

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

«Γεωπληροφορική»

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΝΗΣΟΥ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ : ΣΙΟΛΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ**

ΑΘΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«Γεωπληροφορική»

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΝΗΣΟΥ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

Διπλωματική εργασία

της

Μαύρη Ελένη

Επιβλέπων : Σιόλας Α.

Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή τη 4η Μαρτίου 2016 :

Σιόλας Α.

Σαγιάς Ι.

Παπαδοπούλου Μ.

Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Αναπλ. Καθηγητής

Αναπλ. Καθηγήτρια

Ε.Μ.Π.

Ε.Μ.Π.

Αθήνα, Μάρτιος 2016

.....

Μαύρη Ελένη

Διπλωματούχος Γεωγραφίας – Πανεπιστήμιο Αιγαίου

© 2016 – All rights reserved

Πρόλογος

Η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονήθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 μέσα στα πλαίσια της φοίτησης μου στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Γεωπληροφορική» στο Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Η πρωταρχική ιδέα και η πρόθεση ήταν η ανάδειξη και απεικόνιση της έντονης οικιστικής ανάπτυξης που έχει δεχθεί λόγω της τουριστικής ζήτησης το νησί της Αντιπάρου. Η ελάχιστη υποχρέωση μου προς όλους που με στήριξαν και με βοήθησαν κατά την διάρκεια της εκπόνησης αυτής της μελέτης, είναι να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος της Γεωπληροφορικής για τις γνώσεις που μου πρόσφεραν καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής μου. Ιδιαίτερα θα ήθελα ευχαριστήσω τους καθηγητές κ.κ. Α. Σιόλα Καθηγητή Ε.Μ.Π., Μ. Παπαδοπούλου Αναπληρώτρια καθηγήτρια Ε.Μ.Π., και Ι.Σαγιά Αναπληρωτή Καθηγητή Ε.Μ.Π.. Και τον κ. Ευθ. Μπακογιάννη Καθηγητή μου του οποίου η καθοδήγηση, η συνεργασία και η επίβλεψη, σε συνδυασμό με τις γνώσεις του στο αντικείμενο του Σχεδιασμού και Ανάπτυξης του Χώρου, ήταν καθοριστικές καθ' όλη την διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας. Επίσης ευχαριστώ τους γονείς μου για όλες τις μορφές συμπαράστασης και αναντικατάστατης προσφοράς τους, σε όλη τη διάρκεια της φοίτησής μου στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Γεωπληροφορική» στο Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και στην εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω για την παροχή δεδομένων και σημαντικών πληροφοριών από τις Υπηρεσίες όπου βρίσκονται και τους :

- κ. Αναστάσιο Φαρούπο, Δήμαρχο του Δήμου Αντιπάρου
- κα Άννα Παλαιολόγου, Διοικητικό Υπάλληλο του Δήμου Πάρου
- κα Νάνσυ Κριτσωτάκη τοπογράφο Μηχανικό Αντιπάρου
- κα Αργυρώ Κονταράτου τοπογράφο Μηχανικό Πάρου

Η εικόνα που βρίσκεται στο εξώφυλλο απεικονίζει τον Οικισμό της Αντιπάρου όπως φαίνεται από το караβάκι(2014).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	7
ABSTRACT	8
Εισαγωγή - Μεθοδολογία.....	9
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1. Γενικά χαρακτηριστικά Νήσου Αντιπάρου.....	11
1.1.Γεωγραφική Θέση και Ταυτότητα του Νησιού.....	11
1.2.Ιστορική Αναδρομή.....	12
1.3.Ένταξη περιοχής μελέτης σε Περιφερειακό Επίπεδο.....	15
1.4.Διοικητική Διάρθρωση Νήσου Αντιπάρου.....	15
1.5.Υφιστάμενη κατάσταση ΟΤΑ.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2. Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης.....	19
2.1.Φυσικό περιβάλλον.....	19
2.1.1.Γεωμορφολογικά Στοιχεία.....	19
2.1.2.Υδρολογικά Στοιχεία.....	20
2.1.3.Σεισμικότητα και Ηφαιστειακή Δράση Περιοχής.....	20
2.1.4.Κλιματολογικές συνθήκες.....	20
2.2.Ανθρωπογενές Περιβάλλον.....	22
2.2.1.Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά.....	22
2.2.2.Δημογραφικά στοιχεία και ηλικιακή σύνδεση.....	23
2.2.3.Οικονομικά στοιχεία πληθυσμού-Απασχόληση.....	25
2.2.4.Μορφωτικό επίπεδο πληθυσμού.....	26
2.2.5.Τουρισμός-Πολιτιστικά χαρακτηριστικά.....	27
2.2.6.Τομείς παραγωγής.....	30

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. Οικιστική και Πολεοδομική κατάσταση.....	40
3.1. Παραδείγματα Οικιστικής Κατάστασης Νησιών Εξωτερικού.....	41
3.2. Παραδείγματα Οικιστικής Κατάστασης Νησιών Ελλάδας.....	47
3.3. Οικιστική κατάσταση Αντιπάρου.....	50
3.4. Οικισμός Αντιπάρου.....	51
3.5. Οικισμός Αγίου Γεωργίου.....	53
3.6. Οικισμός Σωρού.....	55
3.7. Οικισμός Κάμπου.....	56
3.8. Αυθαίρετη Δόμηση.....	57
3.9. Άγιος Γεώργιος-Αποτύπωμα της υπερδόμησης.....	60
3.10. Δίκτυα και Τεχνική Υποδομής.....	62
3.10.1. Έργα Αντιπάρου από χρηματοδότηση ΕΣΠΑ 2007-2013.....	62
3.10.2. Μεταφορές.....	63
3.10.3. Τεχνικές Υποδομές.....	64
3.10.4. Αποχέτευση- Διαχείριση Λυμάτων.....	65
3.10.5. Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια.....	65
3.10.6. Κοινωνικές Υπηρεσίες.....	65
3.11. Κόστος γης και κατοικίας.....	66
3.12. Χαρακτηριστικά Οικιστικού αποθέματος-Υποδομές.....	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. Καταγραφή Περιβαλλοντικών Προστατευόμενων περιοχών –Στοιχεία Πολιτισμικού, Αρχιτεκτονικού και Περιβάλλοντος.....	73
4.1. Περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές.....	73
4.1.1. Βιότοποι NATURA 2000 Αντιπάρου.....	73
4.1.2. Υδρότοποι.....	74
4.2. Αρχαιολογικοί Χώροι.....	76
4.2.1. Νησί του Δεσποτικού.....	76

4.2.2.Νησί Σάλιαγκος.....	78
4.2.3.Ενετικό Κάστρο Αντιπάρου.....	79
4.3.Σπήλαιο Αντιπάρου.....	79
4.4.Μοναστήρια Εκκλησίες.....	81
4.5.Νομοθεσία Προστατευόμενων περιοχών.....	83
4.6.Νομοθεσία Προστασία Ακτών.....	85
ΜΕΡΟΣ Γ΄	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
5.Προβλήματα- Συμπεράσματα-Προοπτικές.....	87
5.1.Γενικά Προβλήματα.....	87
5.2.Ιεράρχηση και ομαδοποίηση Προβλημάτων.....	87
5.3.Η Ανάλυση S.W.O.T. για την Αντίπαρο.....	89
5.4.Προοπτικές και προτάσεις.....	90
5.5.Συμπεράσματα.....	96
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	97
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΦΕΚ.....	99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	100

Περίληψη

Στη παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία έγινε προσπάθεια ανάλυσης και ανάδειξης του οικιστικού δικτύου της νήσου Αντιπάρου με σκοπό να εντοπισθούν τα προβλήματα του νησιού, λόγω της αυξημένης Τουριστικής ζήτησης, πριν επεκταθεί η καταστροφή του Φυσικού Περιβάλλοντος και του Κυκλαδίτικου Τοπίου. Ένα πανέμορφο μικρό νησί, με ιδιαίτερο περιβαντολλογικό και τουριστικό ενδιαφέρον κινδυνεύει να γίνει ένα καθαρά παραθεριστικό θέρετρο της υψηλής κοινωνίας.

Για να αναδείξουμε το πρόβλημα αυτό αρχικά περιγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση (πολεοδομική και οικιστική). Αναδεικνύονται τα σοβαρά προβλήματα του νησιού όπως η αυθαίρετη δόμηση, η καταπάτηση του αιγιαλού, η υποβάθμιση του Φυσικού Περιβάλλοντος και η αλλοίωση του παραδοσιακού Αιγαιοπελαγίτικου χαρακτήρα. Γίνεται προσπάθεια κατανόησης των συνθηκών κάτω από τις οποίες ξεκίνησε και συνεχίζεται η μη σχεδιασμένη οικιστική διάχυση, αγνοώντας οποιαδήποτε υπάρχουσα Νομοθεσία. Αυτή η άναρχη μη σχεδιασμένη δόμηση που δέχεται το Νησί της Αντιπάρου είναι ένα από τα αποτελέσματα της ανυπαρξίας ενός θεσμοθετημένου Πολεοδομικού Σχεδίου. Τέλος θέτουμε τις προοπτικές και τις προτάσεις για την ανάπτυξη του νησιού, και τις αρχές στις οποίες θα στηριχθούν με σκοπό την διατήρηση και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ισορροπίας και των ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών.

Το όραμα μας για την περιοχή της Αντιπάρου είναι η Οικιστική και Τουριστική ανάπτυξη του νησιού με γνώμονα την διατήρηση των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών μέσω καθορισμού μιας σύγχρονης, ενιαίας, αειφόρου ανάπτυξης.

Abstract

The purpose of this dissertation is an attempt to optimize and analyze the domestic plan of the island of Antiparos aiming at approaching its actual problems, due to the high demand of Tourism, before the extend of the destruction of the Natural Environment and the Cycladic landscape becomes irreversible. A beautiful small island with a particular and specific environmental and tourist interest risks becoming a purely tourist resort of high society.

To highlight this problem initially firstly these is a presentation of existing situation (urban and residential) and general characteristics of the island. Highlighted the serious problems of the island such as illegal construction, the trampling of shoreline, degradation of the Natural Environment and the corruption of the traditional Aegean character. An attempt is made to understand the conditions under which it started and continues the unplanned urban diffusion, ignoring any existing legislation. This chaotic unplanned construction which accepts the Island of Antiparos is one of the results of the absence of a statutory Urban Plan. Finally we set the perspectives and proposals on developing the island, and the principles on which it will build up in order to maintain and restore the ecological balance and the particular physical characteristics.

Our vision for the area of Antiparos is the Residential and tourist development of the island oriented to preserve natural and cultural characteristics through defining a modern, single, sustainable development.

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στην προσπάθεια προσέγγισης ανάδειξη και ανάλυσης των προβλημάτων του Δ. Αντιπάρου, τα οποία αγγίζουν όλες τις πτυχές μιας σύγχρονης κοινωνίας. Ιδιαίτερα στα νησιά των Κυκλάδων και περισσότερο στα μικρά νησιά η οικιστική διάχυση και η πολεοδομική ανάπτυξη μέσα στις τελευταίες δεκαετίες έχουν δημιουργήσει και δημιουργούν μια σειρά από προβλήματα έμμεσα στους επισκέπτες αλλά και άμεσα στους κατοίκους. Μέσα από την συγκεκριμένη μελέτη σκοπός είναι και η κατανόηση του φαινομένου της οικιστικής ανάπτυξης όπως αυτό δημιουργήθηκε λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης και χωρίς την ύπαρξη κάποιου νομοθετικού σχεδίου. Παράλληλα, τίθενται και βάσεις για προβληματισμό τις τοπικής κοινωνίας για την οικολογική ισορροπία του νησιού η οποία υποβαθμίζεται με αυτήν την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη.

Η περιοχή μελέτης είναι ο Δήμος Αντιπάρου και εντάσσεται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου στον Νομού Κυκλάδων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης «Καλλικράτης». Η περιοχή της συγκεκριμένης περιοχής έγινε με γνώμονα τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει το νησί της Αντιπάρου και τους προβληματισμούς τις τοπικής κοινωνίας για τον μέλλον του νησιού. Τα σημαντικότερα σημεία που μας απασχόλησαν σε αυτήν την μελέτη ήταν :

- Το μικρό του μέγεθος, με έκταση μόλις 35τ.χλ. και μήκος ακτών της 57χλμ., και ο χαρακτηρισμός του ως Κλασσικό Κυκλαδίτικο νησί το οποίο εμπεριέχει όλα τα παραδοσιακά χαρακτηριστικά της Κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής και τις φυσικές ομορφιές καθιστούν το νησί παράδειγμα γραφικότητας και φυσικούς κάλλους. Για αυτό τον λόγο τον νησί απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή όσον αναφορά τη διάχυση του δομημένου χώρου έτσι ώστε να μη αλλοιωθούν αυτά τα στοιχεία που προσδίδουν την μοναδικότητα του νησιού.
- Ένα πρόβλημα είναι έντονη και ανεξέλεγκτη δόμηση την τελευταία δεκαετία κυρίως λόγω της αυξημένης παρουσίας και της επίδρασης του φαινομένου του τουρισμού. Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο αυτό αυξάνεται με γραμμικό τρόπο καθιστώντας αναγκαία την χωροθέτηση νέων τεχνικών υποδομών και υποδομών διαμονής έτσι ώστε να καλύψουν τον εισερχόμενο πληθυσμό.
- Ένα ακόμα πρόβλημα που δεν είναι μόνο τοπικό αλλά και γενικό, είναι περιβαλλοντικό και αφορά το όριο του πληθυσμού που μπορεί αν φιλοξενήσει το νησί και τα κατάλοιπα που αφήνει στο φυσικό της περιβάλλον.
- Ένα τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό πρόβλημα είναι η ανυπαρξία ενός θεσμοθετημένου οργάνου σχεδιασμού και διαχείρισης χώρου. Η σοβαρή έλλειψη αυτή έχει επιφέρει σημαντικά προβλήματα στο νησί της Αντιπάρου καθώς η μορφή της οικιστικής ανάπτυξης πραγματοποιείται εις βάρος του φυσικού της περιβάλλον και των χαρακτηριστικών που το κάνουν μοναδικό.

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την διάρκεια της διπλωματικής εργασίας χωρίζεται τυπικά σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος της εργασίας αφορά την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης της Νήσου Αντιπάρου μέσα από την βιβλιογραφική έρευνα, τη συλλογή και ψηφιακή καταγραφή των δεδομένων, επιτόπιες επισκέψεις, συναντήσεις με μέλη του Δήμου Πάρου και ντόπιους κατοίκους κ.α. Κατά το δεύτερο μέρος της εργασίας παρουσιάζεται η ανάλυση και η επεξεργασία και αξιολόγηση όλων των παραπάνω στοιχείων που συνιστούν την υπάρχουσα κατάσταση του Δ. Αντιπάρου και παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα για τον Δήμο. Και κατά το τρίτο και τελευταίο μέρος της εργασίας παρουσιάζεται η ανάλυση.

SWOT η οποία πραγματοποιήθηκε για το νησί της Αντιπάρου καθώς και η ανάλυση των προβλημάτων σε όλους τους τομείς, τα συμπεράσματα και οι προοπτικές και τέλος παρουσιάζονται οι προσωπικές προτάσεις για την βιώσιμη ανάπτυξη του νησιού.

Γενικά οι μεθοδολογία μας μπορεί να κατανοηθεί μέσα από μερικά απλά βήματα

- Αρχικά έγινε καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης όσον αναφορά τον πληθυσμό, την οικονομία, τα δημογραφικά και πολεοδομικά στοιχεία κτλ.
- Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε η ανάλυση των υπάρχων πολεοδομικών μελετών για το νησί έγινε η σύγκριση με την σημερινή οικοδομική πραγματικότητα του νησιού.
- Έπειτα πραγματοποιήθηκε μια ανάλυση SWOT έτσι ώστε να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα των μειονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων του νησιού καθώς και τις ευκαιρίες και τις απειλές που έχει αντιμέτωπος.
- Παρουσίαση προτάσεων και προοπτικών έτσι ώστε η ανάπτυξη του νησιού να είναι αειφόρα και βιώσιμη και να σταματήσει να απειλεί το φυσικό περιβάλλον και το τοπίο.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

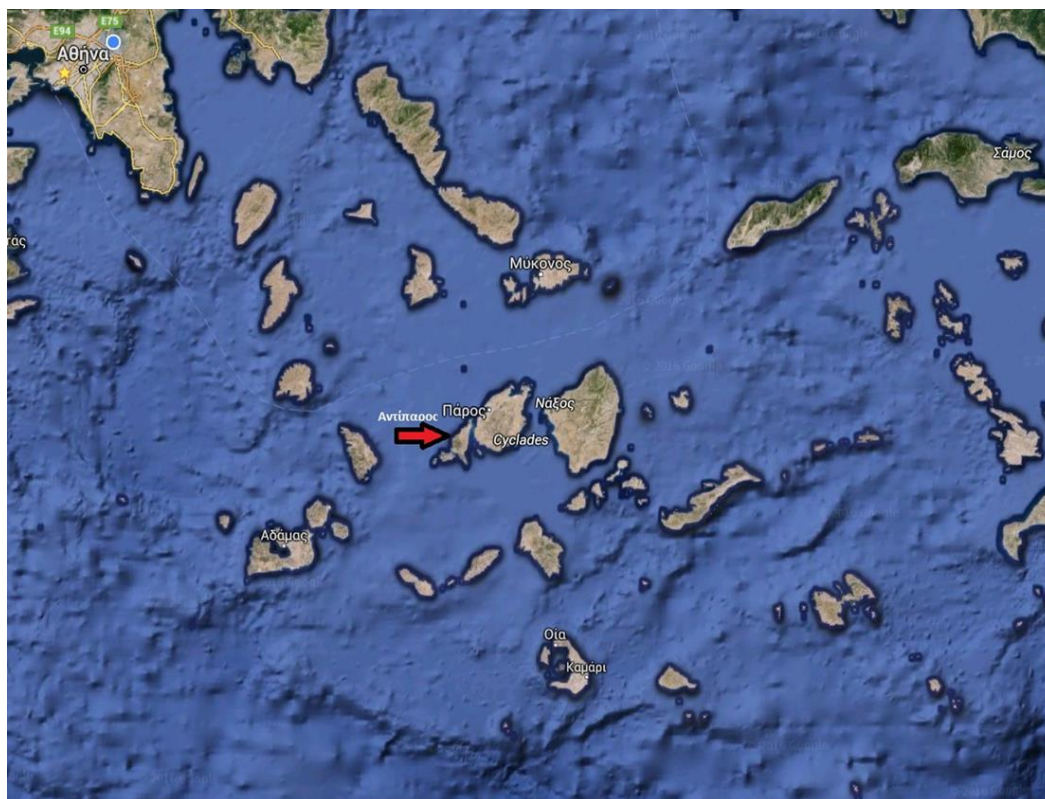
1. Γενικά χαρακτηριστικά Νήσου Αντιπάρου

1.1. Γεωγραφική Θέση και Ταυτότητα του Νησιού

Αντίπαρος (Στα αρχαία χρόνια ονομαζόταν Ωλιάρος δηλαδή δασωμένο βουνό) Νησί στην καρδιά των Κυκλάδων, στο Νότιο Αιγαίο, νοτιοδυτικά της Πάρου και απέχει μόλις ένα ναυτικό μίλι από την τοποθεσία Πούντα της Πάρου και 5 ναυτικά μίλια από το λιμάνι της Παροικίας. Βόρεια της Αντιπάρου βρίσκεται η Σύρος, δυτικά η Σίφνος και νότια η Φολέγανδρος.

Έχει έκταση περίπου 35 τετραγ. χλμ. Το μέγιστο μήκος του νησιού είναι 7 μίλια σε κατεύθυνση από Βορρά προς Νότο, ενώ το μέγιστο πλάτος του φθάνει τα 2,8 μίλια και μήκος ακτών 57 χιλιόμετρα. Η Αντίπαρος έχει ηφαιστιογενές πέτρωμα και ξηρό κλίμα με πολύ υγρασία, ενώ η μορφολογία της χαρακτηρίζεται κατά βάση πεδινή, γεγονός που ευνοεί την ανάπτυξη ισχυρών ανέμων, με πολλές μικρές λοφώδεις εξάρσεις. Ψηλότερη κορυφή είναι ο Προφήτης Ηλίας (301 μ.) και καλύπτεται από κέδρους και θάμνους. Το έδαφος είναι γόνιμο στον κάμπο και τις βόρειες πεδινές εκτάσεις αλλά οι καλλιέργειες είναι περιορισμένες.

Περιβάλλεται από πληθώρα μικρών ακατοίκητων νησιών με μεγάλο ιστορικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον, όπως το Κοιμητήρι, η Στρογγύλη, το Διπλό, τον Κάβουρα, το Ρευματονήσι, τον Κόκκινο και Μαύρο Τούρλο, τα Φειρά. Ιδιαίτερα γνωστό στην διεθνή Κοινότητα είναι το Δεσποτικό, ένα ακατοίκητο νησί νοτιοδυτικά της Αντιπάρου, στο οποίο τα τελευταία χρόνια πραγματοποιούνται ανασκαφές με ευρήματα μεγάλης αρχαιολογικής αξίας.

Εικόνα 1.1. :Γεωγραφική θέση της Αντιπάρου

Πηγή : Google Earth

1.2. Ιστορική Αναδρομή

Κατά τους Ιστορικούς χρόνους, οι πρώτοι κάτοικοι της Αντιπάρου ήταν Φοίνικες από τη Σιδώνα, τους οποίους διαδέχθηκαν διάφοροι άλλοι κατακτητές. Στην Αρχαιότητα η Αντίπαρος ήταν γνωστή ως Ωλίαρος και η ιστορική της πορεία είναι κυρίως συνδεδεμένη με αυτή της Πάρου, της οποίας ήταν αναπόσπαστο τμήμα. Η πρώτη αναφορά της Αντιπάρου με τη σημερινή ονομασία της γίνεται μόλις τον 13ο αιώνα μ.Χ. Η λέξη όμως είναι αρχαία, καθώς σύμφωνα με τη μυθολογία, ο Αντίπαρος ήταν ένας από τους 50 γιους του Αίγυπτου, ο οποίος δολοφονήθηκε, όπως και 48 από τα αδέρφια του, από τη σύζυγό του Κριτομηθέα, που ήταν μια από τις 50 Δαναΐδες.

Το φημισμένο σπήλαιο της Αντιπάρου, που έκανε το νησί παγκόσμια γνωστό βρίσκεται στη νοτιοανατολική πλευρά, 9χλμ. από τον οικισμό, στο λόφο του Αϊ Γιάννη σε υψόμετρο 175μ. Στην είσοδο του σπηλαίου βρίσκεται το όμορφο εκκλησάκι του Αϊ Γιάννη του Σπηλιώτη του 18ου αιώνα. Εντυπωσιακοί σταλακτίτες και σταλαγμίτες κοσμούν τις αίθουσες του σπηλαίου που καλύπτουν έκταση 5.600 τ.μ. και βάθος πάνω από 100μ. Η αψιδωτή είσοδος του σπηλαίου έχει πλάτος 20 και ύψος 8 περίπου μέτρα. Ο πελώριος σταλαγμίτης που βρίσκεται στην είσοδο είναι ο αρχαιότερος της Ευρώπης και χρονολογείται στα 45 εκατομμύρια χρόνια. Ο επισκέπτης καθώς κατεβαίνει τα 411 σκαλοπάτια του σπηλαίου νιώθει συγκίνηση, δέος και θαυμασμό προς ό,τι δημιούργησε εδώ και εκατομμύρια χρόνια η φύση στα σπλάχνα της Αντιπάρου.

Προϊστορικά χρόνια

Η ιστορία της Αντιπάρου ξεκινάει από τη νεολιθική εποχή, όταν κατοικείτο και το σπήλαιό της χρησιμοποιείτο ως καταφύγιο. Οι αρχαιολογικές έρευνες στο Σάλιαγκο, μια χαμηλή τότε χερσόνησο στον ισθμό Πάρου-Αντιπάρου, έφεραν στο φως ευρήματα που αποδεικνύουν την ύπαρξη του παλαιότερου οικισμού των Κυκλάδων, ενώ η άνθιση των πρωτοκυκλαδικών πολιτισμών της Πάρου, της Αντιπάρου και του Δεσποτικού συνεχίστηκε την 3η χιλιετία π.Χ., με την ανάδειξη νεκροταφείων, ειδών κεραμικής και με ειδώλια της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού από τις ανασκαφές στο Απάνθημα, στο Σωρό, στις Πεταλίδες και στους Κρασάδες. Οι πρώτες ανασκαφές στο Δεσποτικό πραγματοποιήθηκαν το 1889 από το Χρήστο Τσουντα, αποκαλύπτοντας πρωτοκυκλαδικά νεκροταφεία, ενώ στην περιοχή Χειρόμυλοι βρέθηκαν ίχνη προϊστορικού οικισμού. Στο Στρογγυλό διασώζονται ερείπια νεολιθικού οικισμού, ενώ στον Κάβουρα ανακαλύφθηκαν ειδώλια της Πρωτοκυκλαδικής περιόδου. Είδη κεραμικής που χρονολογούνται στους γεωμετρικούς χρόνους μαρτυρούν την ανθρώπινη παρουσία.

Αρχαίοι Χρόνοι

Κατά την αρχαιότητα, η Αντίπαρος ταυτίζεται με τον «Ωλίαρο», ονομασία που τη συναντάμε σε κείμενα αρχαίων γεωγράφων, όπως του Ηρακλείδου, του Στράβωνα και του Πλινίου του Πρεσβύτερου, ενώ το Δεσποτικό ταυτίζεται με την αρχαία Πρεπέσινθο. Σήμερα υπάρχει η παραδοχή ότι οι πρώτοι κάτοικοι των ιστορικών χρόνων ήταν Φοίνικες από τη Σιδώνα, ενώ επιτύμβιες στήλες και κιονόκρανα που ανακαλύφθηκαν στον Άγιο Γεώργιο προδίδουν την ύπαρξη εποίκισμου κατά τους παλαιохριστιανικούς χρόνους.

Το 1959 ο Νίκος Ζαφειρόπουλος ξεκίνησε ανασκαφές στη θέση Ζουμπάρια και στη Μάντρα Δεσποτικού, στη ΒΑ ακτή του νησιού, όπου βρέθηκαν αρχιτεκτονικά μέλη σημαντικού δωρικού λατρευτικού κέντρου-ιερού από τους αρχαϊκούς χρόνους, που χρονολογείται στο 500 π.Χ. Το 1997 ανασκαφές που έγιναν στη θέση Μάντρα, από τον αρχαιολόγο Γ. Κουράγιο και την ομάδα του, έφεραν στο φως μεγάλο τμήμα των βοηθητικών χώρων ενός ιερού των κλασικών χρόνων, από λευκό μάρμαρο. Στα ευρήματα της ανασκαφής συγκαταλέγεται επίμηκες κτιριακό συγκρότημα, αποτελούμενο από 5 συνεχόμενα παράλληλα δωμάτια. Στο νότιο δωμάτιο εντοπίστηκαν σημαντικά ευρήματα από αντικείμενα των αρχαϊκών χρόνων ιωνικής, ροδιακής, κυπριακής και αιγυπτιακής προέλευσης.

Στον τόπο των ανασκαφών έχουν βρεθεί πολλά μαρμάρια μέλη γλυπτών, δύο αρχαϊκές κεφαλές κούρων, ο κορμός γυμνού ανδρικού αγάλματος, ένα δωρικό κιονόκρανο και τμήμα ενεπίγραφου περιρραντηρίου αρχαϊκής εποχής με την επιγραφή «*Μάρδης ανέθηκεν*». Ανάμεσα στα σπουδαία ευρήματα συγκαταλέγεται ο κτιστός τετράγωνος μαρμαρίνος βωμός αφιερωμένος στην «*Εστία Ίσθμια*» των κλασικών χρόνων και ο οποίος αποτελεί μαρτυρία για μια από τις λατρευτικές θεότητες των Κυκλάδων. Η επιγραφή μαρτυρά επίσης το τοπωνύμιο του ακρωτηρίου, όπου βρίσκεται το ιερό «*Ίσθμός*» και επιβεβαιώνει την ύπαρξή του. Οι έρευνες έφεραν στο φως ακόμη 5 κτίρια και η ανασκαφή τους συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Τα ευρήματα μαρτυρούν τη διαδεδομένη λατρεία του Θεού Απόλλωνα στις Κυκλάδες, καθώς υπήρχαν σύμφωνα με την παράδοση 22 λιτά ιερά στην ευρύτερη περιοχή, ένα από τα οποία ήταν εκείνο του Δεσποτικού, που διασώζεται ανέπαφο από τον 7ο αιώνα π.Χ., οπότε και λειτουργούσε έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους.

Μεσαίωνα

Ακολουθώντας τη μοίρα των υπόλοιπων νησιών του Αρχιπελάγους, η Αντίπαρος υπήρξε πειρατικό ορμητήριο και στο πέρασμα των αιώνων πλήρωσε βαρύ κεφαλικό φόρο. Το κάστρο της Αντιπάρου εξάλλου, μαρτυρεί τις ταραγμένες σελίδες του παρελθόντος: Το νησί της Αντιπάρου συμπεριελήφθη το 1207, στην περίοδο της λατινοκρατίας στο Δουκάτο της Νάξου από τον ιδρυτή του, το Βενετό στρατιωτικό Μάρκο Σανούδο. Από τότε η Αντίπαρος παρείχε μόνιμα 30 κωπηλάτες στις γαλέρες του Δουκάτου. Το 15ο αιώνα άρχισε η σκληρή δοκιμασία του νησιού από Έλληνες και ξένους πειρατές, οι οποίοι το χρησιμοποίησαν ως ορμητήριο στους όρμους του «*Στενού των 14 ποδών*», όπως αποκαλείτο τότε χαρακτηριστικά το στενό της Αντιπάρου, έως ότου, το 1440, το νησί περνάει στη σημαίνουσα ενετική οικογένεια των Λορεντάνο, ως προίκα, για το γάμο του Τζιοβάνι Λορεντάνο με την κόρη του αυθέντη της Ανδρου Κρουσίνο Σομαρίπα, τη Μαρία της Αντιπάρου. Ο Τζιοβάνι ήταν αυτός που έχτισε το σπίτι του κι εγκατέστησε νέους κατοίκους, οικοδομώντας σταδιακά, μαζί με τις υπόλοιπες κατοικίες, γύρω από «*το Σπίτι του Άρχοντα*», το Κάστρο, που την πύλη του στόλιζε ο θυρεός τους. Στη συνέχεια, το 1480, η κυριαρχία πέρασε στον Οίκο των Πιζάνι μέχρι το 1537, οπότε και καταλείφθηκε από τον Οθωμανό κουρσάρο Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα και παραχωρήθηκε στην οικογένεια των Κρίσι. Το 1566 εντάχθηκε ολοκληρωτικά στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Το 1770, στην περίοδο του ρωσοτουρκικού πολέμου καταλήφθηκε από το ρωσικό στόλο των αδελφών Ορλόφ και για ένα σύντομο διάστημα περνάει στη ρωσική κυριαρχία έως το 1774. Οι Ρώσοι αφαίρεσαν πολλούς σταλακτίτες από το σπήλαιο της Αντιπάρου (που υπέστη μεγάλες καταστροφές), που τους μετέφεραν στο μουσείο Ερμιτάζ της Αγίας Πετρούπολης. Κατά τον Τόρνεφορτ, το 1770 στο νησί υπήρχαν 78 οικίες με περίπου 200 κατοίκους.

Αργότερα βρέθηκε ξανά υπό την κατοχή των Οθωμανών και έγινε συχνά στόχος επιδρομών από πειρατές. Μια από τις μελανότερες σελίδες της ιστορίας του νησιού γράφτηκε το 1794, όταν Μανιάτες και Κεφαλλονίτες πειρατές σκόρπισαν το θάνατο, λεηλατώντας το νησί κι απαγοντάς την κόρη του Βενετού υποπρόξενου Γκρατσιόζα Φραντζέσκο, με συνέπεια να δημιουργηθεί ένα άνευ προηγουμένου ανθελληνικό κύμα στην τότε Ευρώπη.

Ελληνική Επανάσταση

Το 1821, οι κάτοικοι του νησιού έλαβαν μέρος στην Ελληνική Επανάσταση, ενώ ο Νεόφυτος Μαυρομάτης, μετέπειτα δεσπότης Ναύπακτου και ο Ανανίας, δάσκαλος του Γένους, φαίνεται ότι είχαν αποφοιτήσει από το Γυμνάσιο της Αντιπάρου. Με τα πρωτόκολλα του Λονδίνου (3 Φεβρουαρίου του 1830 και 18 Αυγούστου του 1832) η Αντίπαρος ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Κράτος.

Νεότερα Χρόνια

Στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι κάτοικοι του νησιού πήραν ενεργό μέρος στην αντίσταση κατά των Γερμανών, χρησιμοποιώντας την περιοχή του Αϊ-Γιώργη, πίσω από το βουνό της Αντίπαρου, ως μυστική βάση υποβρυχίων. Περίοδος χαρακτηριστική της ιστορίας του νησιού ήταν η λεγόμενη «*Επιχείρηση Αντίπαρος*», που στοίχισε τη ζωή πολλών Ελλήνων και συμμάχων. Μετά το τέλος του πολέμου, η Αντίπαρος επέστρεψε στους γαλήνιους ρυθμούς της, αναπτυσσόμενη ως ψαροχώρι και σταδιακά ερήμωσε από τη μετανάστευση, με το νησί να είναι απομονωμένο.

Η Αντίπαρος έγινε γνωστή στο ευρύτερο ελληνικό κοινό το 1960 και μέσα από τον ελληνικό κινηματογράφο, όταν φιλοξενήθηκαν τα συνεργεία της Φίνος Φίλμ στο ιστορικό κέντρο για τα γυρίσματα της βραβευμένης ταινίας «*Μανταλένα*» (με την Αλίκη Βουγιουκλάκη), συμβάλλοντας στην ανάδειξη της φυσικής της ομορφιάς και του ιστορικού τοπίου. Μέχρι και τότε το νησί δεν είχε ηλεκτρική ενέργεια και υποδομές του, ανύπαρκτες. Από τότε το νησί έγινε δημοφιλής τουριστικός προορισμός για Έλληνες και ξένους τουρίστες τα καλοκαίρια και η οικονομία του οικισμού άρχισε να προσανατολίζεται στην τουριστική ανάπτυξη.

Εικόνα 1.2. : Αντίπαρος – Γυρίσματα «Μανταλένας»

1.3. Ένταξη περιοχής μελέτης σε Περιφερειακό επίπεδο

Το νησί της Αντιπάρου ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι μία από τις δεκατρείς διοικητικές περιφέρειες της Ελλάδας. Διοικητικά περιλαμβάνει τα νησιωτικά συμπλέγματα των Κυκλάδων και της Δωδεκανήσου, βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έδρα την Ερμούπολη της νήσου Σύρου. Η Περιφέρεια έχει συνολική έκταση 5,286 τετραγωνικών χιλιομέτρων και καλύπτει το 4% της συνολικής έκτασης της χώρας. Η πολυδιάσπαση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καθώς και οι έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες στο χώρο, δημιουργούν ένα ιδιόμορφο χαρακτήρα στην Περιφέρεια. Η ιδιομορφία αυτή αποτέλεσε στο παρελθόν αλλά και στο παρόν παράγοντα καθοριστικό της μορφής και του ρυθμού ανάπτυξής της και αναμένεται να είναι καθοριστική και για το μέλλον.

1.4. Διοικητική διάρθρωση της Νήσου Αντιπάρου

Από το 1833, που συστάθηκε ο Νομός Κυκλάδων, συστάθηκε και ο Δήμος Ωλιάρου ο οποίος το 1840 συγχωνεύθηκε στον Δήμο Πάρου της Επαρχίας Νάξου μέχρι το 1912 που ιδρύθηκε η Κοινότητα στην Αντίπαρο. Το νησί υπάγεται στην 4^η γεωγραφική ενότητα του Ν.1416/84 μαζί με τους ΟΤΑ της Πάρου. Μέχρι το 1995, λειτουργούσε ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Πάρου-Αντιπάρου ο οποίος, στην συνέχεια με βάση το Ν.2218/94 αντικαταστάθηκε από το Συμβούλιο της περιοχής.

Με το Ν. 2539/1997, η Κοινότητα Αντιπάρου παραμένει Κοινότητα, ενώ με το Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης») έγινε Δήμος. Ο Δήμος Αντιπάρου αποτελείται από ένα Δημοτικό Διαμέρισμα με τον ομώνυμο οικισμό που είναι και πρωτεύουσα του νησιού. Ο οικισμός Αντιπάρου αναπτύσσεται περιμετρικά του ιστορικού κέντρου στο ενετικό Κάστρο, στο βορειοανατολικό άκρο του νησιού. Στο νοτιοδυτικό άκρο της Αντιπάρου αναπτύσσεται ο παραθεριστικός οικισμός του Αγίου Γεωργίου και ανατολικά αυτού αναπτύσσεται ο οικισμός του Σωρού, που είναι γνωστός για τις αμμουδερές παραλίες του. Λίγο πιο βόρεια βρίσκεται ο οικισμός Κάμπος, οποίος συνδέθηκε με τα έργα οδοποιίας που πραγματοποιήθηκαν με τον παραλιακό δρόμο που διέρχεται από το Απάντημα και τα Γλυφά στα ανατολικά, καθώς και με την παραλία Λιβάδια στις Δυτικές ακτές του νησιού. Στο Δήμο Αντιπάρου ανήκουν διοικητικά τα ακατοίκητα νησάκια Διπλό, Κάβουρας, Ρευματονήσι, Στρογγύλη, Τσιμνητήρι και Φειρά. Αναλυτικά, ο πληθυσμός της Αντιπάρου ανά οικισμό, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του 2011 και η απόστασή τους από την έδρα του Δήμου είναι τα εξής:

Δημοτικό διαμέρισμα	Μόνιμος πληθυσμός 2011	Απόσταση από Αντίπαρο
Δ.Δ. Αντιπάρου	1.211	
Οικισμός Αντιπάρου έδρα	1.102	
Οικισμός Αγίου Γεώργιου	25	11,6
Οικισμός Κάμπου	49	8.7
Οικισμός Σωρού	35	3.9

Πίνακας 1.1 : Μόνιμος πληθυσμός οικισμών.

Πηγή : ΕΣΥΕ, Απογραφή 2011

1.5. Υφιστάμενη κατάσταση Ο.Τ.Α.

Ο Δήμος διαθέτει σήμερα οκτώ (8) μόνιμους υπαλλήλους ενώ συμπληρωματικά η κάλυψη βασικών αναγκών του Δήμου πραγματοποιούνται από εποχιακό προσωπικό, το οποίο για το έτος 2015 ανέρχεται στα εννέα (9) άτομα.

Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) του Δήμου Αντιπάρου, που συντάχθηκε με βάση τις διατάξεις του Ν.3852/2010, εγκρίθηκε με την 147/2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και την 41513/9499/9.9.2013 απόφαση της Γενικής Γραμματείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, δημοσιεύθηκε στο 2395/25.9.2013 τεύχος ΦΕΚ.

Ο Δήμος Αντιπάρου, σύμφωνα με τον νέο ΟΕΥ, διαρθρώνεται οργανωτικά ως εξής:

1. Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στον Δήμαρχο

- Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου
- Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας

2. Υπηρεσίες Τοπικής οικονομικής ανάπτυξης

- Γραφείο Προγραμματισμού και Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης. Το γραφείο έχει βασικές αρμοδιότητες τον προγραμματισμό και την οργάνωση δραστηριοτήτων που αφορούν της Τοπική ανάπτυξη, όπως η αγροτική παραγωγή, η αλιεία, οι εμπορικές δραστηριότητες, η προστασία του καταναλωτή, οι φυσικοί πόροι, οι ήπιες μορφές ενέργειας, η απασχόληση, η εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης, η τοπική ανάπτυξη κλπ.

3. Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

- Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού. Το γραφείο έχει ως βασικές αρμοδιότητες την εποπτεία και τον έλεγχο της κοινωνικής πολιτικής, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας, την υλοποίηση δράσεων για την ισότητα των φύλων, την παιδεία και την δια βίου μάθηση, τη δημόσια υγεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό.

4. Υπηρεσίες υποστήριξης και υπηρεσίες περιβάλλοντος

Α) Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών.

Το Τμήμα περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Διοικητικών Υπηρεσιών με κύριες αρμοδιότητες την υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη δημοτική κατάσταση, το ληξιαρχείο, τους αλλοδαπούς και τη μετανάστευση, τα θέματα προσωπικού, τη διοικητική μέριμνα κλπ.
- Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών με κύριες αρμοδιότητες τη σύνταξη και υλοποίηση του προϋπολογισμού του Δήμου, την οικονομική διαχείριση, το λογιστήριο, την αποθήκη, τα έσοδα, τη δημοτική περιουσία, το ταμείο κλπ.

Β) Γραφείο ΚΕΠ με αρμοδιότητα την διοικητική βοήθεια των πολιτών της Αντιπάρου

Γ) Αυτοτελές Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος που περιλαμβάνει ειδικότερά τα παρακάτω γραφεία:

- Γραφείο Τεχνικών Έργων με αντικείμενα την μελέτη, την κατασκευή και την επίβλεψη τεχνικών έργων
- Γραφείο Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Συγκοινωνιών
- Γραφείο Καθαριότητας και Περιβάλλοντος με κύριες αρμοδιότητες την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων, την διαχείριση των οχημάτων του Δήμου, την πολιτική προστασία, το κοιμητήριο, το σφαγείο, τα περιβαλλοντικά θέματα κλπ.
- Γραφείο Ύδρευσης- Αποχέτευσης

Οι θέσεις προσωπικού, που προβλέπονται στον ΟΕΥ, έχουν ως εξής:

A. ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

1. Μία (1) θέση Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συνεργάτη ή Επιστημονικού Συνεργάτη
2. Μία (1) θέση δικηγόρου

B. ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

B.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΛΑΔΟΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ
ΠΕ Διοικητικού	1	1
ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	1	0
ΠΕ Τοπογράφων Μηχανικών	1	0
ΠΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων	1	1
Σύνολο	4	2

Πίνακα 1.2 :Κατηγορία ΠΕ Προσωπικού

B. 2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΛΑΔΟΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ
ΤΕ Διοικητικού -Λογιστικού	1	0
ΤΕ Τεχνολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1	0
Σύνολο	2	0

Πίνακα 1.3 :Κατηγορία ΤΕ Προσωπικού

B.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΛΑΔΟΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ
ΔΕ Διοικητικού	1	1
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	1	0
ΔΕ Οδηγών αυτοκινήτων	1	1
ΔΕ Τεχνιτών ύδρευσης	1	0
Σύνολο	4	2

Πίνακα 1.4 : Κατηγορία ΔΕ Προσωπικού

Β.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΛΑΔΟΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ
ΥΕ Εργατών καθαριότητας (εσωτερικών χώρων)	1	1
ΥΕ Εργατών Γενικών Καθηκόντων	1	0
ΥΕ Εργατών καθαριότητας	3	2
Σύνολο	5	3

Πίνακα 1.5 : Κατηγορία ΥΕ Προσωπικού

Β. 5 ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΚΛΑΔΟΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΜΕΝΕΣ
ΔΕ Διοικητικού	1	1
ΔΕ Οδηγών αυτοκινήτων	1	1
ΥΕ Καθαρίστριας	1	1
Σύνολο	3	3

Πίνακα 1.6 : Προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου

Οι πίνακες 1.2 έως 1.6 και τα στοιχεία της ενότητας 1.5 έχουν δοθεί από τον Δ. Αντιπάρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. Καταγραφή Υπάρχουσας Κατάστασης

2.1. Φυσικό Περιβάλλον

2.1.1. Γεωμορφολογικά Στοιχεία

Η Αντίπαρος βρίσκεται 0,8 ναυτικά μίλια νοτιοδυτικά της Πάρου με την οποία ήταν ενωμένη σε παλαιότερους χρόνους. Πλέον χωρίζεται απ' αυτή με το Στενό της Αντιπάρου, γνωστό ως Αμφίγειο, πλάτους από 500 έως 1000 μέτρα. Το σχήμα της Αντιπάρου είναι επίμηκες και ακανόνιστο καταλήγοντας σε δύο μύτες, το ακρωτήριο Βορεινό στα βόρεια και το ακρωτήριο Πεταλίδα στα νότια. Το μήκος της ανάμεσα στις δύο αυτές άκρες είναι 12,5 χλμ. και το μέγιστο πλάτος της φτάνει τα 5,5 χλμ. Η έκταση του νησιού είναι 35 τ.χλμ. και το μήκος της ακτογραμμής φτάνει τα 57 χιλιόμετρα. Η Αντίπαρος χωρίζεται σε δύο μέρη: το ήρεμο βόρειο και ανατολικό τμήμα και το βραχώδες και άγριο κεντρικό, νότιο και δυτικό τμήμα. Πρόκειται για ένα νησί με λόφους και με σημαντικότερο ορεινό όγκο τον Προφήτη Ηλία (299μ.), ο οποίος καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού στα κεντρικά. Στα βόρεια του Προφήτη Ηλία βρίσκεται μια πεδινή έκταση, ο Κάμπος, που χωρίζει το βόρειο τμήμα από το υπόλοιπο νησί. Στο κέντρο του νησιού βρίσκεται το διάσημο Σπήλαιο της Αντιπάρου, ένα από τα ομορφότερα σπήλαια της χώρας μας, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ως καταφύγιο από τη νεολιθική εποχή, αλλά και ως τόπος λατρείας της θεάς Αρτέμιδος αργότερα, ενώ σήμερα στην είσοδο του σπηλαίου βρίσκεται ο όμορφος ναός του Αϊ-Γιάννη του Σπηλιώτη.

Ακόμα ένα χαρακτηριστικό της Αντιπάρου είναι το γεγονός ότι αποτελεί και η ίδια το κέντρο ενός μικρού αρχιπελάγους από δεκάδες νησάκια. Στα βόρεια και βορειοανατολικά απλώνονται το Διπλό, τα Φειρά, το Πουρί, ο Μαύρος Τούρλος, ο Κόκκινος Τούρλος, ο Κάβουρας, ο Μαγρινές, το Ρευματονήσι και ο Σάλιαγκος πάνω στον οποίο ανακαλύφθηκε ο αρχαιότερος οικισμός των Κυκλάδων. Στα ανατολικά του νησιού και στο Στενό

της Αντιπάρου, απλώνονται ο Άγιος Αντώνιος, το Μάρμαρα, η Τούρνα, η Καμπάνα, η Πρέζα, η Γλαροπούντα, το Παντιερνήσι, η Πεταλίδα και το Κυδώνι. Τέλος στα δυτικά βρίσκεται το Δεσποτικό, η αρχαία Πρεπέσινθος με τον πολύ σημαντικό αρχαίο οικισμό, το Τσιμνητήρι, ο Ξιφός, η Κάλικα και η Στρογγυλή. Οι ακτές της Αντιπάρου διακρίνονται για τις χρυσές αμμουδιές και τα πεντακάθαρα νερά τους και γι' αυτό το νησί προσελκύει τουρισμό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Οι πιο γνωστές παραλίες στην ευρύτερη περιοχή του κεντρικού οικισμού είναι οι Ψαραλυκές. Είναι δύο παραλίες οι οποίες βρίσκονται νοτίως της παραλιακής και φημίζονται για τα αλμυρόδενδρα που παρέχουν σκιά πίσω από την αμμουδιά. Η παραλία του Αγίου Σπυρίδωνα με τα ρηγά της νερά ιδανικός παράδεισος για τα παιδιά. Στην πίσω μεριά του Κάστρου βρίσκεται ο σιφνέικος γιαλός, ο οποίος έχει πάρει το όνομά του από το νησί της Σίφνου και είναι γνωστός για τα υψηλά κύματα λόγω των ανέμων που αναπτύσσονται στην περιοχή. Λοιπές γνωστές παραλίες οι οποίες κατέστησαν προσβάσιμες οδικώς με τα έργα οδοποιίας που πραγματοποιήθηκαν είναι η παραλία στα Λιβάδια, στις δυτικές ακτές, η αμμουδερή παραλία στο Σωρό, ο Άγιος Σώστης, οι παραλίες της Φανερωμένης, οι παραλίες στα Γλυφά, η παραλία της Παναγιάς (3η Ψαραλική), στο Απάντημα, στον Άϊ Γιώργη και το Δεσποτικό. Εκδρομές στην παραλία του Δεσποτικού πραγματοποιούνται το καλοκαίρι καθημερινά με τουριστικά καραβάκια, τα οποία κάνουν και το γύρο του νησιού

2.1.2. Υδρολογικά Χαρακτηριστικά

Στο σύνολο των νησιών του Νοτίου Αιγαίου το έδαφος τους κατανέμεται σε πεδινό(28%), ορεινό(28) και ημιορεινό (44%) με το μεγαλύτερο υψόμετρο να συναντάται στη Ρόδο (1.215μ.). Το μέσο σταθμικό υψόμετρο είναι 160μ. Εξαιτίας της μικρής έκτασης των νησιών, δεν αναπτύσσονται αξιόλογες υδρολογικές λεκάνες. Η αποστράγγιση των νερών της βροχής πραγματοποιείται μέσω μικρών παράκτιων ρεμάτων πολλές φορές σε ακτινωτή διάταξη. Τέλος, τα μικρά ύψη βροχής που δέχονται πολλά από τα νησιά, σε συνδυασμό με τη γεωλογική διαμόρφωση αυτών, δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη πυκνού υδρογραφικού δικτύου. Οι γεωλογικοί σχηματισμοί που συναντώνται στα νησιά του Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζουν μεγάλη πολυμορφία.

2.1.3. Σεισμικότητα και Ηφαιστειακή Δράση Περιοχής

Η περιοχή των νήσων του Νοτίου Αιγαίου κατατάσσεται με βάση το Χάρτη Ζωνών Σεισμικής Επικινδυνότητας που περιέχεται στο Νέο Αντισεισμικό. Κανονισμό(NEAK, Ιούλιος 1995) σε τρεις ζώνες. Στη ζώνη III, δηλαδή σε μια ιδιαίτερα σεισμογενή περιοχή του Ελληνικού χώρου, ανήκει το μεγαλύτερο τμήμα των νησιών της Δωδεκανήσου (Κάσος, Κάρπαθος, Μεγίστη, Ρόδος, Χάλκη, Τήλος, Σύμη, Νίσυρος, Γυαλί και Κως.) Στη ζώνη II- σε λιγότερο σεισμογενή περιοχή- ανήκουν τα υπόλοιπα νησιά της Δωδεκανήσου και τμήμα των νοτίων Κυκλάδων (Αγαθονήσι, Αστυπάλαια, Κάλυμνος, Λεινοί, Λέρος, Πάτμος, Ψέριμος, Αμοργός, Θήρα, Θρασιά και Ανάφη). Στη ζώνη I, τέλος, δηλαδή στην πλέον ανενεργή σεισμογενή περιοχή ανήκουν τα υπόλοιπα νησιά των Κυκλάδων (Ανδρος, Ίος, Σίκινο, Φολέγανδρος, Κίμωλος, Μήλος, Σέριφος, Σίφνος, Δονούσα, Ηράκλεια, Κουφονήσια, Νάξος, Σχοινούσα, Αντίπαρος, Κέα, Κύθνος, Μύκονος, Πάρος, Σύρος, Τήνος). Με βάση τα παραπάνω στοιχεία η Αντίπαρος ανήκει στην πλέον ανενεργή περιοχή όσον αναφορά τις σεισμικές δονήσεις και έχει χρόνια να παρατηρηθεί κάποια σεισμική δόνηση. Παρόλα αυτά σύμφωνα με μελέτη του 2014 η Αντίπαρος έχει βυθιστεί έως και 40 εκατοστά τα τελευταία έξι χρόνια. Σεισμικές δονήσεις όπως αυτή της Αμοργού το 1956, η οποία προκάλεσε τσουνάμι, και η άνοδος της θαλάσσιας στάθμης είναι τα αίτια που υποθαλάσσιου φαινομένου.

Όσον αναφορά την ηφαιστειακή δραστηριότητα της Νήσου Αντιπάρου παρατηρούμε ότι η το νησί βρίσκεται μέσα σε ηφαιστειογενή περιοχή και μέσα στα χρόνια έχει υποστεί διαχωρισμούς λόγω των ηφαιστειών. Πληθώρα μικρών ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων όπως Κοιμητήρι, το Στρογγυλό, το Διπλό, τον Κάβουρα, το Ρευματονήσι, τον Κόκκινο και Μαύρο Τούρλο είναι αποτέλεσμα ηφαιστειακών εκρήξεων μέσα στα χρόνια. Επίσης λόγω του ελάχιστου βάθους του 1 μέτρου ανάμεσα στο Νησί του Δεσποτικού και της Αντιπάρου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να ήταν ενωμένα αυτά τα δύο νησιά. Το ίδιο ισχύει και για το στενό σύνδεσης της Αντιπάρου και της Πάρου (γνωστό και ως Αμφίγειο) το οποίο έχει βάθος μόλις 4,5 μέτρα και πλάτος 500-1000μέτρα το οποίο από μελέτες μέσα στα χρόνια έχει αποδειχθεί ότι τα δύο νησιά ήταν ενωμένα.

2.1.4. Κλιματολογικές Συνθήκες

Το κλίμα των νησιών του νότιου Αιγαίου είναι εύκρατο, με ήπιους κατά κανόνα χειμώνες και αρκετά ξηρό. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του κλίματος είναι οι συχνά βόρειοι άνεμοι (τα γνωστά μελέτμια), που πνέουν κατά τη διάρκεια της ημέρας και το μεσοκαλόκαιρο. Τα κυριότερα προβλήματα σε ότι αφορά στους εδαφικούς πόρους εντοπίζονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης 9 (συμπεριλαμβανομένων της διάβρωσης και της αλάτωσης) που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγικότητας των εδαφικών πόρων και την υποβάθμιση της ποσότητας και της ποιότητας των υδατικών πόρων.

Το Νότιο Αιγαίο παρουσιάζει σημαντικές κλιματικές παραλλαγές λόγω της γεωγραφικής θέσης, του μεγέθους και της απόστασης των νησιών από τις πλησιέστερες ηπειρωτικές ακτές. Τα νησιά μπορούν να διακριθούν σε τρεις ομάδες με παρεμφερή υδρολογικά-κλιματικά δεδομένα.

- Κεντρικές και Νότιες Κυκλάδες (Φολέγανδρος, Πάρος, Μήλος, Κίμωλος, Σίφνος, Σέριφος, Σύρος, Μύκονος, Νάξος, Αμοργός, Ανάφη, Θήρα, Ίος, Σίκινος)
- Βόρειες Κυκλάδες (Κύθνος, Κέα, Άνδρος, Τήνος),
- Δωδεκάνησα (Λέρος, Κάλυμνος, Κως, Νίσυρος, Σύμη, Τήλος, Χάλκη, Ρόδος, Κάρπαθος, Κάσος, Αστυπάλαια, Πάτμος).

Στο σύνολο των νησιών κυριαρχεί το ήπιο εύκρατο μεσογειακό κλίμα, το οποίο στις Ν-Α περιοχές κλίνει προς το θαλάσσιο. Ο χειμώνας είναι ιδιαίτερα ήπιος, με μέση θερμοκρασία που σε πολλά νησιά των Κυκλάδων ξεπερνά τους 12°C, ενώ στα Δωδεκάνησα εμφανίζεται ελαφρά μειωμένη. Το καλοκαίρι η μέση θερμοκρασία υπερβαίνει τους 25°C στα περισσότερα νησιά, η ατμόσφαιρα παραμένει όμως δροσερή εξαιτίας της επίδρασης των ανέμων και της θάλασσας. Το φθινόπωρο εμφανίζεται σαφώς θερμότερο της άνοιξης, δίνοντας τη δυνατότητα να παραταθεί σημαντικά η τουριστική περίοδος μετά το πέρας των θερινών μηνών. Το μεγαλύτερο ύψος βροχής δέχονται τα νησιά που βρίσκονται κοντά στις Μικρασιατικές ακτές και το μικρότερο οι Κυκλάδες. Το μέσο ετήσιο ύψος των βροχοπτώσεων στην Αντίπαρο ανέρχεται σε 380 χιλιοστά. Οι άνεμοι που πνέουν στις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα είναι ιδιαίτερα ισχυροί, ακόμα και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (μελτέμια), με δυσμενείς επιπτώσεις στις ακτοπολικές αλλά και τις αεροπορικές διασυνδέσεις των νησιών. Οι άνεμοι που πνέουν στην περιοχή είναι κυρίως βόρειοι, σε ποσοστό 38.1% και ακολουθούν οι βορειοανατολικοί σε ποσοστό 15.9% και οι βορειοδυτικοί σε ποσοστό 13%.

Η ηλιοφάνεια είναι από τις μεγαλύτερες της χώρας και κυμαίνεται περίπου στις 3.000 ώρες ετησίως. Χιόνι εμφανίζεται σπάνια.

Από τον μετεωρολογικό σταθμό της Πάρου δίνονται τα παρακάτω στοιχεία :

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία	11,4	11,22	12,55	15,46	20,17	24,72	27,04	26,68	23,54	19,95	16,09	12,63
Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία	14,04	14,08	15,61	19,08	23,91	28,48	30,36	30,23	27,07	23,41	19,21	15,38
Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία	8,75	8,41	9,55	11,99	15,49	19,88	22,50	22,58	20,01	16,86	13,02	10,31
Μέση Μηνιαία Σχετική Υγρασία (%)	70,76	69,16	67,61	65,67	60,36	52,44	52,38	57,02	60,71	67,01	70,79	71,85
Μέση Ταχύτητα ανέμου σε κόμβους*	13,64	13,69	12,78	11,56	10,55	11,62	14,60	11,90	12,02	11,26	12,84	12,60

Πίνακας 2.1 : Μετεωρολογικά στοιχεία Πάρου – Αντιπάρου

Πηγή : EMY 29.7.2013 επεξεργασία στοιχείων

2.2. Ανθρωπογενές Περιβάλλον

2.2.1. Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά

Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών η Αντίπαρος ακολουθεί το παράδειγμα του υπόλοιπου Νομού ως προς την μεταβολή του πληθυσμού, καθώς η απογραφή του 1981 παρουσιάζει, για πρώτη φορά στην μεταπολεμική περίοδο, μία τάση συγκράτησης του πληθυσμού στο Νομό αλλά και μικρής αύξησης του (2,4% σε σχέση με το 1971). Η περαιτέρω αύξηση του πληθυσμού την επόμενη δεκαετία είναι ιδιαίτερα σημαντική (6,27% σε σχέση με το 1981) και οφείλεται κυρίως στην επιστροφή Κυκλαδιδών που είχαν μεταναστεύσει στο εσωτερικό και το εξωτερικό κατά το παρελθόν, στην εγκατάσταση νέων (κυρίως επιχειρηματιών), στην αύξηση του ατομικού εισοδήματος και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Η πληθυσμιακή αύξηση συνεχίστηκε και σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 άγγιξε το 19%. Τέλος η αύξηση αυτή συνεχίζεται σταθερά σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα.

Ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται στις μεταβολές του μόνιμου πληθυσμού των νησιών, για τον οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για όλες τις απογραφές, προκειμένου τα στοιχεία να είναι συγκρίσιμα. Η κατάταξη στον παρακάτω πίνακα, πραγματοποιήθηκε με βάση το μέγεθος του απογεγραμμένου πληθυσμού το 2011, ενώ για τις προηγούμενες δεκαετίες έγιναν οι κατάλληλες ομαδοποιήσεις νησιών, με βάση τη σημερινή διοικητική διαίρεση του Νομού, ώστε τα συμπεράσματα να είναι ρεαλιστικά. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, η ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού της Αντιάρου (19.78%) είναι υπερδιπλάσια από την αντίστοιχη αύξηση σε επίπεδο Νομού 7,% μεταξύ των τελευταίων απογραφών (2001-2011). Επίσης, ο ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού κατά την τελευταία δεκαετία κατατάσσει την Αντίπαρο στην πρώτη θέση μεταξύ των νησιών του Νομού.

ΟΤΑ	1971	1981	1991	2001	2011	%Μεταβολή 2001-2011
Δ. Σύρου – Ερμούπολης	18648	19.669	19.870	19.793	20.475	3,45
Δ. Νάξου & Μικρών Κυκλάδων	14.927	14.625	15.461	18.229	22.271	22,17
Δ. Θήρας	6.487	7.573	9.593	13.725	13.018	-5.43
Δ. Πάρου	6.776	7.881	9.591	12.514	15.278	22,08
Δ. Μυκόνου	3.863	5.530	6.179	9.274	7.866	-17,89
Δ. Άνδρου	10.457	9.020	8.781	9.285	11.308	21,78
Δ. Τήνου	8.236	7.731	7.747	8.115	10.069	24,08
Δ. Μήλου	4.503	4.556	4.390	4.736	5.129	8,30
Δ. Σίφνου	2.043	2.087	1.960	2.574	3.220	25,10
Δ. Κέας	1.678	1.652	1.787	2.162	2.379	10.03
Δ. Ίου	1.270	1.451	1.654	1.862	2.050	10,10
Δ. Αμοργού	1.822	1.722	1.632	1.852	2.202	18.90
Δ. Σερίφου	1.083	1.133	1.095	1.262	1.847	46,35
Δ. Κύθνου	1.586	1.502	1.632	1.538	2.712	17,63
Δ. Αντιάρου	538	635	819	1.011	1.211	19,78
Δ. Κιμώλου	1.090	787	728	838	1.378	64,43
Δ. Φολεγάνδρου	646	567	558	676	819	21,15
Δ. Σίκινου	331	290	267	238	423	77,73
Δ. Ανάφης	353	292	261	272	423	55,51
ΣΥΝΟΛΟ	86.337	88.703	94.005	109.956	124.078	12,84

Πίνακας 2.2 : Μόνιμος πληθυσμός Κυκλάδων, εξέλιξη πληθυσμού από το 1971-2011

Πηγή : Στατιστικά στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ο μόνιμος πληθυσμός της Αντιπάρου, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ανέρχεται σε 1.011 κατοίκους, ενώ σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 1.211 κατοίκους, παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 19,78. Η εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού του νησιού, κατά τις τελευταίες δεκαετίες σύμφωνα με τις επίσημες απογραφές της Ε.Σ.Υ.Ε. παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα.

Έτη	Μόνιμος Πληθυσμός	Μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία
1961	631	
1971	538	-14,74%
1981	635	+18,03%
1991	819	+28,97%
2001	1.011	+23,44%
2011	1.211	+19,78%

Πίνακας 2.3 : Μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού Αντιπάρου 1961-2011

Πηγή : Στατιστικά στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Με βάση τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, η Αντίπαρος τη δεκαετία του '60, παρουσιάζει μία αισθητή μείωση του πληθυσμού της ακολουθώντας την πληθυσμιακή μείωση των υπόλοιπων νησιών των Κυκλάδων. Αντίθετα, κατά το διάστημα των τεσσάρων τελευταίων δεκαετιών, παρουσιάζει συνεχή και σημαντική πληθυσμιακή αύξηση, η οποία οφείλεται στην οικονομική μεγέθυνση του νησιού εξαιτίας της μεγάλης τουριστικής ανάπτυξης και της βελτίωσης των συγκοινωνιών. Η πληθυσμιακή αυτή αύξηση προβλέπεται να συνεχισθεί και τα επόμενα χρόνια και να φθάσει το έτος 2016 τους 1.370 κατοίκους (λόγω φυσικής αύξησης του πληθυσμού, παλιννόστησης κλπ.) Ο μόνιμος πληθυσμός της Αντιπάρου κατανέμεται στους οικισμούς της Αντιπάρου, του Αγίου Γεωργίου, του Κάμπου και του Σωρού με τον κύριο όγκο του πληθυσμού να βρίσκεται στη Χώρα της Αντιπάρου, η οποία αποτελεί χαρακτηρισμένο παραδοσιακό οικισμό σύμφωνα με το Π.Δ. 504/88. Στον πίνακα που ακολουθεί, δίνονται στοιχεία που αφορούν στην πληθυσμιακή πυκνότητα των νησιών του Νομού Κυκλάδων. Διαπιστώνουμε ότι η Αντίπαρος κατατάσσεται στην 7η μεταξύ των 19 ΟΤΑ του Νομού με 34 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο και θεωρείται το πιο πυκνοκατοικημένο από τα μικρότερα σε έκταση νησιά του Νομού.

2.2.2. Δημογραφικά Στοιχεία και Ηλικιακή Σύνθεση

Ο πραγματικός πληθυσμός της Αντιπάρου σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, ανέρχεται σε 1.196 κατοίκους. Η εξέλιξη του πληθυσμού φαίνεται στον παρακάτω πίνακα που παρατηρείται σημαντική αύξηση του πληθυσμού από το 1971 στο 2011 της τάξεως 55%.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ							
	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	680	631	538	635	819	1037	1196
Ν.ΚΥΚΛΑΔΩΝ	125.959	99.959	86.337	88.458	95.167	112.615	124.109

Πίνακας 2.4 : Μεταβολή Πραγματικού Πληθυσμού Αντιπάρου και Ν. Κυκλάδων 1951-2011

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		
	2001	2011
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	1.011	1211
Ν.ΚΥΚΛΑΔΩΝ	109.956	117.987

Πίνακας 2.5 : Μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού Αντιπάρου 2001-2011

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

Η ηλικιακή δομή του πληθυσμού της Αντιπάρου φαίνεται στον παρακάτω πίνακα σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0-14	96	90	186
15-24	60	60	120
25-64	349	344	693
65 και άνω	114	98	212
ΣΥΝΟΛΟ	619	592	1.211

Πίνακας 2.6 : Ομάδες Ηλικιών ανά φύλο 2011.

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (2011)

Η ελαφριά υπεροχή των νεότερων και των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων, φανερώνει ότι η παράταση των όρων διαβίωσης του πληθυσμού εξαιτίας της βελτίωσης των συνθήκων διαβίωσης, αντισταθμίζει από τις νεότερες ηλικίες.

Τέλος, όσον αναφορά την Υπηκοότητα του πληθυσμού της Αντιπάρου παρατηρούμε ότι το 88,20% το μόνιμου πληθυσμού της Αντιπάρου είναι Ελληνικής Υπηκοότητάς και μόνο το 12,8% είναι Ξένης Υπηκοότητας.

Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων (2011)							
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσ- μού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός			Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός		
		Σύνολο	Ελληνική υπηκοότητα	Υπηκοότητα ξένης χώρας / Χωρίς υπηκοότητα	Σύνολο	Ελληνική υπηκοότητα	Υπηκοότητα ξένης χώρας / Χωρίς υπηκοότητα
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.211	456	380	76	755	688	67

Πίνακας 2.7 : Στοιχεία ενεργού και μη πληθυσμού και υπηκοότητας

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (2011)

2.2.3. Οικονομικά στοιχεία πληθυσμού – Απασχόληση

Η οικονομία του νησιού τα τελευταία ειδικά χρόνια βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό πλέον στον τουρισμό και γενικά στον τριτογενή τομέα παραγωγής, με τα έσοδα από τις επισκέψεις στο Σπήλαιο της Αντίπαρου (ένα από τα ομορφότερα και πιο μυστηριώδη σπήλαια του κόσμου) να συνεισφέρουν ένα μεγάλο μέρος στον προϋπολογισμό του Δήμου. Οι Περισσότεροι κάτοικοι δουλεύουν τα εμπορικά καταστήματα, τα κέντρα εστίασης και διαμονής του νησιού κατά την τουριστική σεζόν από το Πάσχα μέχρι τον Οκτώβρη, ενώ το υπόλοιπο χρόνο επιδοτούνται από τον ΟΑΕΔ ή απασχολούνται με τεχνικές και χειρωνακτικές εργασίες μερικής απασχόλησης. Στην οικονομία του νησιού εκτός από τον τουρισμό συμβάλει και η αλιεία, λιγότερο η κτηνοτροφία και στο ελάχιστο η γεωργία στον κάμπο και στις Βορειοανατολικές πεδινές εκτάσεις του νησιού. Είναι γεγονός ότι στο νησί η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα παραγωγής έχει μειωθεί καθώς η ενασχόληση με τον τουρισμό αποφέρει περισσότερο εισόδημα και σε μικρότερη χρονική περίοδο, και όλο και περισσότεροι ασχολούνται με αυτόν τον τομέα εγκαταλείποντας την γεωργία και κτηνοτροφία.

Η διάρθρωση της απασχόλησης του πληθυσμού κατά τομέα φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Αριθμός Απασχολημένων κατά τομέα Δραστηριότητας ανά κλάδο στην Αντίπαρο για το έτος 2001					
	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Νέοι μη δυνάμενοι να καταταγούν κατά κλάδο	Σύνολο
Αντίπαρος	96	100	163	33	392
Νομός Κυκλάδων	5.234	12.083	24.793	4.074	46.184

Πίνακας 2.8 : Απασχολούμενοι κατά τομέα δραστηριότητας

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (2011)

Στον παρακάτω πίνακα ακολουθεί μια καταγραφή του οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011. Παρατηρώντας τον πίνακα συμπεραίνουμε ότι από το σύνολο του μόνιμου πληθυσμού 1.211 το 37,65% είναι οικονομικά ενεργοί εκ των οποίων το 13,15% είναι άνεργοι (πρώην απασχολούμενοι και νέοι). Το υπόλοιπο 62,35% είναι οικονομικά μη ενεργοί (Σπουδαστές – Συνταξιούχοι κτλ.). Στον σύνολο του μόνιμου πληθυσμού το ποσοστό ανεργίας είναι μόλις 5%, ποσοστό πολύ μικρό εάν σκεφτούμε ότι το ποσοστό ανεργίας πανελληνίως είναι παραπάνω από 26%. Αυτό είναι λογικό αν σκεφτούμε το μέγεθος του νησιού και τις διαθέσιμες θέσεις απασχόλησης.

Απογραφή Πληθυσμού 2011. Μόνιμος Πληθυσμός, κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας (2011)										
Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Οικονομικά μη ενεργοί			
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		Σύνολο	Μαθητές-σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί	
Σύνολο Ανέργων	Πρώην απασχολούμενοι			"Νέοι"						
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.211	456	396	60	27	33	755	178	273	304

Πίνακας 2.9 : Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση ασχολίας 2011

Πίνακας : Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Στο παρακάτω πίνακα παρατηρούμε τους κλάδους που απασχολείται το 37,65% του πληθυσμού της Αντιπάρου. Σύμφωνα με τα παρακάτω στοιχεία, όπως αναφέραμε και στην αρχή του κεφαλαίου, το 61% ασχολείται με επαγγέλματα που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τον τουρισμό ενώ μόλις το 11% ασχολείται με επαγγέλματα του πρωτογενή τομέα παραγωγής. Το μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού που ασχολείται με τον τουρισμό αποδεικνύει και την οικονομική εξάρτηση του νησιού από αυτό.

Απογραφή Πληθυσμού 2011. Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (2011)											
Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας									
		Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΧΩΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤ/ΤΣ	Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤ'ΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	Η. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	396	46	72	76	27	67	12	26	8	6	56

Πίνακας 2.10 : Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

2.2.4. Μορφωτικό Επίπεδο Πληθυσμού

Το μορφωτικό επίπεδο των απασχολούμενου πληθυσμού της Αντιπάρου είναι κατά 38,60% Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ μόνο το 13,6% είναι απόφοιτοι Ανωτέρας Εκπαίδευσης. Σημαντικό είναι ότι το περίπου 48% των απασχολουμένων είναι απόφοιτοι Δημοτικού και Γυμνασίου.

Απογραφή Πληθυσμού 2011. Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης (2011)					
Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / Απόφοιτοι Λυκείου	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού / Άλλη περίπτωση
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	396	54	153	98	91

Πίνακας 2.11 : Απασχολούμενη κατά επίπεδο εκπαίδευσης 2011

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Συνήθως μετά το τέλος του Γυμνασίου οι περισσότεροι νέοι έπιασαν δουλειά στα καράβια στην αλιεία και στην γεωργία- κτηνοτροφία. Αυτό δείχνει ότι το νησί της Αντιπάρου υστερεί σε ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό αλλά μέχρι και πριν 15 χρόνια το νησί δεν είχε ανάγκη από εξειδικευμένο προσωπικό καθώς η οικονομία του νησιού και η ανάπτυξη του δεν εξαρτιόταν από την παροχή υπηρεσιών. Πλέον όμως λόγω της αυξημένης τουριστικής ανάπτυξης του νησιού η ανάγκη για εξειδικευμένο προσωπικό στον τριτογενή τομέα είναι πλέον επιτακτικές.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται το επίπεδο εκπαίδευσης ολόκληρου το πληθυσμού (οικονομικά ενεργών και μη). Αυτό που παρατηρούμε είναι ότι περίπου το 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού έχει πτυχίο Δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δεν

μπορούμε να γνωρίζουμε εάν είναι άνεργοι ή όχι. Επιπλέον, σημαντικό είναι και το 17,5% του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού έχουν πτυχίο Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης (2011)											
Περιγραφή τύπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός					Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός				
		Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Πανμίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Πανμίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Άλλη περίπτωση ⁽¹⁾
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.211	456	65	182	108	101	755	30	132	102	491

Πίνακας 2.12 : Οικονομικά ενεργός και μη κατά επίπεδο εκπαίδευσης 2011.

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

2.2.5. Τουρισμός - Πολιτιστικά χαρακτηριστικά

Για το νησί της Αντιπάρου η κύρια πηγή εισοδημάτων καθώς και η κύρια ενασχόληση των κατοίκων είναι τα τουριστικά επαγγέλματα και γενικά ο τριτογενής τομέας παραγωγής. Η Αντίπαρος αποτελεί τον ιδανικό Τουριστικό προορισμό, λόγω του μικρού μεγέθους, την μοναδικότητα του αναγλύφου, τις χρυσές αμμουδιές με τα πεντακάθαρα νερά τους και των κλιματολογικών συνθηκών της. Προσφέρει την ζωή ενός κοσμοπολίτικου νησιού από την βόρεια πλευρά και της απομόνωσης και της ιδιωτικοποίησης στο νότιο κομμάτι του νησιού. Για αυτούς τους λόγους έχει χαρακτηριστεί το νησί των αντιθέσεων και έχει προσελκύσει κόσμο από όλων τον κόσμο ως επισκέπτες ή ακόμα και ως ιδιοκτήτες παραθεριστικών κατοικιών (τους γνωστούς εποχικούς κατοίκους). Το μειονέκτημα του νησιού είναι ότι για την μεταφορά τους οι επισκέπτες είναι αναγκασμένοι να φτάσουν μόνο δια μέσω του νησιού της Πάρου, αεροπορικά ή ακτοπλοϊκά και στην συνέχεια (αν έχουν αμάξι) οδικώς μέχρι το λιμάνι της Πούντας ώστε να επιβιβαστούν στα μικρά πλοία που περνούν απέναντι στην Αντίπαρο ή αν δεν έχουν αμάξι με άλλο караβάκι από το λιμάνι της Παροικίας. Είναι φανερό λοιπόν ότι παρότι το νησί της Πάρου είναι μόλις 4 ώρες από τον Πειραιά, για να φτάσει κάποιος στο νησί της Αντιπάρου είναι δυσκολότερο. Παρόλα αυτά το φυσικό περιβάλλον, οι καταγάλανες θάλασσες, οι χρυσαφένιες παραλίες, οι αρχαιολογικοί χώροι, το σπήλαιο και πολλά άλλα στοιχεία του νησιού προσελκύουν επισκέπτες από όλον τον κόσμο. Τα τουριστικά καταλύματα παρατηρούνται στον κυρίως οικισμό της Αντιπάρου ενώ υπάρχουν και μερικά διάσπαρτα στον οικισμό του Αγίου Γεωργίου, τον Σωρό και στην παραλία των Γλυφών (Ανατολική πλευρά του νησιού). Στο νησί δεν υπάρχουν μεγάλες και πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες μόνο ξενοδοχεία μικρά (δύο αστέρων) χωρίς ιδιαίτερες παροχές. Περισσότερο διαδεδομένα είναι τα ενοικιαζόμενα δωμάτια ειδικά στον οικισμό της Αντιπάρου. Επίσης ολοένα και περισσότερο γίνονται γνωστές και επιθυμητές (συνήθως από οικογένειες) οι πολυτελείς Βίλες οι οποίες και ενοικιάζονται σε υψηλές τιμές (συντά χωρίς καμία άδεια) παρέχοντας ανέσεις πρωτόγνωρες για τα ως τώρα δεδομένα της Αντιπάρου (Υπηρεσίες προσωπικού, Πισίνες, Γήπεδα Τένις, Τζακούζι κτλ.). Για τους παραπάνω λόγους είναι σχεδόν αδύνατον να έχουμε στατιστικά στοιχεία του αριθμού των ενοικιαζόμενων πολυτελών Βιλών

καθώς και των τιμών ενοικίασης τους (η προώθηση και η ενοικίαση τους γίνεται συνήθως μέσω του διαδικτύου). Στο νησί της Αντιπάρου παρατηρείται το φαινόμενο της ερημοποίησης το χειμώνα και του συνωστισμού τους καλοκαιρινούς μήνες. Περισσότερα στοιχεία για τον Τουρισμό αναφέρονται στο παρακάτω κεφάλαιο του τριτογενή τομέα παραγωγής.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Κάλαντα

Τα παραδοσιακά αντιπαραιώτικα κάλαντα, οι παλαιότεροι τα τραγουδούσαν με τη συνοδεία της τσαμπούνας και του τουμπακιού κατά την Παραμονή των Χριστουγέννων, την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς και την Παραμονή των Φώτων

Καλλιστήρινα

Έθιμο της Πρωτοχρονιάς. Στην Αντίπαρο ξεκίνησε αυτό το έθιμο από πολύ παλιά. Οι γιαγιάδες και οι παππούδες δεν ξέρουν από πού μας ήρθε (δηλ. τον τόπο προέλευσης). Απ' ότι μάθαμε ξεκινά από τη βυζαντινή εποχή. Τα παιδιά των Βυζαντινών μετά τη λειτουργία της Πρωτοχρονιάς πήγαιναν στα σπίτια των πλουσίων, κρατώντας στα χεριά τους ένα μήλο η ένα πορτοκάλι. Στην Αντίπαρο λοιπόν την ημέρα της Πρωτοχρονιάς δίνουν αυτό το φιλοδώρημα στα παιδιά της οικογένειας. Ακόμη δίνουν καλλιστήρινα και σε άλλα παιδιά, αφού τα καλούν, για να τους κάνουν «ποδαρικό» και για να ευχηθούν «καλή χρονιά» στο σπίτι που μπαίνουν.

Αποκριά

Χορεύουν τον «Αγέρανο» (χορό από την αρχαιότητα) και γλεντούν με τσαμπούνες, τουμπάκια, λαούτα και βιολιά ντυμένοι μασκαράδες.

Καθαρή Δευτέρα

Γύρω από τα σαρακοστιανό τραπέζι, οι Αντιπαραιώτες σε μεγάλες παρέες διασκεδάζουν από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Πάσχα

Η περίοδος του Πάσχα έχει μια ξεχωριστή γοητεία στα κυκλαδονήσια. Η Μεγάλη εβδομάδα είναι και για τις Κυκλάδες εποχή πένθους, με κυρίαρχο το έθιμο της νηστείας και της κατάνυξης στις εκκλησιαστικές ακολουθίες. Την Μ. Πέμπτη σε όλα τα νησιά υπάρχουν έθιμα που σχετίζονται με το ζύμωμα κουλουριών και την βαφή των κόκκινων αυγών ενώ την Μ. Παρασκευή γίνεται με τη λιτή μεγαλοπρέπεια η περιφορά του επιταφίου στα φρεσκοασπρισμένα δρομάκια, και τα γλέντια και τους χορούς όλη την εβδομάδα που ακολουθεί. Το Σάββατο του Λαζάρου οι νοικοκυρές φτιάχνουν σταφιδόψωμα σε σχήμα ανθρώπου τα λεγόμενα Λαζαράκια. Μετά το Πάσχα αναβιώνει το έθιμο της «κούνιας», οι νέοι μαζεύονταν στις γειτονιές της Χώρας, έφτιαχναν κούνιες όπου τα νεαρά κορίτσια κουνιούνταν και τραγουδούσαν ερωτικά τραγούδια

Πανηγύρια

Κάθε χρόνο στον εορτασμό της χάρις πολλών Αγίων αναβιώνουν λαϊκά πανηγύρια με τον παραδοσιακό τρόπο. Δίνεται η ευκαιρία να γνωρίσουν οι νεότεροι, αλλά και οι επισκέπτες του νησιού, τη ζωντανή παράδοση που εξακολουθεί να αντιστέκεται στο χρόνο και στις προκλήσεις της εποχής μας. Ο εορτασμός ξεκινά από την παραμονή με εσπερινό, αρτοκλασία, κεράσματα και μεζέδες και συνεχίζουν τις περισσότερες φορές με ζωντανή μουσική και χορό. Την ημέρα της εορτής του Αγίου μετά την Θεία

Λειτουργία υπάρχουν τοπικά κεράσματα και τόπια τσικουδιά και το βράδυ διασκεδάζουν με ζωντανή μουσική, τραγούδια και παραδοσιακούς χορούς.

Έθιμο του Κλήδονα

Το έθιμο του Κλήδονα αναβιώνει στις 23 Ιουνίου, παραμονή της γιορτής του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου. Σύμφωνα με το έθιμο, την παραμονή του Αϊ-Γιαννιού, οι ανύπαντρες κοπέλες μαζεύονται σε ένα από τα σπίτια του χωριού και μία από αυτές πηγαίνει στο πηγάδι να φέρει το «αμίλητο νερό» και στη διαδρομή μέχρι το σπίτι δεν πρέπει να μιλήσει σε κανέναν. Στο σπίτι το νερό μπαίνει σε πήλινο δοχείο, στο οποίο η κάθε κοπέλα ρίχνει ένα προσωπικό της αντικείμενο, τα λεγόμενα ριζικάρια και στη συνέχεια σκεπάζουν το δοχείο με κόκκινο ύφασμα και το δένουν ενώ παράλληλα προσεύχονται στον Αϊ Γιάννη και τοποθετούν το δοχείο σε ανοιχτό χώρο, όπου μένει όλη νύχτα. Την ίδια εκείνη νύχτα λέγεται ότι τα κορίτσια θα δουν στα όνειρά τους το μελλοντικό τους σύζυγο. Παράλληλα, την παραμονή της γιορτής του Αϊ Γιάννη Ιωάννη, αναβιώνει και το γνωστό έθιμο με τις φωτιές: Στη πλατεία του χωριού στήνεται μια μεγάλη φωτιά πάνω από την οποία πηδάνε όλοι οι κάτοικοι του χωριού. Σύμφωνα με την παράδοση, η φωτιά, επιφέρει την κάθαρση και οι άνθρωποι απαλλάσσονται από το κακό.

2.2.6. Τομείς Παραγωγής

Πρωτογενής Τομέας Παραγωγής

Το μεγαλύτερο μέρος των εδαφών της Αντιπάρου είναι ημιορεινά. Τα εδάφη γενικά θεωρούνται φτωχά ή μέτρια και πετρώδη. Ο υδροφόρος ορίζοντας του νησιού είναι υποβαθμισμένος έως ανύπαρκτος. Η συνολική έκταση της Αντιπάρου είναι 45.300 στρέμματα από τις οποίες καλλιεργούνται τα 13.800 στρέμματα, ποσοστό δηλαδή 30,5%. Τα υπόλοιπα χαρακτηρίζονται ως βοσκότοποι 8.400 στρέμματα ή άγονες εκτάσεις. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Αντίπαρο έχουν γενικά μικρό μέγεθος, πράγμα που είναι χαρακτηριστικό όλων των νησιών των Κυκλάδων ειδικότερα αν σκεφτούμε το μέγεθος του νησιού. Στην Αντίπαρο η φυτική παραγωγή είναι περιορισμένη σε σχέση με την καλλιεργήσιμη γη κυρίως λόγω της έλλειψης νερού. Γι' αυτό οι καλλιέργειες είναι, σχεδόν στο σύνολο τους, αροτριάεις (κτηνοτροφικά σιτηρά και ψυχανθή). Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται η καλλιεργήσιμη γη, οι βοσκότοποι και τα δάση, τα οποία είναι χαμηλής βλάστησης (θαμνώδη και φρυγανώδη) που μπορούν να αξιοποιηθούν στην μελισσοκομία και στην κτηνοτροφία.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	Ν. ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ		Ν.ΚΥΚΛΑΔΩΝ	
	ΕΚΤΑΣΗ(στρ.)	ΚΑΤΑΝΟΜΗ (%)	ΕΚΤΑΣΗ(στρ.)	ΚΑΤΑΝΟΜΗ (%)
Γεωργική Γη	13.800	30	835.100	32,2
Βοσκότοποι	8.400	19	789.500	30,3
Δάση	21.300	47	690.400	26,5
Λοιπές Εκτάσεις	1.800	4	280.400	11
Σύνολο	45.300	100	2.599.400	100

Πίνακας 2.13 : Χρήσεις γης 1999-2000

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Όσον αναφορά τη διάρθρωση των καλλιεργειών κατά κατηγορία φαίνεται στους παρακάτω πίνακες καθώς και τα κύρια γεωργικά προϊόντα που παράγει το νησί της Αντιπάρου.

Κατηγορίες Καλλιεργειών	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΗΣ (στρ.)	ΑΡΔΕΥΟΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ (στρ)
Φυτά μεγάλης καλλιέργειας και λοιπές καλλιέργειες	6707	40
Κηπευτική γη, θερμοκήπια	67	60
Αμπέλια	525	0
Δενδρώδεις καλλιέργειες	121	9
Αγρανάπανση	360	0
Σύνολο Γεωργικής Γης	7780	109

Πίνακας 2.14 : Κατηγορίες Καλλιεργειών 2008

Πηγή: Ετήσιο γεωργικό δελτίο 2008 Ελ. Στατ.

Στον παρακάτω πίνακα δίνεται το είδος καλλιέργειας και η έκταση, σύμφωνα με τη δήλωση ενιαίας ενίσχυσης των παραγωγών (ΟΠΕΚΕΠΕ 2013).

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ (στρ.)
Ελαιώνες Πιστοποιημένης Ελαιοκαλλιέργειας	0,5
Λοιπές καλλιέργειες	2,5
Αγρανάπαυση	685,5
Αμπελώνες για παραγωγή οίνων ποιότητας (VQPRD) στα μικρά νησιά Αιγαίου Πελάγους	112,7
Κηπευτικά	8,5
Παραδοσιακοί Ελαιώνες στα μικρά νησιά Αιγαίου	179,1
Ζωοτροφές	969,0
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	74,9
Λοιπές καλλιέργειες – Δενδρώδεις	7,0
Βοσκότοποι	3661,5
Λοιπά σιτηρά	863,8
Λοιπά μέτρα στήριξης στα μικρά νησιά Αιγαίου Πελάγους – Δενδρώνες	6,0
ΣΥΝΟΛΟ	6.571,0

Πίνακας 2.15 : Κατάσταση ανά καλλιέργεια

Πηγή: Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. 2013

Ελαιοκαλλιέργεια

Στην κατηγορία των δενδρωδών καλλιεργειών σημαντική θέση κατέχει η ελαιοκαλλιέργεια. Η συνολική καλλιεργούμενη έκταση στη Αντίπαρο είναι 112 στρέμματα σύμφωνα με την Ελ. Στατ. 2008, ενώ με τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ 2013 είναι 179,6 στρέμματα. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια σημαντική αύξηση φύτευση ελαιόδεντρων. Ο παραγόμενος ελαιόκαρπος χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο για παραγωγή ελαιόλαδου. Οι ποικιλίες που επικρατούν είναι η θρου μπόλια και η κορωνέϊκη σε μεγαλύτερη έκταση. Υπάρχουν διάσπαρτα ελαιόδεντρα των ποικιλιών Αμφισσας και Μανάκι. Οι καλλιεργητικοί χειρισμοί που γίνονται στην καλλιέργεια της ελιάς είναι πολύ κοντά σε βιολογικά συστήματα καθώς γίνονται ελάχιστες ή καθόλου επεμβάσεις με φυτοφάρμακα. Ωστόσο η βιολογική καλλιέργεια είναι ανεπτυγμένη (ελεγχόμενη από φορέα πιστοποίησης) αλλά δεν υπάρχει ελαιοτριβείο και εξυπηρετούνται από τα ελαιοτριβεία της Πάρου. Το κυριότερο πρόβλημα της καλλιέργειας είναι η έλλειψη τυποποίησης λαδιού.

Αμπελοκαλλιέργεια

Τα αμπέλια και ιδιαίτερα τα οινάμπελα αποτελούν παραδοσιακή καλλιέργεια για την Αντίπαρο και η συνολική τους έκταση σύμφωνα με το ΟΠΕΚΕΠΕ για το 2012-2013 είναι 187,6 στρέμματα .Ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελ. Στατ. 2008 είναι 525 στρέμματα. Εδώ φαίνεται μία σημαντική εγκατάλειψη των αμπελοτεμαχίων τα τελευταία χρόνια. Οι κυριότερες οινοποιήσιμες ποικιλίες που καλλιεργούνται είναι από ερυθρές ποικιλίες: Μανδηλαριά, Βάφτρα και Αϊδάνι και από λευκές ποικιλίες: Μενεμβασιά, Ασίρτικο και Σαββατιανό. Μεγάλες ποσότητες οινοποιήσιμων σταφυλιών πωλούνται στα οινοποιία της Πάρου για ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνους. Οι αδιάθετες ποσότητες των επιτραπέζιων και οινοποιήσιμων σταφυλιών οδηγούνται στην απόσταξη για την παραγωγή παραδοσιακών ποτών όπως σούμα.

Ορισμένοι στόχοι και τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν είναι τα παρακάτω:

- Αντικατάσταση γερασμένων και μη αποδοτικών αμπελώνων με τη συνέχιση του προγράμματος της αναδιάρθρωσης.
- Μέτρα για τη διατήρηση αμπελώνων σε ζώνες παραδοσιακής καλλιέργειας για την παραγωγή οίνων ΠΟΠ.
- Μείωση του κόστους παραγωγής με βελτίωση των καλλιεργητικών τεχνικών
- Διατήρηση του γενετικού υλικού ντόπιων ποικιλιών και αξιολόγηση τους για παραγωγή οίνων υψηλής ποιότητας.
- Συνέχιση της οικονομικής ενίσχυσης για τη διατήρηση της αμπελοκαλλιέργειας στα μικρά νησιά.
- Οργάνωση των παραγωγών σε ομάδα με στόχο τη συλλογική μεταποίηση και εμπορία των προϊόντων τους.
- Προώθηση των ντόπιων οίνων στην τοπική αγορά (εστιατόρια, ξενοδοχεία).
- Προώθηση της βιολογικής παραγωγής.

Κηπευτικά

Η ελάχιστη ποσότητα και όχι καλής ποιότητας αρδευτικού νερού έχει περιορίσει την καλλιέργεια κηπευτικών στο νησί. Οι κηπευτικές καλλιέργειες είναι στα 67 στρέμματα ενώ οι ποτιστικές καλλιέργειες είναι στα 60 στρέμματα (πηγή Ελ. Στατ. 2008). Τελευταίως πολλές από τις καλλιέργειες των κηπευτικών είναι άνυδρες. Για την αύξηση της καλλιέργειας κηπευτικών λαχανικών στο νησί συστήνονται ποικιλίες φυτών ελάχιστης απαίτησης νερού (ντόπιες ποικιλίες η από τα γύρω νησιά), αντοχής σε νερά αυξημένης αλατότητας και πρώιμης παραγωγής.

Θερμοκήπια

Στο νησί λειτουργούν δύο θερμοκήπια εκτάσεως 1.700 τ. μ και αρδεύονται από στέρνες συγκέντρωσης βρόχινου νερού. Σ' αυτά καλλιεργούνται συνήθως οπωροκηπευτικά ντομάτα, αγγούρι, φασολάκια και κολοκύθια. Η παραγωγή, απορροφάται από ιδιοκτήτες εστιατορίων και από ντόπιους κατοίκους.

Αρωματικά – Φαρμακευτικά φυτά

Η παρουσία των αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών είναι συνυφασμένη με το τοπίο της Αντιπάρου, κάτι που δηλώνει την πλήρη προσαρμογή των φυτών αυτών στις γεωκλιματικές συνθήκες της περιοχής. Η καλλιέργεια των αρωματικών φυτών δεν απαιτεί ιδιαίτερες καλλιεργητικές φροντίδες (π.χ. ελάχιστες επεμβάσεις και όχι υπερβολικές, με οργανικές ουσίες, αρδεύσεις στα πρώτα στάδια της καλλιέργειας) και μπορεί να αναπτυχθεί σε οριακή, από πλευράς γονιμότητας εδάφους και να επιφέρει καλής ποιότητας παραγωγή. Η καλύτερη εποχή φύτευσης των αρωματικών φυτών είναι το φθινόπωρο για οικονομία στην κατανάλωση νερού (αναμονή βροχοπτώσεων). Επίσης μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη στη μελισσοκομία εμπλουτίζοντας τη μελισσοκομική χλωρίδα. Παρά τα πλεονεκτήματα της καλλιέργειας και το ενδιαφέρον που εκδηλώνεται κατά καιρούς οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι ελάχιστες κυρίως στους κήπους των πολυτελών σπιτιών. Είναι απαραίτητο να γίνει διερεύνηση του κλάδου (επιλογή ειδών στο νησί, τεχνικές καλλιέργειας, ζήτηση της αγοράς κλπ) και των προοπτικών ανάπτυξης ώστε να δημιουργηθεί μία Ομάδα παραγωγών και να διαμορφωθεί ένα οργανωμένο σχέδιο καλλιέργειας – επεξεργασίας – τυποποίησης. Ο κυριότερος λόγος, που δεν επέτρεψε να αναπτυχθεί ο κλάδος αυτός, είναι η δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί αρωματικών φυτών στη διάθεση των προϊόντων τους σε αγορές του εξωτερικού και η τάση των νέων προς τον τουρισμό. Ένας άλλος σοβαρός λόγος είναι η έλλειψη των ειδικών γνώσεων γύρω από τα αρωματικά φυτά. Ένα προτεινόμενο φυτό για την Αντίπαρο είναι η κάππαρη. Αυτοφύες φυτό σε περιοχές σχετικά φτωχές και σε ξερικά χωράφια και οι κυριότερες εργασίες που γίνονται για την καλλιέργεια της είναι η λίπανση, η καταστροφή των ζιζανίων και το κλάδεμα. Πλεονέκτημα η μερική γνώση των κατοίκων γύρω από το φυτό. Το φυτό αυτό μπορεί να ενισχυθεί ως παλιά καλλιέργεια για την Αντίπαρο που θα καλύψει τις ανάγκες της τοπικής αγοράς και εσωτερική αγορά της χώρας.. Θα πουλιέται είτε σαν ξηρό αλατισμένο, είτε σαν κονσερβοποιημένο. Είναι επίσης φυτό φαρμακευτικό και αρωματικό. Στη φαρμακευτική χρησιμοποιείται σαν διουρητικό, εναντίον της αρτηριοσκλήρωσης, αναιμίας, ατονίας, αρθρίτιδας κ.λπ.

Μελισσοκομία

Η μελισσοκομία της Αντιπάρου τα τελευταία χρόνια είναι ασήμαντη. Υπάρχουν 4 μελισσοκόμοι με συνολικό αριθμό μελισσοσμηνών 35 και η παραγωγή τους είναι για αυτοκατανάλωση. Για την επιτυχία της μελισσοκομικής δραστηριότητας χρειάζονται τα εξής :

- Απασχόληση νέων ατόμων με ανοικτά μυαλά στην επαγγελματική μελισσοκομία.
- Να γνωρίζει και να σέβεται τις μέλισσες και τα προϊόντα της για να μπορεί να τα διαθέτει.
- Να δημιουργεί υποδομές αξιοποίησης της παραγωγής και ευελιξία στις αποφάσεις.
- Θεωρητική κατάρτιση από βιβλία, συνεχή ενημέρωση ,διαδίκτυο.
- Πρακτική εκπαίδευση από οργανωμένα μαθήματα μελισσοκομίας, παλαιούς μελισσοκόμους.
- Γνωριμία και καλή χημεία με τις μέλισσες, την μελισσοκομική χλωρίδα της περιοχής.

Σημαντικό μειονέκτημα για την μελισσοκομία, είναι οι κοινωνικές και κλιματικές αλλαγές (αλλαγή χρήση γης, η επέκταση των οικιστικών σχεδίων των πόλεων, επέκταση των τουριστικών εκμεταλλεύσεων, οι περιορισμοί που μπαίνουν από την πολιτεία για την τοποθέτηση των μελισσών, αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του περιβάλλοντος με αποτέλεσμα μειωμένος χρόνος ανθοφορίας και με μεγάλα κενά) που συμβάλουν στην μείωση των μελισσοκομικών με την καταστροφή της μελισσοκομικής βλάστησης. Η μελισσοκομία στην Αντίπαρο μπορεί όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να εξελιχθεί σε βασικό άξονα της πρωτογενούς παραγωγής, επειδή το νησί είναι πλούσιο σε αυτοφύη αρωματικά φυτά που είναι

ενδημικά όπως, θυμάρι, ρίγανη, θρούμπη, ρείκι, που προσφέρονται για μελισσοκομία και παραγωγή μελιού εξαιρετικής ποιότητας Δεν υπάρχουν επαγγελματίες μελισσοκόμοι στην Αντίπαρο. Τα ελάχιστα μελίσσια που υπάρχουν στο νησί προέρχονται από την άσκηση νομαδικής μελισσοκομίας της Πάρου και από τους ελάχιστους ερασιτέχνες ντόπιους μελισσοκόμους. Στο νησί Δεσποτικό υπάρχουν κατάλληλες περιοχές για την τοποθέτηση μελισσοσμηνών, έτσι δημιουργώντας μελισσοκομικό πάρκο και διάνοιξη μονοπατιών για την τοποθέτηση τους αυξάνεται η παραγωγή μελιού. Ως γνωστό η μέλισσα με την επικοινωνία συμβάλλει στην βιοποικιλότητα της φύσης, στην προστασία της γης από την διάβρωση, στην βελτίωση του χόρτου των βοσκοτόπων και γενικά στην αύξηση παραγωγής χιλιάδων αυτοφυών και καλλιεργήσιμων φυτών.

Ζωική παραγωγή

Τα τελευταία χρόνια φαίνεται μια έντονη μείωση του ζωικού κεφαλαίου και κυρίως στην εκτροφή βοοειδών. Η εκτροφή των βοοειδών και των αιγοπροβάτων γίνεται σε μη οργανωμένους στάβλους διάσπαρτους και μη χωροταξικά κατανεμημένους. Οι κτηνοτρόφοι, είναι ανάγκη να προσαρμοσθούν στα δεδομένα της αγοράς και της νομοθεσίας και να αποκτήσουν άδειες κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Στην Αντίπαρο όλες οι κτηνοτροφικές μονάδες στερούνται άδεια εγκατάστασης εκτός μόνο μίας .(Πηγή : ΔΑΟΚ Σύρου) 15

Σύμφωνα με τα δεδομένα του νησιού , η δυνατότητα περαιτέρω εκμετάλλευσης της γεωργικής γης και η ύπαρξη μεγάλης έκτασης βοσκοτόπων αποτελούν τα εχέγγυα για τη δημιουργία βιώσιμων μεσαίου μεγέθους ποιμνιοστάσια . Απαραίτητες προϋποθέσεις είναι ο εκσυγχρονισμός των σταβλικών εγκαταστάσεων για να διασφαλίζουν την ευζωία του ζωικού κεφαλαίου καθώς και την άριστη υγειονομική του κατάσταση, ο εξοπλισμός με σύγχρονα αρμεκτήρια , η εφαρμογή ορθής διατροφής ,με αποτέλεσμα την υψηλή αποδοτικότητα και πάντα στην παραγωγή προϊόντων αρίστης ποιότητας . Στο νησί υπάρχουν 25 εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων με συνολικά 1.064 αίγες και 308 πρόβατα, και 13 εκμεταλλεύσεις βοοειδών με συνολικά 96 ζώα σύμφωνα με τα στοιχεία του Αγροτικού Κτηνιατρείου Πάρου (2013).

Αλιεία

Η αλιεία στην Αντίπαρο παρότι είναι ένα από τα παλαιότερα και παραδοσιακά επαγγέλματα του νησιού δεν είναι πλέον κύρια μορφή επαγγελματικής απασχόλησης. Βέβαια, η αλιευτική δραστηριότητα ήταν πιο έντονη τις προηγούμενες δεκαετίες, που δεν είχαν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό άλλοι τομείς της οικονομίας και η αλιεία ήταν υγιής κλάδος. Η αλιεία στις σύγχρονες εποχές, συντηρείται σε οικογενειακή βάση, ενώ πλέον λίγοι είναι αυτοί που απασχολούνται αποκλειστικά σε αυτή, λόγω εξάντλησης του αλιευτικού πλούτου.

Α/Α	ΝΗΣΙ	ΣΚΑΦΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ		ΣΚΑΦΗ ΜΕΣΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ		ΣΥΝΟΛΟ
		ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΧΤΥΑ-ΠΑΡΑΓΑΔΙΑ	ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΡΑΤΑ	ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΡΙ-ΓΡΙ	ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΗΧ/ΤΑ	
1	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	25	2	1	0	28

Πίνακας 2.16 : Επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη Αντιπάρου 2013

Πηγή : Τμήμα Αλιείας Κυκλάδων

Τελευταία η αλιευτική δύναμη του νησιού περιορίστηκε σημαντικά οδηγώντας την αλιεία σε μαρασμό. Κύριο ρόλο σε αυτή την εξέλιξη έπαιξε η απόφαση της Ε.Ε. για περιορισμό του αλιευτικού στόλου στην Ελλάδα, γεγονός που ανάγκασε πολλούς αλιείς να εγκαταλείψουν το επάγγελμα καταστρέφοντας παράλληλα τα σκάφη τους. Επιπλέον η υπεραλίευση αποτελεί παράγοντα υποβίβασμού του αλιευτικού πλούτου της Αντιπάρου. Αυτό αποδίδεται τόσο στον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού των αλιέων που εξασφαλίζει υψηλή απόδοση στην αλιεία των επαγγελματιών όσο και στην αύξηση των ερασιτεχνών αλιέων που δύσκολα ελέγχονται (στην ποσότητα και το χρόνο που δραστηριοποιούνται) πολλοί από τους οποίους είναι επισκέπτες του νησιού κατά την Τουριστική περίοδο.

Υπάρχει Αλιευτικό καταφύγιο και έχουν εκπονηθεί μελέτες για μελλοντική αναβάθμιση του. Λόγω του μεγάλου αριθμού επισκεπτών, η παραγωγή σε αλιεύματα από τους ασχολούμενους κάτοικους στον τομέα δεν καλύπτει τις ανάγκες του νησιού. Οι επαγγελματίες αλιείς στο νησί της Αντιπάρου είναι 30. (Πηγή :Τμήμα αλιείας Κυκλάδων) Επίσης πολύ σημαντική είναι και η παρουσία ερασιτεχνών αλιέων οι οποίοι αποτελούν ανταγωνιστική ομάδα στα αλιευτικά πεδία και στις αγορές της περιοχής. Αρκετός αριθμός επαγγελματιών αλιέων έχει συμμετάσχει σε επενδυτικά προγράμματα για την αλιεία τα προηγούμενα χρόνια (π.χ. διάλυση αλιευτικών σκαφών, εκσυγχρονισμός, αντικατάσταση ή αγορά αλιευτικού σκάφους). Για την εξυπηρέτηση των αλιέων στην προμήθεια καυσίμων υπάρχει Τελωνιακή Αρχή στο νησί της

Δευτερογενής Τομέας Παραγωγής

Η μεταποιητική δραστηριότητα της Αντιπάρου δεν είναι ανεπτυγμένη,

Παραδοσιακά προϊόντα του νησιού θεωρούνται η σούμα, διάφορες ποικιλίες παραδοσιακών γλυκισμάτων αλλά και τυριών όπως το κεφαλοτύρι, η ξινομυζήθρα και το τουλουμοτύρι.

Ελαιοτριβεία

Η έκθλιψη του ελαιοκάρπου που συγκομίζεται στην Αντίπαρο γίνεται στην Πάρο στα πέντε σύγχρονα ελαιουργεία, τριφασικού- φυγοκεντρικού τύπου.

Οινοποιεία

Μεγάλες ποσότητες σταφυλιών οινοποίησης πωλούνται στα οινοποιεία της Πάρου για ΠΟΠ και ΠΠΕ οίνους. Οι αδιάθετες ποσότητες σταφυλιών επιτραπέζιων και οινοποίησης σταφυλιών οδηγούνται για τοπικούς οίνους αυτοκατανάλωση και στην απόσταξη για την παραγωγή παραδοσιακών ποτών όπως **σούμα**.

Τριτογενής Τομέας Παραγωγής

Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελούσε την περασμένη δεκαετία για την Αντίπαρο την πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα και συνεχίζει σταθερή μέχρι σήμερα. Τα τελευταία χρόνια ο κατασκευαστικός τομέας γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη, χωρίς αυτό να έχει περιορίσει τη βαρύτητα του τουρισμού για την οικονομία του νησιού. Η σημασία του είναι ρυθμιστική και για τους άλλους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας.

Η Αντίπαρος αποτελεί δημοφιλέστατο τουριστικό θέρετρο τα καλοκαίρια για Έλληνες και Ξένους επισκέπτες, αλλά και τόπο επένδυσης παραθεριστών.

Όπως έχουμε αναφέρει και σε άλλα κεφάλαια της εργασίας μας η Αντίπαρος είναι άμεσα εξαρτημένη με το φαινόμενο του τουρισμού. Πάνω σε αυτό το φαινόμενο εξαρτάται, η οικονομία, η κοινωνία και γενικά ολόκληρη η ανάπτυξη του νησιού.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, στο νησί της Αντιπάρου καταγράφονται 9 ξενοδοχεία (έως 2* και ένα κάμπινγκ), τα οποία και εδρεύουν στον οικισμό της Αντιπάρου. Η συνολική δυναμικότητα σε κλίνες είναι 343 και θέσεις για το κάμπινγκ. Όσον αφορά τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις με έδρα την Αντίπαρο, ανέρχονται σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Επιμελητηρίου Κυκλάδων σε 264 (εξαιρουμένων των ξενοδοχείων, τα οποία εγγράφονται στο Ξ.Ε.Ε.) ενώ κάποιες από αυτές λειτουργούν και ως υποκαταστήματα στο νησί.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΡΟ (ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ)		
	ΑΡΙΘΜΟΣ	
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ - ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ	83	
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	9	ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΚΛΙΝΕΣ
		343
ΕΝΟΙΚ. ΔΩΜΑΤΙΑ - ΔΙΑΜ/ΤΑ	64	ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΚΛΙΝΕΣ
		1.256
CAMPING	1	ΘΕΣΕΙΣ
		100
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ	70	
ΛΟΙΠΕΣ	56	
ΣΥΛΟΝΟ	283	

Πίνακας 2.17 : Απογραφή επιχειρήσεων Αντιπάρου

Πίνακας : Πηγή Ξ.Ε.Ε., Επιμελητήριο Κυκλάδων 2012

Η ακτοπολική σύνδεση του νησιού με τα κεντρικά λιμάνια του Πειραιά, της Ραφήνας, της Σύρου κλπ. πραγματοποιείται από το λιμάνι της Παροικίας Πάρου. Οι επιβάτες και τα οχήματα, μέσω του λιμανιού της Πούντας μεταφέρονται με μικρό επιβατικό – οχηματαγωγό στο λιμάνι της Αντιπάρου (η απόσταση είναι μόλις 1 ναυτικό μίλι). Η συγκεκριμένη γραμμή λειτουργεί καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου με μειωμένα δρομολόγια κατά τους χειμερινούς μήνες.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΓ/ΟΓ Κοινοπραξίας Αντιπάρου του 2015 οι αφίξεις των επισκεπτών στο νησί της Αντιπάρου έφτασαν τους 180.000 τους μήνες αιχμής της θερινής περιόδου. Οι αριθμοί αυτοί επιβεβαιώνονται από τους παρακάτω πίνακες με τα στοιχεία αριθμού αναχωρήσεων και αφίξεων και σύνολο επιβιβασθέντων και αποβιβασθέντων. Παράλληλα, υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός επισκεπτών ο οποίος καταφτάνει στο νησί της Αντιπάρου με δικό του μεταφορικό μέσο (Ιδιωτικοί Θαλαμηγοί, Ελικόπτερα) για τον οποίο δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Εξαιτίας της αυξανόμενης τουριστικής φήμης του νησιού, της δημιουργίας ολοένα και πληρέστερης υποδομής, της συνεχούς συγκοινωνιακής βελτίωσης (αύξηση δρομολογίων) εκτιμάται ότι η αυξητική τάση του αριθμού των επισκεπτών θα εξακολουθήσει και τα επόμενα χρόνια.

Με βάση στατιστικά στοιχεία, τα οποία συνέλεξα από την ΕΓ/ΟΓ «Κοινοπραξία Αντιπάρου», οι μετακινήσεις επιβατών και οχημάτων, από το λιμάνι της Πούντας προς την Αντίπαρο και από το λιμάνι της Παροικίας προς την Αντίπαρο έχουν διαμορφωθεί κατά το διάστημα των τελευταίων 4 ετών ως εξής :

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΛΟΙΩΝ ΠΟΥΝΤΑΣ - ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ													
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ		ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ		ΜΑΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ		ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ		ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	
2012	854	11090	1202	21124	1435	49308	2408	216060	1306	42691	1114	10460	350733
2013	949	9605	1155	20865	1564	60650	2538	244315	1616	63725	1098	11716	410876
2014	1060	10820	1183	21690	2548	61761	2559	265310	2356	58870	1149	4945	423396
2015	898	4580	1222	19690	1776	74455	2556	250760	1687	82998	1079	11834	444257

Πίνακας 2.16 : Αριθμός αναχωρήσεων / αφίξεων πλοίων από Πούντα προς Αντίπαρο και επιβατική κίνηση ανά δίμηνο από το 2012-2015.

Πηγή : ΕΓ/ΟΓ Κοινοπραξίας Αντιπάρου

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι τα τελευταία χρόνια από το 2012 έως 2015 παρατηρούμε αύξηση της επιβατικής κίνησης κατά 26,65%. Επίσης παρατηρείται ότι το σύνολο των μετακινούμενων επιβατών είναι τετραπλάσιο τους θερινούς μήνες από ότι το χειμώνα. Το ίδιο ισχύει και με την συχνότητα των δρομολογίων καθώς το χειμώνα είναι λιγότερο από τα μισά αφού είναι άμεσα εξαρτημένα από την επιβατική κίνηση και τα καιρικά φαινόμενα λόγω του μικρού μεγέθους των πλοίων.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΛΟΙΩΝ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΠΑΡΟΥ - ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ													
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ		ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ		ΜΑΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ		ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ		ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΑΦΙΕ/ΑΝΑΧ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	
2012			25	220	289	5328	509	22958	61	1449			29955
2013					202	6303	399	20918	117	3601			30822
2014					155	4752	449	23530	85	2896			31178
2015					231	3356	628	19970	216	3770			27096

Πίνακας 2.17 : Αριθμός αναχωρήσεων / αφίξεων πλοίων από Παροικίας Πάρου προς Αντίπαρο και επιβατική κίνηση ανά δίμηνο από το 2012-2015.

Πηγή : ΕΓ/ΟΓ Κοινοπραξίας Αντιπάρου

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι από το λιμάνι της Παροικίας προς την Αντίπαρο (όπου το караβάκι δεν δέχεται οχήματα) από το 2012 μέχρι το 2015 παρατηρείται μια μείωση κατά περίπου 9% ενώ η συχνότητα των δρομολογίων έχει αυξηθεί. Αυτό δικαιολογείται καθώς πλέον ο περισσότερος κόσμος που πηγαίνει στο νησί της Αντιπάρου πηγαίνει με δικό του ή νοικιασμένο όχημα και αναγκαστικά πρέπει να περάσει από το άλλο λιμάνι.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου Αντιπάρου η επισκεψιμότητα του σπηλαίου της Αντιπάρου ανέρχεται περίπου στους 50.000 επισκέπτες ετησίως και τα καθαρά έσοδα από την δραστηριότητα αυτή για το 2015 ανέρχονται στο ποσό των 113.000€.

Εναλλακτικός Τουρισμός

Ο προσανατολισμός των φορέων το νησιού προς διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού είναι ακόμα σε ανάπτυξη, επιδιώκοντας έτσι την προτυποποίηση του τουριστικού προϊόντος στο νησί. Η ενίσχυση και προώθηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και προϊόντων του νησιού εκτιμάται ότι θα δώσει ένα επιπλέον πλεονέκτημα στο τουρισμό. Θα προσανατολίσει την οικονομία του νησιού σε μια πιο ολοκληρωμένη ανάπτυξη προσθέτοντας στο μονόπλευρο μοντέλο της παραλίας και της διασκέδασης και άλλες μορφές τουρισμού που αποδεικνύονται προσφορότερες και πιο ήπιες για τη φέρουσα ικανότητα του νησιού. Τα τελευταία χρόνια η Αντίπαρος φαίνεται πως κάνει μετάβαση από τον μαζικό τουρισμό στον ποιοτικό τουρισμό, με την λειτουργία καλαίσθητων εστιατορίων με παραδοσιακά χαρακτηριστικά, καταστήματα με είδη τέχνης .εσωτερικής διακόσμησης. Στην είσοδο του Κάστρου είναι επισκέψιμη αίθουσα του Λαογραφικού Μουσείου της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Αντιπάρου με εκθέματα λαογραφικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος από την ιστορία του νησιού. Σε ανάλογο πλαίσιο μπορεί να ενταχθεί και η αλιευτική παράδοση του νησιού με προοπτική την ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού ο οποίος θα μπορούσε να ανακόψει την πορεία της εξαφάνισης του αλιευτικού στόλου του νησιού και να διατηρήσει την αλιευτική του παράδοση. Ο αγροτουρισμός δεν είναι ανεπτυγμένος στο νησί. Όμως η προσέλκυση επισκεπτών αποκλειστικά για δραστηριότητες αγροτουρισμού δεν είναι ακόμα δυνατή καθώς κάτι τέτοιο απαιτεί την συντονισμένη οργάνωση σχετικού τουριστικού προϊόντος από τους εμπλεκόμενους 20 φορείς (το Δήμο, παράγοντες πρωτογενή τομέα, ταξιδιωτικά γραφεία.). Κάτι τέτοιο θα απαιτούσε αρχικά τη μετατροπή κάποιων καλλιεργούμενων εκτάσεων και εγκαταστάσεων μεταποίησης σε επισκέψιμους χώρους ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να παρακολουθήσουν και να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Παράδειγμα για τους τολμηρούς τουρίστες φορώντας την κατάλληλη ενδυμασία να επισκεφτούν μελισσόκηπους να ενημερωθούν για την ζωή της μέλισσας ,τα προϊόντα της, την τοπική γλωρίδα και να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία με συνέπεια στην εθελοντική αγορά μελισσοκομικών προϊόντων.

Στην Αντίπαρο την τελευταία δεκαετία ο κατασκευαστικός κλάδος εμφάνιζε ανοδική τάση έως το 2008- 2009. Από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης και έπειτα οι κατασκευές που αποτέλεσαν τα προηγούμενα χρόνια τον σημαντικότερο κλάδο ανάπτυξης και αύξησης της απασχόλησης συρρικνώθηκαν κατά πολύ.

- Σταθερά παραμένει η απασχόληση στον κλάδο του τουρισμού στα ξενοδοχεία και στα καταστήματα εστίασης και αναψυχής.
- Τελευταία η αλιευτική δύναμη του νησιού περιορίστηκε σημαντικά οδηγώντας την αλιεία σε μαρασμό.
- Η απασχόληση στον αγροτικό τομέα έχει φθίνουσα τάση λόγω της έλλειψης νερού (χαμηλή βροχόπτωση, υποβαθμισμένος έως ανύπαρκτος υδροφόρος ορίζοντας).

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. Οικιστική και Πολεοδομική κατάσταση

Οι παγκόσμιες εξελίξεις του πολεοδομικού και του φυσικού τοπίου στον 20ό αιώνα έχουν οδηγήσει στη συνειδητοποίηση της ανάγκης για από κοινού θεώρηση και διατήρηση της αρχιτεκτονικής και της φυσικής κληρονομιάς κάθε τόπου. Όπως έχει πλέον καθολικά αναγνωριστεί, η ιδιαίτερη σε κάθε περίπτωση σχέση του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος συγκροτεί την ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα και το σύστημα των αξιών των ιστορικών οικιστικών συνόλων και τόπων, σε συνδυασμό βέβαια με τα άυλα στοιχεία που εμπεριέχονται σε αυτά. Η συνειδητοποίηση αυτή εκφράζεται τόσο μέσα από θεωρητικά κείμενα πολεοδόμων και επιστημόνων που ασχολούνται με τα θέματα της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς όσο και μέσα από το νεότερο νομοθετικό πλαίσιο των ευρωπαϊκών και άλλων κρατών. Παράλληλα, οι πρόσφατες αντιλήψεις για την αειφόρο ανάπτυξη θεωρούν απαραίτητη προϋπόθεση τη διατήρηση και σοφή διαχείριση τόσο του δομημένου όσο και του φυσικού περιβάλλοντος.

Μία από τις πρώτες επίσημες αναφορές στην ανάγκη για συντονισμένη προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς γίνεται το 1972 σε Σύμβαση που προκύπτει από επιστημονική συνάντηση της Μορφωτικής, Επιστημονικής και Πολιτιστικής Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών στο Παρίσι. (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972)). Σε νεότερα θεωρητικά κείμενα, των εξειδικευμένων επιστημονικών ομάδων που ασχολούνται με τα θέματα σχεδιασμού και προστασίας, το κτισμένο και το φυσικό τοπίο θεωρούνται εξ αρχής ως ενιαίο σύνολο, στο οποίο αποδίδεται η έννοια του «τόπου», που συγκροτείται από το έδαφος, το τοπίο, τα κτίρια, τους αρχαιολογικούς χώρους, λοιπά στοιχεία του πολεοδομικού ιστού, ειδικούς χώρους μνήμης κ.λπ.. Ειδικότερα στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1975, όπως έχει προκύψει από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Κράτος είναι υποχρεωμένο να μη λαμβάνει μέτρα με τα οποία επέρχεται υποβάθμιση του περιβάλλοντος, φυσικού, δομημένου και πολιτιστικού, ενώ στις κατευθυντήριες αρχές του νόμου «Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας» (Ν. 2508/1997) αναφέρεται ότι η οικιστική οργάνωση και ο πολεοδομικός σχεδιασμός πρέπει να συμφωνούν, μεταξύ άλλων, και με τους όρους «προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος»

Η ανάγκη της από κοινού θεώρησης του φυσικού τοπίου με τον δομημένο χώρο προβάλλεται και μέσα από πρόσφατες πολεοδομικές κατευθύνσεις που διατυπώνονται σε επίσημα κείμενα της Διεθνούς Ένωσης Πολεοδόμων, οι οποίες δίνουν ιδιαίτερο βάρος στην προστασία και διατήρηση των ελεύθερων και πράσινων χώρων μέσα και γύρω από τα οικιστικά σύνολα διότι θεωρούν ιδιαίτερα σημαντική την ύπαρξή τους, στην ανάδειξη της ιστορικής εξέλιξης της πόλης ή του οικισμού και στη διαφύλαξη του χαρακτήρα των επιμέρους γειτονιών. Παρά την εξέλιξη, όμως, της ιδεολογίας της προστασίας και παρά το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο, δεν είναι δυστυχώς σπάνιες οι περιπτώσεις στον ελλαδικό χώρο όπου οι πέσεις υπερεκμετάλλευσης του φυσικού και δομημένου χώρου των ιστορικών πόλεων οδηγούν σε απώλεια των κύριων αξιών τους.

Παρακάτω παρουσιάζουμε μερικά παραδείγματα νησιών (παρομοίων ιδιοτήτων με της Αντιπάρου) που αντιμετωπίζουν προβλήματα οικιστικής ανάπτυξης λόγω του φαινομένου του τουρισμού τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα.

3.1. Παραδείγματα Οικιστικής Κατάστασης Νησιών Εξωτερικού

«Σύμφωνα με τους ειδικούς, περίπου 1 εκατ. Ευρωπαίοι ενδιαφέρονται να αποκτήσουν δεύτερη κατοικία στη χώρα μας. Η τουριστική κατοικία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την τουριστική ανάπτυξη. Αξίζει να σας πω ότι στην Ισπανία, από τα περίπου 55 εκατ. τουρίστες που επισκέπτονται σε ετήσια βάση τη χώρα, τα 37 εκατ. έχουν αγοράσει κατοικία εκεί», ανέφερε ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Γιώργος Σουφλιάς κατά την παρουσίαση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό, εκθειάζοντας το «ισπανικό μοντέλο». Λίγες ημέρες αργότερα, έσπευδε να αποκηρύξει τα λόγια του : «Ας φυλαχθούμε για να μην πάθουμε ό,τι η Ισπανία με την τουριστική κατοικία», δήλωνε με κάθε ευκαιρία πλέον ο ίδιος.

Αναλύοντας το άρθρο «Το “Αποτυχημένο” Ισπανικό Μοντέλο Τουρισμού» εξαγάγουμε κάποια συμπεράσματα για τουριστικές περιοχές οι οποίες έχουν δεχθεί έντονη τουριστική ανάπτυξη και έντονη δόμηση λόγω αυτού και παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω.

Μέσα από αρκετές ελληνικές πηγές έχει βγει το συμπέρασμα ότι «η Ισπανία έχει αποτύχει πλήρως» στα τουριστικά της σχέδια. Λένε ότι δεν θέλουν η Ελλάδα λέει να γίνει Ισπανία. Συνήθως η πολεμική στρατηγική κατά της Ισπανίας συνοδεύεται και από έναν αγαπημένο μύθο, ότι στην Ελλάδα δήθεν ταιριάζει η μικρή κλίμακα αναπτύξεων. Παρατηρώντας τα στοιχεία από τις τουριστικές επισκέψεις και εισπράξεις το 2008 (πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού).

Επισκέπτες (εκατ.) : Ελλάδα 17, Ισπανία 57, Ιταλία 42,7, Γαλλία 79,3, Τουρκία 25

Εισπράξεις (δισ δολάρ.) : Ελλάδα 17,1, Ισπανία 61,6, Ιταλία 41,7, Γαλλία 55,6, Τουρκία 22

Από τα νούμερα αυτά βγαίνει ευκολά το συμπέρασμα ότι όχι μόνο η Ισπανία είναι σημαντικότερος τουριστικός προορισμός, αλλά ακόμα περισσότερο προσελκύει τουρίστες υψηλού επιπέδου οι οποίοι ξοδεύουν αρκετά χρήματα, μια και έχει τον καλύτερο λόγο εισπράξεων ανά επισκέπτη ανάμεσα στους μεγάλους ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Εικόνα 3.1 : Φωτογραφία από την ευρύτερη περιοχή της μαρίνας και των ξενοδοχείων στην Περιοχή Μαμπέλλα στην Ισπανία.

Πηγή : google.com – Marbella Photos.

Κάποιοι λένε ότι ο ισπανικός μαζικός τουρισμός έχει καταστρέψει την χώρα. Περιέργως, αυτό ο απλός επισκέπτης αλλά και ο κάτοικος της χώρας δεν μπορεί να το αντιληφθεί. Η Ισπανία είναι μια πολύ όμορφη και αρκετά καλά οργανωμένη χώρα, με σεβασμό στο περιβάλλον πολύ ανώτερο από αυτό της Ελλάδας. Στις μέρες μας όμως το επιχείρημα περί «τόνωσης της οικονομίας» έχει ήδη ξεφουσκώσει στην Ισπανία και πολλές περιοχές της βλέπουν ήδη τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της υπερδόμησής τους.

Η τουριστική ανάπτυξη της χώρας είναι το ίδιο τακτική και οργανωμένη. Μερικές περιοχές αναπτύσσονται για τουρισμό πολύ υψηλού επιπέδου όπως η ευρύτερη περιοχή της Μαρμπέλλας. Κάποιες περιοχές επιλέγονται για μαζικό τουρισμό, όπως πχ το Μπένιδορμ, ένα ισπανικό Μαϊάμι με 4 εκατομμύρια επισκέπτες τον χρόνο το οποίο ήταν ένα ψαροχώρι μέχρι το 1960 ή το Λιουρέτ δε Μαρ (Lloret de Mar) και το Ροζας (Rosas) στην Κόστα Μπράβα.

Η διαφορά με την Ελλάδα είναι ότι στην Ισπανία απλά δεν υπάρχει δόμηση εκτός σχεδίου, και σιγουρά δεν υπάρχει ούτε σαν έννοια η αυθαίρετη δόμηση. Έτσι κάποιες περιοχές μένουν πραγματικά παρθένες, ενώ οι άλλες γνωρίζουν έντονη τουριστική ανάπτυξη, με σχέδιο όμως και υποδομές, δρόμους, αεροδρόμια, βιολογικό καθαρισμό κτλ. Οι διακοπές στην Ισπανία χαρακτηρίζονται συνήθως από την άνεση και την τάξη (βλ. τυχαίο δρόμο στην Μαρμπεγια), σε αντίθεση με την Ελλάδα που ο δρόμος για την Ιθάκη συχνότατα περνάει μέσα από χάος και εκνευρισμό, ξεκινώντας από κακοφτιαγμένα λιμάνια ή προϊστορικά αεροδρόμια, ακολουθώντας ανεπαρκείς δρόμους ανάμεσα σε κακοφτιαγμένα άναρχα μεγαλοχώρια. Επίσης ο τουρισμός είναι οργανωμένος σε μεγάλες μονάδες, που έχουν χαμηλότερο κόστος και υψηλότερη διαπραγματευτική δύναμη με τους μεγάλους τουριστικούς οργανισμούς.

Εικόνα 3.2 : Φωτογραφία από την ευρύτερη περιοχή και των ξενοδοχείων στην Περιοχή Μπένιδορμ στην Ισπανία.

Πηγή : google.com – Benidorm Photos.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η περιοχή της Sol Melia με έσοδα 1,3 δις ευρώ, 35.000 υπάλληλους σε 270 ξενοδοχεία από την Βραζιλία μέχρι την Κίνα. Άλλο παράδειγμα η Iberostar με 102 ξενοδοχεία σε 15 χώρες πια (μεταξύ τους και η Ελλάδα) και έσοδα 1 δις ευρώ, 23.000 υπάλληλους και περίπου 70.000 κλίνες.

Αντίστοιχη εταιρεία στην Ελλάδα είναι ίσως μόνο η Grecotel, κατά το ήμισυ σε ελληνικά χέρια, με 14.500 κλίνες. Οι επενδύσεις μεγάλου μεγέθους στην Ελλάδα βρίσκουν πλήθος εμποδίων μπροστά τους, όχι μόνο λόγω γενικής αναποτελεσματικότητας του κράτους αλλά και συνειδητά ως μέρος της πολιτικής “να μην γίνουμε Ισπανία”.

Η φιλοσοφία στις πολιτισμένες τουριστικές δυνάμεις είναι σαφής, κάποιες περιοχές προορίζονται για δυνατή ανάπτυξη, με υποδομές και πρόνοια για το μέλλον. Κάποιες άλλες περιοχές διατηρούνται σε ηπία ανάπτυξη για τουρισμό ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου. Και κάποιες άλλες περιοχές διατηρούνται εντελώς παρθένες, για να διατηρούν την χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής.

Ποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι είναι τελικά καλύτερο το ελληνικό μοντέλο, με τις ακτές της Αττικής να είναι πνιγμένες στα αυθαίρετα, με τα Κυκλαδονήσια να χτίζονται άναρχα και αυθαίρετα από άκρη σε άκρη (κάτι που ισχύει και παρατηρήθηκε στο Νησί της Αντιπάρου), με περιοχές υψηλού τουριστικού δυναμικού να διαλύονται από την μικρή ακαλαίσθητη δόμηση και τις μίζερες κοντόφθαλμες τουριστικές επενδύσεις α λα Μαρίκα Μπιτς Rooms to Rent. Το αργότερο μετά από μια επίσκεψη στην περιοχή της Λούτσα θα έπρεπε να έχει διαλυθεί στο μυαλό κάθε Έλληνα ο μύθος ότι οι αναπτύξεις μικρής κλίμακας χωρίς κανένα σχεδιασμό ή συντονισμό οδηγούν σε καλαισθητά και επιθυμητά αποτελέσματα.

Και αν τέλος πάντων πριν την οικονομική κρίση, μεταξύ οργανωμένου και άναρχου τουρισμού, φαινόταν πιο ελκυστικός για κάποιους λίγους Έλληνες ο τρίτος δρόμος της μηδενικής τουριστικής ανάπτυξης, δεν μπορεί να υπάρχει κάποιος που ακόμα θεωρεί ότι δεν έχουμε ανάγκη τα χρήματα που αποφέρει αυτή η τουριστική ανάπτυξη στην Ελλάδα.

Νησί Σαρκ (Sark Island, UK)

Νησί Sark είναι ένα μικρό νησί στο σύμπλεγμα νησιών Channel Islands νοτιοδυτικά της Μάγχη, στα ανοικτά των ακτών της Νορμανδίας, στη Γαλλία. Ο πληθυσμός του νησιού είναι περίπου 600 κάτοικοι και η έκταση του καλύπτει μόλις 5,5τ.χλμ. ενώ ανήκει στο ηνωμένο Βασίλειο. Αποτελείται από δύο μέρη, το Γρέιτερ Σαρκ (Greater Sark) και το Λιτλ Σαρκ (Little Sark) στα νότια, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με έναν στενό ισθμό. Το ψηλότερο σημείο του νησιού είναι τα 1154 μέτρα από την επιφάνεια της Θάλασσας.

Το νησί αυτό είναι από τα λιγιστά νησιά όπου έχει απαγορευτεί πλήρως η κυκλοφορία μηχανοκίνητων οχημάτων. Οι δρόμοι του νησιού είναι μικροί, απότομοι και δεν διατηρούνται σε καλή κατάσταση ενώ οι κάτοικοι χρησιμοποιούν αποκλειστικά άμαξες, ποδήλατα, κάρα και οχήματα τροφοδοτούμενα από μπαταρίες χρησιμοποιούνται μόνο για ευπαθείς ομάδες και ηλικιωμένους. Η πρόσβαση στο νησί γίνεται αποκλειστικά μέσω του θαλάσσιου χώρου με φερι μποτ από το Γκέρνσι (Guernsey). Στο νησί δεν υπάρχει αεροδρόμιο και κάθε είδους πτήσης στον εναέριο χώρο πάνω από αυτό απαγορεύεται. Οι κατοικίες στο νησί είναι χαμηλές σε ύψος, δύο ή τριών ορόφων το πολύ, σε κοινό αρχιτεκτονικό ύφος, χτισμένες κυρίως με πέτρα και ψηλές τριγωνικές σκεπές με κεραμίδια.

Εικόνα 3.3. : Δρόμοι και καλλιεργήσιμες εκτάσεις στο νησί Σαρκ.

Πηγή : google.com – Sark Island Photos

Το νησί είναι κατεξοχήν πράσινο και υπάρχουν μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, η οικονομία του νησιού βασίζεται κατά κύριο λόγο στον τουρισμό και στο εμπόριο ειδών μικροτεχνίας και αυτό γιατί η γη του νησιού Sark βρίσκεται στην κατοχή 40 κτηματιών, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν και τις 40 πρώτες οικογένειες που αποίκισαν στο νησί. Για τους χιλιάδες τουρίστες που επισκέπτονται με βάρκα το καλοκαίρι, είναι ένα βήμα πίσω από τον 21ο αιώνα, σε μια άλλη εποχή. Το νησί Sark προσφέρει μια πραγματικά μοναδική εμπειρία διακοπών για όσους θέλουν να ξεφύγουν από τα λαμπερά φώτα και το θόρυβο της πόλης και να απολαύσουν ένα νησί χωρίς αυτοκίνητο, εντυπωσιακά τοπία, παραλίες, παράκτια μονοπάτια και την θέα από τους γκρεμούς της. Για αυτό και στο νησί ισχύουν αυστηροί όροι όσο αναφορά την ανάπτυξη για να μην αλλοιωθούν αυτά τα παρθένα τοπία. Τέλος, διοργανώνονται κάθε χρόνο διάφορες εκδηλώσεις στο νησί που έχουν σκοπό την προσέλκυση κόσμου και την προώθηση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών του νησιού με γνώμονα τα φυσικά τοπία που προσφέρει το νησί.

Νησί Φάιαρ (Fire Island, New York), Νέα Υόρκη

Το νησί Φάιαρ βρίσκεται στην Νότια ακτή του Λονγκ Αϊλαντ (Long Island) της Νέας Υόρκης. Έχει έκταση 22,5 τ.χλμ., μήκος 50χλμ. και αριθμεί γύρω στους 500 μόνιμους κατοίκους, οι οποίοι αποτελούν μια ενιαία κοινότητα.

Η βάση της οικονομίας του νησιού είναι ο τουρισμός και ο πληθυσμός κατά την θερινή περίοδο αυξάνεται κατά δεκάδες χιλιάδες. Η 32 μιλίων αμμώδης ακτή της περιοχής, μόλις μια ώρα οδήγηση από το Μανχάταν και 20 λεπτά με το Φέρι μποτ από το Λονγκ Αϊλαντ, έχει εντελώς διαφορετικούς ρυθμούς από αυτούς τη πόλης και για αυτό το λόγο προσελκύει πολύ κόσμο ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες. Η οικιστική ανάπτυξη του νησιού ξεκίνησε ιδιαίτερα από το 1950 και το νησί Φάιαρ αναδείχθηκε ως το κορυφαίο καταφύγιο σε μποέμ στυλ για τους καλοκαιρινούς μήνες. Τα νεότερα μπανγκαλόου που δημιουργήθηκαν στην παραλία που φωτίστηκαν με δημιουργικούς Νεοϋορκέζους. Κατά τη διάρκεια των επόμενων δεκαετιών, το τοπίο έγινε ένα κολλάζ από στέγες, όπου οι πλούσιοι και διάσημοι ήταν σε θέση να ξεφύγουν από τους πολυσύχναστους δρόμους της Νέας Υόρκης και να απολαύσουν τον ήλιο και την θάλασσα.

Εικόνα 3.4. : Η ακτογραμμή του Νησιού Φάιαρ.

Πηγή : google.com – Fire Island Photos

Σήμερα, το νησί Φάιαρ είναι μια από τις πιο αριστοκρατικές θέσεις για να έχει κάποιος ένα σπίτι στην παραλία. Παραμένει δημοφιλής ανάμεσα στους καλλιτέχνες, ηθοποιούς και μουσικούς. Τα ιδιαίτερα στοιχεία που συνθέτουν την μοναδικότητα του νησιού αυτού ως δημοφιλής προορισμός είναι, οι μοναδικές αμμώδης παραλίες, η ποιμενικότητα και η περιοχή χωρίς – αυτοκίνητο. Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι περήφανοι με ότι το νησί τους ποτέ δεν υπέκυψε στην εμπορευματοποίηση και την ταξική διάκριση που στοιχειώνει άλλες περιοχές και νησιά.

Επειδή το νησί βασίζεται κατεξοχήν στον τουρισμό οι κάτοικοι του δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην προστασία και την ανάδειξη του νησιού με πολλούς τρόπους. Προσφέρουν τις υπηρεσίες τους εθελοντικά σε προγράμματα που εγκρίνονται και εφαρμόζονται για την προστασία του περιβάλλοντος, την διαμόρφωση των σημείων ενδιαφέροντος του νησιού και των παραλιών του, οι οποίοι εντάσσονται στο πρόγραμμα Εθνικών Ακτών του Νησιού Φάιαρ (Fire Island National Seashore) και στις οποίες εμφανίζεται μια μεγάλη ποικιλία ειδών άγριας ζωής. Επιπλέον οι κάτοικοι δέχονται μέχρι και να πληρώσουν φόρους έτσι ώστε να διατηρήσουν και να προστατέψουν τα σημεία αυτά του νησιού από το φαινόμενο του τουρισμού. Στο μεγαλύτερο μέρος του νησιού δεν υπάρχουν δρόμοι ενώ οι πυροσβεστικοί σταθμοί και τα αστυνομικά τμήματα χρησιμοποιούν οχήματα τύπου τζιπ και ταχύπλοα. Η πρόσβαση του νησιού στους παραθεριστικούς προορισμούς του γίνεται με βάρκες, υδροπλάνα, θαλάσσια ταξί και καράβια, ενώ οι κάτοικοι και τα παραθεριστικά καταλύματα είναι φτιαγμένα από ξύλο ή μπαμπού με χαρακτηριστικά μπανγκαλόου. Η αρχιτεκτονική των σπιτιών ακολουθεί συγκεκριμένα πρότυπα και παρουσιάζονται αυθαιρεσίες και ογκώδης δομήσεις.

Νησί Χόλμποξ (Holbox Island, Mexico), Μεξικό

Το νησί Χόλμποξ είναι ένα νησί στην Μεξικάνικη πολιτεία Quintana Roo και είναι ένα μικρό κατάφυτο προστατευμένο νησί, μήκους 43 χλμ., με πληθυσμό 6.000 κατοίκους, πρωτοκατοικημένο από πειρατές πάνω από 150 χρόνια πριν, το οποίο διαχωρίζεται από την κεντρική πρωτεύουσα από μια ρηχή λιμνοθάλασσα με πλούσια ορνιθοπανίδα και καταφύγιο για είδη φλαμέγκο και πελεκάνων. Παρόλο που δεν έχει ακόμα τουριστικοποιηθεί η περιοχή σε μεγάλο βαθμό, αναπτύσσεται μια τουριστική βιομηχανία η οποία μεγαλώνει μέρα με την μέρα. Αποτελεί ένα τουριστικό προορισμό με 36 χλμ. παραλία και μια από τις μεγαλύτερες οικολογικές προστατευόμενες περιοχές άγριας θαλάσσιας ζωής και οικοσυστημάτων του πλανήτη, αφού η θέση του, μεταξύ του κόλπου του Μεξικού και της θάλασσας της Καραϊβικής, εμπλουτίζεται συνεχώς με τροφή. Τα θαλάσσια είδη που απαντώνται εκεί, οι καρχαρίες, τα δελφίνια, οι θαλάσσιες χελώνες, καθώς και τα 20 διαφορετικά είδη πτηνών μεταξύ των οποίων είναι τα ροζ φλαμίνγκο και οι κορμοράνοι αποτελούν είδη υπο προστασίας. Για τους λόγους αυτούς στο νησί ισχύουν απαράβατοι νόμοι όσον αναφορά τη κυκλοφορία, την δόμηση και τη δημιουργία ζωνών ψυχαγωγίας. Το νησί σφύζει από ζωή, οι παραλίες του αποτελούν χώρους ψυχαγωγίας και συγκέντρωσης ποικίλων δραστηριοτήτων, ενώ οι δασικές περιοχές αποτελούν πόλο έλξης για παρατηρητές πουλιών. Τα συντρίμια των αρχαίων πόλεων των Μάγια που βρίσκονται στο νησί, συμπληρώνουν την μεγάλη συλλογή αξιοθέατων του Χόλμποξ. Η οικονομία του νησιού στηρίζεται τόσο στον τουρισμό όσο και στην αλιεία. Πολυτελή ξενοδοχεία και καταλύματα τύπου μπανγκαλόου σε αποικιακό καραϊβικό αρχιτεκτονική ύφος, καθώς και περιοχές κατασκήνωσης, υπάρχουν διάσπαρτα σε όλο το νησί, ενώ οι κατοικίες είναι απλές φτιαγμένες από ξύλο και μπαμπού. Λόγω της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας του νησιού αλλά και ιδιαιτεροτήτων του η ανάπτυξη του νησιού πραγματοποιείται με σταθερούς ρυθμούς χωρίς να υποβιβάζεται και να απειλείται το φυσικό του περιβάλλον και τα μοναδικά τοπία του.

Εικόνα 3.5. : Η όψη του νησιού Χόλμποξ από ψηλά (Holbox Island).

Πηγή : google.com – Holbox Island Photos

Νησί Λάμα (Lamma Island, Hong Kong), Χόνγκ Κονγκ

Το τρίτο μεγαλύτερο νησί του Χονγκ Κονγκ είναι το Λάμα με έκταση 13,55τ.χλμ., μήκος 7χλμ. και αποτελείται από χωριά και ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 6.000 κατοίκους. Το νησί είναι το πιο ενδιαφέρον ώστε κάποιος να εξερευνήσει την φυσική ζωή του Χονγκ Κονγκ, το φυσικό του τοπίο, τους περιπάτους στις παραλίες ή στις δασωμένες πλαγιές και τα τοπικά φαγητά. Η πρόσβαση στο νησί πραγματοποιείται με φέρι μποτ από το κεντρικό νησί των νήσων Χονγκ Κόνγκ, ιδιωτικές βάρκες και σκάφη, και στο εσωτερικό του νησιού υπάρχουν βασικοί νόμοι κυκλοφορίας.

Εξαιτίας του ιδιαίτερου αναγλύφου και των βουνών του νησιού, με την υψηλότερη κορυφή στα 353μ. από την θάλασσα, οργανωμένο οδικό δίκτυο στο νησί δεν υπάρχει και ο τρόπος για να μεταβεί κανείς από το ένα μέρος στο νησιού στο άλλο γίνεται με πεζοπορία και με ιδιωτικές βάρκες. Τα καταστήματα, η αγορά, τα εστιατόρια και τα μαγαζιά που πουλούν αναμνηστικά για τους τουρίστες, βρίσκονται συγκεκριμένα στην περιοχή Σο Κου Γιαν (Sok Kwu Wan), η οποία είναι και η πιο κεντρική και πυκνοκατοικημένη περιοχή του νησιού. Όσον αναφορά την δόμηση στο νησί απαγορεύεται τα κτίρια να ξεπερνούν τους 3 ορόφους και στην πλειοψηφία τους είναι χαμηλά, χτισμένα με παραδοσιακά κινέζικα στοιχεία. Η οικονομία του νησιού βασίζεται κατά κύριο λόγο στον τουρισμό και την αλιεία, καθώς εκτός από τις παραλίες, η βλάστηση και τα δάση του νησιού καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης του, με αποτέλεσμα τη συγκέντρωση διαφόρων τουριστικών σημείων ενδιαφέροντος σε αυτό. Στο νησί υπάρχουν επίσης πολλοί θρησκευτικοί ναοί λατρείας κι μοναστήρια λαμαϊσμού, ενώ οι παραλίες αποτελούν καταφύγιο για την αναπαραγωγή της θαλάσσιας χελώνας που αποτελεί προστατευόμενο είδος. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιούνται στο νησί πολλά φεστιβάλ με θρησκευτικές ή εθνικές αφορμές, με γνώμονα τα κοινωνικό – φυσικά στοιχεία του νησιού προσελκύοντας πολλούς τουρίστες.

Εικόνα 3.6. : Η όψη του κεντρικού οικισμού του νησιού Λάμα, Sok Kwu Wan (Lamma Island).
Πηγή : google.com – Lamma Island Photos

Στο νησί Λάμα το 2014 παρουσιάστηκε ένα σχέδιο οικιστικής κατεξοχίαν ανάπτυξης, με εκλεπτυσμένη δόμηση σπιτιών και ξενοδοχειακών και τουριστικών μονάδων. Ο πληθυσμός του νησιού προβλέπεται να διπλασιαστεί και οι κάτοικοι έχουν ήδη ενοχληθεί από την προοπτική δημιουργίας ψηλότερων κτιρίων. Το σχέδιο προβλέπει μικτή οικιστική ανάπτυξη του νησιού στην βόρεια ακτή της Sok Kwu Wan, δηλαδή του κεντρικού οικισμού, η οποία θα εμπεριέχει την δημιουργία ενός θέρετρου με μια ξενοδοχειακή νομάδα 260 δωματίων και κέντρα για θαλάσσια σπορ και υπαίθριας αναψυχής. Επίσης, σχεδιάζεται να δημιουργηθούν περισσότερες δημόσιες εγκαταστάσεις όπως βιβλιοθήκη και κοινοτικό κέντρο υγείας. Οι κάτοικοι του νησιού ανησυχούν μήπως η δημιουργία πολυώροφων κτιρίων αλλοιώσουν το φυσικό τοπίο και αλλάξουν το είδος του τουρισμού που έχει μέχρι τώρα. Τέλος υπάρχουν φόβοι για την πίεση που θα ασκηθεί στο υπόλοιπο τμήμα του νησιού στο οποίο βρίσκονται και οι προστατευόμενες περιοχές και πρέπει να διατηρηθούν ανέπαφες από την ανάπτυξη του νησιού αλλά να παραμείνουν το κύριο στοιχείο του νησιού. (Olga Wong, 2014)

3.2. Παραδείγματα Οικιστικής Κατάστασης Νησιών Ελλάδας

Νησί Σπέτσες (Spetses Island), Ελλάδα

Το νησί Σπέτσες βρίσκεται δεξιά της εισόδου του Αργολικού Κόλπου, σε απόσταση 50 μιλίων από το λιμάνι του Πειραιά. Το νησί απαρτίζουν τρεις ακόμα νησίδες, η Σπετσοπούλα, ο Άγιος Ιωάννης και το Μικρό Μπούρμπουλο. Έχει έκταση 22,5τ.χλμ. και μήκος ακτών 17,7 χλμ. και διασχίζεται από βουνοσειρές με υψηλότερη κορυφή τον προφήτη Ηλία στα 245μ.. Το έδαφος των Σπετσών είναι κυρίως πευκόφυτο, ενώ μεγάλο μέρος του είναι καλλιεργήσιμο. Κύρια προϊόντα που παράγονται είναι ελιές, λάδι, δημητριακά, σταφύλια, αμύγδαλα, σύκα και λίγα κτηνοτροφικά προϊόντα. Το κλίμα είναι δροσερό και υγιεινό και προσφέρεται ως τόπος παραθερισμού. Οι κάτοικοι επιδίδονται κυρίως στον τουρισμό και λιγότερο με την ναυτιλία και την αλιεία. Ο μόνιμος πληθυσμός του νησιού σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011 ανέρχεται στους 3.908 κατοίκους.

Οι Σπέτσες αποτελούν σήμερα ένα από τα κορυφαία νησιά στην προτίμηση Ελλήνων και ξένων επισκεπτών από όλο τον κόσμο και για αυτό το λόγο κάθε χρόνο δέχεται χιλιάδες επισκέπτες, λόγω της γεωγραφικής του θέσης, της Ιστορίας του νησιού, των πανέμορφων παραλιών, της καταγάλανης θάλασσας, των Ιστορικών μουσείων, των παλιών Αρχοντικών και του κοσμοπολίτικου χαρακτήρα που έχει διατηρήσει. Τα σπίτια στις Σπέτσες, απλά ή αρχοντικά,

έχουν κτιστεί με ιδιόμορφη τοπική αρχιτεκτονική, που συνδυάζει νησιώτικα και στεριανά αρχιτεκτονικά στοιχεία και ήταν διαφορετικά ανάλογα με την κοινωνική τάξη.

Τα Σπετσιώτικα αρχοντικά, είναι αδιάψευστοι μάρτυρες της πολιτισμικής και οικονομικής ανάπτυξης, που γνώρισε το νησί στα τέλη του 18ου αιώνα και υψώνονται εντυπωσιακά μέχρι και σήμερα. Στο νησί αυτό η ιστορία συναντά την φύση και την παράδοση διατηρώντας αναλλοίωτα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του. Ο κεντρικός οικισμός των Σπετσών έχει πολύ μεγάλη οικιστική πυκνότητα ενώ έξω από την πόλη απλώνονται αγροτικές εκτάσεις και πευκοδάση στα οποία έχουν δημιουργηθεί δίκτυα μονοπατιών για ποδήλατα, μοτοσυκλέτες και περιπάτους. Παρόλη την οικιστική ανάπτυξη που έχει δεχθεί ο κεντρικός οικισμός του νησιού, η αρχιτεκτονική των κτισμάτων διατηρεί τον νησιωτικό και παραδοσιακό χαρακτήρα μη ξεπερνώντας, με κάποιες εξαιρέσεις, τους δύο ορόφους και εκτός της πόλης δεν παρατηρείται έντονη οικιστική ανάπτυξη διατηρώντας το φυσικό περιβάλλον και τοπίο του νησιού. Λόγω του ότι το νησί των Σπετσών έχει χαρακτηριστεί ολόκληρο ως 'Ιστορικός Τόπος' είναι ο κύριος λόγος που εκτός των ορίων της πόλης δεν έχουν ξεπουληθεί τα καλύτερα οικοπέδα του νησιού και δεν έχει αλλοιωθεί το φυσικό του τοπίο. Το 2008 είχε προταθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού να προστατεύεται μόνο η πόλη των Σπετσών και όχι ολόκληρο το νησί και αυτό ανησύχησε ιδιαίτερα τους κατοίκους του νησιού αφού δεν θέλουν το νησί να γίνει άλλο ένα παράδειγμα αλόγιστης οικοπέδωσης όπως συμβαίνει στα υπόλοιπα νησιά του Αιγαίου. (Σπέτσες: Όλο το νησί ιστορικός τόπος, 2011).

Εικόνα 3.7. : Η όψη του παλαιού λιμανιού των Σπετσών.

Πηγή : google.com – Spetses Old Port Photos

Η κοσμοπολίτικη ζωή, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες σε συνδυασμό με τη δυνατότητα που σου δίνει το μέρος να βρεις την απόλυτη ηρεμία και να απομονωθείς από όλους και από όλα, το καθιστούν ένα από τα νησιά με τα μεγαλύτερα ποσοστά τουριστικής κίνησης.

Νησί Ύδρα (Hydra Island), Ελλάδα

Το νησί της Ύδρας είναι ένα από τα πιο κοσμοπολίτικα νησιά της Ελλάδας και βρίσκεται στον Αργοσαρωνικό. Με πληθυσμό λιγότερο από 2.000 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, και με έκταση 52 τ.χλμ., άγονου και άνυδρου εδάφους η οικονομία του νησιού εξαρτάται από τον τουρισμό σε μεγάλο βαθμό. Σε απόσταση μόλις 35 ναυτικά μίλια από το λιμάνι του Πειραιά το νησί είναι ιδιαίτερα τουριστικό και η μοναδική ομορφιά της πόλη της Ύδρας, η οποία έχει κηρυχθεί διατηρητέα καθιστούν το νησί ένα από τους πιο δημοφιλείς τουριστικό προορισμό Ελλήνων και Ξένων. Η Ύδρα έχει ιδιαίτερα σημαντική ναυτική ιστορία και παράδοση. Αναπαλαιωμένα αρχοντικά, το παλιό γραφικό λιμάνι με τις πολεμίστρες και τα κανόνια, τα μουσεία, τα μοναστήρια, η ναυτική σχολή, συνθέτουν την εικόνα του νησιού, η οποία μας μαρτυρεί την σημαντική ιστορική σημασία της. Κατά τον αγώνα της επανάστασης του 1821 η Ύδρα μαζί με τις Σπέτσες και τα Ψαρά έπαιξαν σημαντικό ρόλο, λόγω της μεγάλης ναυτικής δύναμης που διέθεταν. Η πόλη της Ύδρας, που είναι και η μοναδική πόλη του νησιού, έχει ανακηρυχθεί διατηρητέα και απαγορεύονται τα τροχοφόρα. Είναι απλωμένη σε δύο βραχώδεις λόφους και σφύζει από παραδοσιακά σπίτια. Στο νησί υπάρχουν 300 εκκλησίες και πέντε μοναστήρια. Η μετακίνηση αλλά και η πρόσβαση μηχανοκίνητων οχημάτων απαγορεύεται στο νησί και ο μόνος τρόπος για να προσεγγίσει κανείς το νησί είναι από τη θάλασσα, με ιπτάμενα δελφίνια, πλοία και σκάφη. Στο εσωτερικό του νησιού απαγορεύεται η διέλευση ακόμα και τα μηχανάκια και τα ποδήλατα, η κυκλοφορία των κατοίκων και των τουριστών γίνεται αποκλειστικά με τα πόδια ή με γαϊδουράκια.

Ο ιστορικός οικισμός της Ύδρας είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα τόπου που οφείλει την υψηλή πολιτιστική του αξία στην ιστορική και αρχιτεκτονική των κτισμάτων του, σε συνδυασμό με ένα ιδιαίτερο και ισχυρό φυσικό τοπίο, το οποίο όμως καταστρέφεται τα τελευταία χρόνια μέσα από την άνευ όρων ανάπτυξη του οικισμού. Ο οικισμός αυτός αποτελεί έναν τόπο με αστικά χαρακτηριστικά αλλά και αντίστοιχα προβλήματα. Η σημαντική ιστορική και αρχιτεκτονική ταυτότητα της Ύδρας διαμορφώθηκε μέσα από τη διαχρονική οικιστική της εξέλιξη και τις δραστηριότητες των κατοίκων της στο χώρο και το χρόνο. Η άνευ ειδικού πολεοδομικού σχεδιασμού και ειδικών όρων δόμηση μέσα στα όρια του οικισμού έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή αλλοίωση της σχέσης φυσικού και δομημένου χώρου και της ιστορικής δομής και εικόνας του οικισμού.

Εικόνα 3.8. : Η όψη του λιμανιού της Ύδρας.

Πηγή : google.com – Hydra Port Photos

Κτίζονται περιοχές που, λόγω των τοπογραφικών και φυσικών χαρακτηριστικών τους ή λόγω της θέσης τους στον οικιστικό ιστό, θα όφειλαν να παραμείνουν αδόμητες και αποκτούν την ίδια πυκνότητα όλες οι περιοχές του οικισμού ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Επίσης, οι μετασχηματισμοί και οι προσθήκες που πραγματοποιούνται στα παλιά κτίρια αρκετές φορές αλλοιώνουν την τυπολογία τους ή τη σχέση τους με τον άμεσο φυσικό και δομημένο χώρο και διαταράσσουν τη σχέση δημόσιου, ημιδημόσιου και ιδιωτικού υπαίθριου χώρου. Τέλος, παρά την έλλειψη βασικών τεχνικών υποδομών οι οποίοι θα στήριζαν την ανάπτυξη του νησιού, η Ύδρα σήμερα αποτελεί πόλο έλξης μεγάλων επιχειρηματικών συμφερόντων, λόγω του μοναδικού και διατηρημένου ιστορικού της χαρακτήρα, σε συνδυασμό με την εγγύτητά της στην Αθήνα. (Μαΐστρου, Προστασία αρχιτεκτονικής και φυσικής κληρονομιάς, η Περίπτωση της Ύδρας)

3.3. Οικιστική Κατάσταση Αντιπάρου

Μέσα από το πέρασμα των χρόνων παρατηρούμε ότι πολλά από τα ομορφότερα Ελληνικά τοπία αποτελούν παρελθόν λόγω της συστηματικής βίαιης ανθρώπινης παρέμβασης. Ειδικότερα στα Ελληνικά Κυκλαδίτικα νησιά αυτές οι αλλαγές είναι φανερότερες από ποτέ. Η υπερβολική Τουριστική ανάπτυξη, η άναρχη δόμηση, η κατασκευή έργων είναι μερικά από τα στοιχεία που προκάλεσαν την διαγραφή από πολλές περιοχές των αρχικών παρθένων τοπίων, τα οποία ήταν ορατά μέχρι και πριν μία ή δύο δεκαετίες. Ένα πρωτότυπο ερευνητικό πρόγραμμα, που κατέγραψε για πρώτη φορά 150 Ελληνικά τοπία, με τις ομορφιές και ασχήμιες τους, αποκαλύπτει ότι πολλά αυτά είναι μη αναγνωρίσιμα.

Το πρόγραμμα ονομάζεται «Greekscapes- Αεροφωτογραφικός άτλαντας Ελληνικών τοπίων» και πραγματοποιήθηκε από την ομάδα του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών με επικεφαλής τον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Χατζημιχάλη και χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Λάτση. Το πρόγραμμα δεν κατέγραψε τοπία στην λογική της ωραιοποίησης των Τουριστικών προορισμών και στην καταγγελία οικολογικών εγκλημάτων αλλά στην λογική της αποτύπωσης της σημερινής κατάστασης (όσο πιο αντιπροσωπευτική γίνεται). Ο λόγος αυτός της μελέτης ήταν η απόδειξη της ψυχρής πραγματικότητας όλων των τοπίων που μας περιβάλλουν με τα όμορφα και τα άσχημα τους. Τέλος μέσα από αυτή την μελέτη αναδεικνύονται οι καταστροφικές παρεμβάσεις που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα στην παράκτια ζώνη, όπου λόγω του μαζικού τουρισμού και της παραθεριστικής κατοικίας, το τοπίο έχει αλλάξει ριζικά.

Παρόλα αυτά θετικό είναι το γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία, έχουν αλλάξει πολλά σε σχέση με την προστασία του τοπίου. Μόλις το 2000 στην Φλωρεντία κυρώθηκε η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το τοπίο (η οποία πρόσφατα επικυρώθηκε στην Ελλάδα αλλά δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί στον σχεδιασμό), σύμφωνα με την οποία πλέον τα τοπία αποτελούν μέρος της ζωής μας και πρέπει να συνυπολογίζονται στον πολιτικό σχεδιασμό. Περιληπτικά με την συνθήκη αυτή το τοπίο έπαψε να είναι μια αφηρημένη έννοια και πλέον υπολογίζεται στην χάραξη οποιανδήποτε πολιτικής όχι μόνο από αισθητικής άποψης αλλά και λειτουργικής. Ένα ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της μελέτης είναι και το νησί της Αντιπάρου. Η φράση που χαρακτηρίζει το νησί της Αντιπάρου είναι «από βοσκότοπο, σε θέρετρο αμφιβόλου αισθητικής».

3.4. Οικισμός Αντιπάρου

Ο κεντρικός οικισμός εντοπίζεται στο βορειοανατολικό άκρο του νησιού, και αποτελεί την πρωτεύουσα του νησιού. Ο οικισμός της Αντιπάρου είναι χαρακτηρισμένος ως παραδοσιακός οικισμός από το ΥΠΕΧΩΔΕ, σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. 504 Δ' / 1988. Παραδοσιακοί οικισμοί θεωρούνται οι οικισμοί που έχουν διατηρήσει αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στο παρελθόν, καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Το παραδοσιακό νησιωτικό ύφος και η κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική μορφή των σπιτιών έχουν μείνει αναλλοίωτα μέσα στον χρόνο και και χαρακτηρίζουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δημιουργήθηκε αυτή η ιδιαίτερη μορφή αρχιτεκτονικής. Ο οικισμός είναι χτισμένος γύρω από το Ενετικό Κάστρο της Αντιπάρου, και συνδέεται μέσω του πλακόστρωτου εμπορικού πεζόδρομου με το γραφικό πορθμείο στην παραλιακή. Ολόκληρος ο οικισμός είναι αμφιθεατρικά χτισμένος γύρω από το ενετικό κάστρο και τα σπίτια είναι το είναι δίπλα στο άλλο για να προσφέρουν την μέγιστη ασφάλεια σε περιόδους πειρατικών επιδρομών.

Τα κυκλαδίτικα σπίτια χτίζονται με απλά μέσα για να καλύπτουν βιοτικές ανάγκες αλλά θεωρούνται έργα μοναδικά σε αισθητική. Σημαντικοί παράγοντες που επηρέασαν την κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική είναι το περιβάλλον, το κλίμα, ο ρόλος του νερού και του φυσικού εδάφους. Έτσι, έχουμε κυρίως μονόχωρους χώρους με μικρό εμβαδόν και ύψος 2,5μ καθώς δεν υπήρχε διαθέσιμη ξυλεία και οι δοκοί δεν ξεπερνούσαν τα τρία μέτρα. Ο προσανατολισμός του σπιτιού είναι συνήθως νοτιοανατολικός ώστε το σπίτι να απολαμβάνει το φυσικό φως ενώ οι τοίχοι έχουν πάχος 60-80εκ ώστε να διασφαλίζεται η επιθυμητή θερμοκρασία. Τα ανοίγματα για τον ίδιο λόγο είναι μικρά ενώ στη βόρεια πλευρά υπήρχε σχεδόν πάντα ένα άνοιγμα για να δροσίζεται το σπίτι το καλοκαίρι από τα μελτέμια αλλά και για να μην μπαίνει ο κρύος αέρας το χειμώνα. Επιπλέον το λευκό χρώμα των τοίχων περιορίζει την απορρόφηση θερμότητας. Ο οικισμός μεγάλωνε χωρίς σχεδιασμό ανάλογα με το φυσικό έδαφος. Το κτίσιμο ενός χωριού βάσει σχεδίου είναι κάτι πολύ σπάνιο στις Κυκλάδες.

Η αρχιτεκτονική των σπιτιών οφείλεται επίσης και στις οικονομικές συνθήκες, αφού μεγάλη σημασία έχουν τα χρησιμοποιούμενα μέσα αλλά και οι ικανότητες των τεχνικών. Καθώς τα οικονομικά μέσα είναι ελάχιστα και οι εργάτες ανειδίκευτοι, τα υλικά είναι τοπικά, ανεπεξέργαστα και οι χτίστες είναι οι ίδιοι οι χρήστες τους.

Στην Παραλιακή βρίσκεται το Λιμάνι του νησιού, με το οποίο συνδέεται η Αντίπαρος, στην απέναντι πλευρά, με το νησί της Πάρου με μικρά πλοία (γνωστές Παντόφλες). Το λιμάνι είναι κατ' ουσία αλιευτικό καταφύγιο και σφύζει από ζωή με τις αλιευτικές δραστηριότητες. Στον

ίδιο χώρο δραστηριοποιούνται μικρές κρουαζιέρες για τις γύρω βραχονησίδες και ελλιμενίζονται οι θαλαμηγοί των επισκεπτών.

Τα τελευταία χρόνια στον οικισμό έχει παρατηρηθεί μια ποιοτική αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών που προσφέρονται (καλαίσθητα εστιατόρια και αναψυκτήρια με παραδοσιακά χαρακτηριστικά, συγκέντρωση της νυχτερινής ζωής στην πλατεία στο κέντρο του οικισμού, καταστήματα με είδη τέχνης και εσωτερικής διακόσμησης). Το λαογραφικό μουσείο βρίσκεται στην είσοδο του Ενετικού Κάστρου, με εκθέματα λαογραφικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος από τη ιστορία του νησιού και έχει αναβαθμίσει ολόκληρο τον οικισμό. Άλλο ένα κομμάτι που συμβάλλει την γραφικότητα του οικισμού είναι η Εκκλησία της Αγίας Μαρίνας που στολίζει το λιμάνι, η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην κεντρική πλατεία του και πολλά άλλα γραφικά εκκλησιάκια στο Ενετικό Κάστρο και στην γύρω περιοχή. Στα σημεία εστίασης και στα τοπικά καφενεία διατηρείται το παραδοσιακό στοιχείο και σερβίρονται τοπικά προϊόντα όπως: Τσικουδιά, σούμα, παραδοσιακά γλυκίσματα και τυριά (ξινομυζήθρα, τουλουμοτύρι). Οι κάτοικοι φροντίζουν επιμελώς για την καθαριότητα και τον ευπρεπισμό του οικισμού έτσι ώστε να διατηρηθεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας του. Για τον λόγο αυτό το νησί έχει γίνει πόλο έλξης πολλών καλλιτεχνών (Ελλήνων και Ξένων) με διεθνή ακτινοβολία. Ο οικισμός της Αντιπάρου είναι ο κεντρικός οικισμός του νησιού καθώς συγκεντρώνει όλες τις Υπηρεσίες και τις σημαντικότερες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στο νησί. Ο μόνιμος πληθυσμός του οικισμού είναι 1.102 κάτοικοι και αποτελούν περίπου το 91% του συνολικού πληθυσμού.

Πολεοδομικά στοιχεία

Ο οικισμός της Αντιπάρου είναι χαρακτηρισμένος ως οικισμός προ του 1923 και παραδοσιακός και δομείται σύμφωνα με τους όρους δόμησης όπως αυτοί αναφέρονται στο Φ.Ε.Κ. 504 Δ' / 1988. Τα όρια του οικισμού είναι οριοθετημένα από το 1986 και φαίνονται στον αντίστοιχο χάρτη. Ο οικισμός είναι ο πιο πυκνοδομημένος του νησιού αλλά χωρίς να αλλοιώνεται ο παραδοσιακός του χαρακτήρας. Επειδή τα Κυκλαδίτικα νησιά γνώρισαν την μάστιγα της πειρατείας συνήθως οι οικισμοί οικοδομήθηκαν περιμετρικά από τα κάστρα και τα κτίσματα ήταν μικρά και ενωμένα μεταξύ τους έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνούν. Με βάση αυτά τα στοιχεία χτίστηκε και ο οικισμός της Αντιπάρου.

Παρακάτω παρουσιάζεται περιληπτικά οι διατάξεις το Φ.Ε.Κ. 504 Δ' / 1988.

Παραδοσιακοί οικισμοί Πάρου - Π.Δ. 17.6/14.7.88 ΦΕΚ 504/Δ

Νησί Αντιπάρου

Ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας 600 τ.μ.

Συντελεστές δόμησης και ποσοστό κάλυψης για τους παραδοσιακούς οικισμούς:

- 1) Για τα οικόπεδα έως 100 τ.μ. σ.δ.(συντελεστής δόμησης) 1,00 και ποσοστό κάλυψης 80%
- 2) Για τα οικόπεδα από 101-200 τ.μ. σ.δ. 1,00 και ποσοστό κάλυψης 70%
- 3) Για τα οικόπεδα από 201-300 τ.μ. σ.δ. 0,80 και ποσοστό κάλυψης 60%
- 4) Για τα οικόπεδα από 301-400 τ.μ. σ.δ. 0,80 και ποσοστό κάλυψης 50%
- 5) Για τα οικόπεδα από 401 και άνω τ.μ. σ.δ. 0,70 και ποσοστό κάλυψης 40%

Η ελάχιστη συνολική επιφάνεια και των δύο ορόφων δεν πρέπει να ξεπερνά τα 320 τ.μ. με αντίστοιχη αύξηση του ποσοστού κάλυψης σε 50%

6) Η συνολική επιφάνεια των ορόφων του κτιρίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 400 τ.μ.

Κατ' εξαίρεση για τουριστικές εγκαταστάσεις οργανισμών Κοινής Ωφέλειας η συνολική μέγιστη επιφάνεια ορόφων του κτιρίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 300 τ.μ.

7) Ο μέγιστος αριθμός ορόφων των κτιρίων ορίζεται σε 2 μέτρα με μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος αυτών επτά και μισό (7,50) μέτρα μετρούμενο από την γύρω φυσική ή τεχνητή στάθμη εδάφους.

Σε περίπτωση μεγάλης κλίσης εδάφους επιτρέπεται η μία μόνο πλευρά του κτιρίου να έχει ύψος οκτώ και μισό (8,50)μ. από το φυσικό περιβάλλον.

3.5. Οικισμός Αγίου Γεωργίου

Ο οικισμός βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Αντιπάρου σε απόσταση 11,6 χλμ. Από το λιμάνι. Είναι παραθαλάσσιος και με καταπληκτική θέα στο στενό Αντιπάρου – Δεσποτικού. Ο οικισμός δημιουργήθηκε από τον Σύλλογο Χρυσόχων Αθηνών το 1975 βάσει διατάξεων της Νομοθεσίας περί συστάσεως Οικοδομικών Συνεταιρισμών (Ν.602/1915) περί Συνεταιρισμών και αναπτύχθηκε γύρω από γραφικό εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου. Η μετατροπή του παράκτιου αυτού χώρου σε οικοπέδα ακολουθεί την τυπική διαδικασία εκμετάλλευσης της γης, γνωστή σ' όλο τον Ελλαδικό χώρο. Μια περιοχή σημαντική κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και την Κατοχή (προσωρινού ελλιμενισμού, απόκρυψης σκαφών και κρησφύγετο υποβρυχίων) και πλούσια σε σιδηρομεταλλεύματα μεταλλάχθηκε σε παραθεριστικό προορισμό, έντονης οικιστικής ανάπτυξης, δομημένος κατεξοχήν με πολυτελείς βίλες από εύπορους.

Οι βλέψεις του Συνεταιρισμού ήταν η δημιουργία ενός πρότυπου «νησιώτικου» οικισμού πλήρως εναρμονισμένου με το περιβάλλον και την αισθητική του τοπίου με οικοδομές εντός αυστηρών πλαισίων του τοπικού Αιγιονησιώτικου τύπου. Ο μόνιμος πληθυσμός του οικισμού είναι 25 κάτοικοι.

Το ρυμοτομικό σχέδιο του οικισμού εγκρίθηκε με το από 2.6.1976 Προεδρικό Διάταγμα που τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 266/13.10.2011 και καθορίστηκαν οι όροι και οι περιορισμοί

δόμησης των οικοπέδων αυτού. Σύμφωνα με το σχέδιο πόλεως, οι χρήσεις γης στην περιοχή είναι οριοθετημένες, απαγορεύονται τα ξενοδοχεία αλλά επειδή ο συντελεστή δόμησης είναι υψηλός (στο 1 στρέμμα κτίζεται 400 τ.μ.) και συνεχώς παραβιάζεται.

Ρυμοτομικό σχέδιο Αγίου Γεωργίου

Τροποποίηση του από 2.6.1976 Π.Δ. «Περί εγκρίσεως ρυμοτομικού σχεδίου οικισμού επί εκτάσεως του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχόων Αργυροχόων και Ωρολογοπωλών Αθηνών και Προαστίων Χ.Α.Ω στη θέση Άγιος Γεώργιος κλπ της Κοινότητας Αντιπάρου και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης των οικοπέδων αυτών(Δ'209)»

Παραθέτουμε μερικά από τα σημαντικά στοιχεία του κανονισμού

Τα ελάχιστα όρια εμβαδού και διαστάσεων καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης των οικοπέδων της παραπάνω περιοχής καθορίζονται ως εξής:

1. Α. Ελάχιστο πρόσωπο: είκοσι(20) μέτρα
 Β. Ελάχιστο βάθος : είκοσι πέντε (25) μέτρα
 Γ. Ελάχιστον εμβαδόν : χίλια (1.000) τ.μ.
2. Μέγιστη κάλυψη ανά οικόπεδο: τετρακόσια (400) τ.μ.
3. Μέγιστη δόμηση ανά οικόπεδο : τριακόσια (300) τ.μ.
4. Α. Ποσοστά ημιυπαίθριων χώρων και εξωστών κατά Γ.Ο.Κ.
 Β. Επιτρέπεται η κατασκευή ανοιχτών εξωστών σε πρόβολο με μέγιστο πλάτος ενός(1) μέτρου
5. Μέγιστη κάλυψη πέργκολας 100 τ.μ.
6. Σύνολο ημιυπαίθριων χώρων με πέργκολα κάλυψης μέχρι 100 τ.μ.
7. Συντελεστής όγκου 5,4
8. Το ύψος των κτιρίων δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 4 μ. από το Έδαφος.
9. Τα κτίρια είναι ισόγεια (μέγιστος αριθμός ορόφων 1) Απαγορεύεται ρητά το κτίσιμο διωρόφου.
10. Μέγιστη διάσταση μήκους όψης είναι τα οκτώ (8) μ.
11. Υπόγειος χώρος επιτρέπεται μόνο για χρήση μηχανοστασίου, αποθήκης και δεξαμενής νερού.
12. Μέγιστο ύψος περιμετρικής συμπαγούς μάνδρας ένα (1)μ.
13. Μέγιστο ύψος φυτοφράκτη στα όρια του οικοπέδου 2 μ.
14. Οι εξωτερικοί τοίχοι επιχρίονται υποχρεωτικά με σοβά σύμφωνα με τα παραδοσιακά πρότυπα ή λιθοδομή.
15. Τα ανοίγματα των κτιρίων είναι περιορισμένων διαστάσεων σύμφωνα με παραδοσιακά πρότυπα και δεν ξεπερνούν το 25% της κάθε όψης.

16. Τα κουφώματα πρέπει να είναι ξύλινα και εξωτερικά σκούρα όπως επικρατούν στον τύπο των Κυκλαδίτικων νησιών.

17. Για την έκδοση οικοδομικής άδειας απαιτείται ή έγκριση του αρμόδιου αρχιτεκτονικού ελέγχου.

18. Μετά το πέρας των εργασιών απαιτείται επιτόπιος έλεγχος ώστε να εξετασθεί η ορθή εφαρμογή της οικοδομικής άδειας.

3.6. Οικισμός Σωρού

Ο οικισμός του Σωρού βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό άκρο της Αντιπάρου σε απόσταση 8,7 χλμ. από το λιμάνι. Ο παραθαλάσσιος αυτός οικισμός κτίστηκε τα τελευταία χρόνια καθαρά για παραθεριστικό σκοπό. Η ομώνυμη παραλία μονοπωλεί το ενδιαφέρον λόγω της χρυσής αμμουδιάς, των τουρκουάζ νερών, προστατευμένη σχεδόν από όλους τους ανέμους και την εύκολη πρόσβαση. Στη παραλία δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις εστίασης (εστιατόρια, καφετέριες και τα τελευταία χρόνια Beach Bar) πολύ καλαίσθητες με εξαιρετικό φαγητό και χώρους διαμονής εξαιρετικής ποιότητας. Ο οικισμός του Σωρού προσπαθεί να συνδυάσει τη κοσμοπολίτικη ζωή της Αντιπάρου και την ηρεμία και απομόνωση που προσφέρει ο οικισμός του Αγίου Γεωργίου. Αναμένεται μέσα στα επόμενα χρόνια να γίνει ο πιο δημοφιλής προορισμός του Νησιού. Ο μόνιμος πληθυσμός του οικισμού είναι 35 κάτοικοι.

Επειδή ο οικισμός δεν έχει οριοθετημένα όρια χτίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΦΕΚ 732/Δ/7.7.1993 περί «καθορισμού χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης των εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχών των νήσων Πάρου –Αντιπάρου (Ν. Κυκλάδων)».

3.7. Οικισμός Κάμπου

Ο οικισμός είναι κτισμένος στο πιο παραγωγικό και έφορο μέρος του νησιού, στην βορειοκεντρική πεδιάδα σε απόσταση 3,9 χλμ. από το λιμάνι. Είναι μετά τον οικισμό της Αντιπάρου το πιο πυκνοκατοικημένο μέρος με 49 μονίμους κατοίκους. Άρχισε να οικοδομείται από τους ανθρώπους που ασχολιόντουσαν με την γεωργία και την κτηνοτροφία στην γύρω περιοχή. Παρότι ο οικισμός ξεφεύγει του τυπικού παραθαλάσσιου προτύπου, έχει ξεκινήσει και προσελκύει τουρίστες οι οποίοι αναζητούν την ησυχία και απομόνωση που προσφέρει. Ένα επί πλέον πλεονέκτημα του οικισμού είναι η εγγύτητα μόλις 1 χιλιομέτρου από την γραφική και ήσυχη παραλία των Λειβαδιών.

Για τον οικισμό ισχύουν οι διατάξεις του ΦΕΚ 732/Δ/7.7.1993 περί «καθορισμού χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης των εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχών των νήσων Πάρου –Αντιπάρου (Ν. Κυκλάδων)».

Οι διατάξεις όπως αυτές προβλέπονται για τους οικισμούς Σωρού και Κάμπου αναφέρονται περιληπτικά παρακάτω.

ΦΕΚ 732/Δ/7.7.1993

Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης των εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχών των νήσων Πάρου –Αντιπάρου (Ν. Κυκλάδων)

Στις εκτός και εκτός ορίων οικισμών περιοχές της Νήσου Πάρου που έχει χαρακτηριστεί με την Α/Φ/20/ 55013/4821 /24.11.1975 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Β/1955) σαν «τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που χρήζει κρατικής προστασίας» και της Νήσου Αντιπάρου, καθορίζονται χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δόμησης όπως παρακάτω

Στις ανωτέρω περιοχές δεν επιτρέπεται:

- Η δημιουργία πολυκαταστημάτων και υπεραγορών
- Η εγκατάσταση λυόμενων οικισμών και τροχοβιλών
- Η εγκατάσταση υδατοδεξαμενών επί υποστρωμάτων
- Η δημιουργία GAMPINGS

Στις περιοχές αυτές μπορούν να επιτραπούν

- Στέγαστρα σφαγής ζώων
- Γεωργοκτηνοτροφικές και γεωργοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις
- Λατόμευση και εξόρυξη οικοδομικών υλικών
- Βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις
- Δεξαμενές καυσίμων(πλην πρατηρίων)
- Χώροι απόρριψης σκουπιδιών
- Μαρίνα-μώλος

Το κατώτερο όριο κατάτμησης και αρτιότητας γηπέδων ορίζεται σε οκτώ (8) στρέμματα

Κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα εφόσον κατά της ημέρα δημοσίευσης του παρόντος έχουν ελάχιστο εμβαδόν τέσσερα (4) στρέμματα.

Για την ανέγερση Τουριστικών εγκαταστάσεων ορίζεται όριο αρτιότητας δέκα πέντε (15) στρεμ.

Όροι και περιορισμοί δόμησης:

Τουριστικές Εγκαταστάσεις συντελεστής δόμησης οκτώ εκατοστά (0,08)

Κτίρια καταστημάτων γραφείων και χώρων αναψυχής Μέγιστη συνολική επιφάνεια ορόφων και κτιρίων διακόσια (200) τ.μ.

Γεωργικές αποθήκες Μέγιστη συνολική επιφάνεια σαράντα(40) τ.μ. σε ένα όροφο με μέγιστο ύψος δύο και μισό (2,50) μ. Κατά παρέκκλιση επιτρέπεται επιφάνεια διακοσίων (200) τ.μ. και ύψος τέσσερα (4) μ. με απόφαση της Περιφέρειας Κυκλάδων .

Μέγιστος αριθμός ορόφων κτιρίων πλην των γεωργικών αποθηκών ορίζεται σε δύο (2)

Επί γηπέδων που έχουν πρόσωπο σε επαρχιακό ή δημοτικό δρόμο τα κτίρια τοποθετούνται σε απόσταση τουλάχιστον είκοσι(20) μ. από τον άξονα του δρόμου.

Τα κτίρια κατοικίας πρέπει να απέχουν από τη γραμμή αιγιαλού τουλάχιστον πενήντα (50) μ. Για τα λοιπά κτίρια η απόσταση αυτή ορίζεται στα εβδομήντα (70) μ. Ως γραμμή αιγιαλού νοείται η διαχωριστική γραμμή ξηράς –θάλασσας.

3.8. Αυθαίρετη Δόμηση

Η αυθαίρετη δόμηση είναι μία από τις μεγαλύτερες παθογένειες της Ελληνικής Κοινωνίας. Έχει μακρόχρονο παρελθόν, ένοχο παρόν και αν δεν δράσουμε άμεσα δυσοίωνο μέλλον.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΓΟΚ, αυθαίρετη είναι κάθε κατασκευή η οποία εκτελείται:

- Χωρίς νόμιμη άδεια
- Με υπέρβαση της νόμιμης άδειας
- Με άδεια η οποία ανακλήθηκε
- Κατά παράβαση των πολεοδομικών διατάξεων
- Αυθαίρετη επίσης είναι κάθε αλλαγή χρήσης του κτιρίου ή τμήματος αυτού.

Αιτίες της αυθαίρετης δόμησης είναι:

- Η μη ύπαρξη χωροταξικού Σχεδιασμού
- Η αδυναμία ελέγχου από τις Πολεοδομικές Υπηρεσίες

- Η έλλειψη πολιτικής βούλησης για προστασία του περιβάλλοντος
- Η ανοχή και η αδιαφορία των πολιτών στην καταστροφή του περιβάλλοντος.

Στο Νόμο 1337/83 για πρώτη φορά προβλέπεται συνολική ρύθμιση όλων των κατηγοριών αυθαιρέτων ανάλογα με την χρήση, το μέγεθος, την ποιότητα κατασκευής κλπ. Πιο συγκεκριμένα για τα αυθαίρετα που κατασκευάστηκαν προ του 1983 προβλέπεται προσωρινή αναστολή κατεδάφισης. Τα αυθαίρετα αυτά κτίσματα υπόκεινται σε ειδική εισφορά. Για τα νέα αυθαίρετα, δηλαδή αυτά που κτίζονται μετά το 1983 ο Νόμος προβλέπει την άμεση κατεδάφιση τους. Στη ουσία ο Νόμος αυτός δεν έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα είτε γιατί δεν εφαρμόστηκε είτε γιατί καταστρατηγήθηκε. Το γεγονός είναι το Κράτος στην Ελλάδα ανέχθηκε και αποδέχθηκε κάποιο τρόπο την αυθαίρετη δόμηση και την ενσωμάτωσε στην Πολιτική του. Οι νομιμοποιήσεις των αυθαιρέτων είναι το τρανταχτό παράδειγμα της αποδοχής αυτής. Στη χώρα μας, σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το 80% των νοικοκυριών διαθέτει κάποιο οικόπεδο σε περιοχές εκτός σχεδίου, στο οποίο είτε ήδη έχει χτίσει αυθαίρετο είτε περιμένει ώστε να προχωρήσει με τις νόμιμες διαδικασίες. Το 80-85% των οικοδομών στις εκτός σχεδίου περιοχές είναι αυθαίρετες και στην καλύτερη περίπτωση έχουν γίνει σοβαρές υπερβάσεις στην οικοδομική άδεια που έχει δοθεί.

Ο Δημήτρης Οικονόμου, καθηγητής Χωροταξίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, επισημαίνει ότι στην Ελλάδα μόλις το 11% του εξωαστικού χώρου διαθέτει διατάγματα για τις χρήσεις γης και τους ειδικούς όρους δόμησης, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στην Αγγλία φθάνει το 95%, στη Γαλλία το 50% και στη Δανία το 100%. Στις περισσότερες περιπτώσεις απαγορεύεται η δόμηση, με ελάχιστες εξαιρέσεις που εξετάζονται κατά περίπτωση και με αυστηρές προδιαγραφές. Επισημαίνει ότι ο εξωαστικός χώρος στην Ελλάδα αντιπροσωπεύει το 95% της συνολικής επιφάνειας της χώρας, από τον οποίο το 22% καλύπτουν οι δασικές εκτάσεις. Το 67% διέπεται από τη γενική νομοθεσία για την εκτός σχεδίου δόμηση, αλλά, όπως αποκαλύπτει, τελικά μόνον το 15-20% έχει χτίσει νόμιμα. Ένα 30-35% έχει κάνει υπέρβαση της νόμιμης άδειας, ενώ το 50% είναι εντελώς αυθαίρετο. Θεωρεί, λοιπόν, ότι “η δυνατότητα νόμιμης εκτός σχεδίου δόμησης διευκολύνει και την αυθαίρετη εκτός σχεδίου δόμηση”. Κατ’ αρχάς, επισημαίνει ότι δυσκολεύει τον εντοπισμό και τον έλεγχο τόσο των παράνομων κτισμάτων όσων και αυτών που έχουν ξεκινήσει με νόμιμη άδεια αλλά στη συνέχεια έκαναν υπερβάσεις. Η αυθαίρετη αλλά και νόμιμη εκτός σχεδίου δόμηση συνεπάγεται, εκτός από καταστροφή του τοπίου, απώλεια πολύτιμων δραστηριοτήτων, όπως η γεωργία και ακόμη υποβάθμιση της κυκλοφοριακής ικανότητας των δρόμων και αδυναμία μεταγενέστερων επεκτάσεων λόγω των παρόδιων χρήσεων. Κυρίως όμως συνεπάγεται με προσανατολισμό της οικιστικής ανάπτυξης, όχι με βάση τη φυσική, χωροταξική και πολεοδομική καταλληλότητα αλλά με τις προελεγμένες από την εκτός σχεδίου δόμηση περιοχές. (Ένα στα δύο σπίτια εκτός σχεδίου εντελώς αυθαίρετο, Χαρά Τζαναβάρα 04/01/03)

Η αυθαίρετη δόμηση στις Κυκλάδες είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που απασχολούν τα νησιά μας και απασχολούν μελετητές του χώρου, και της βιώσιμης ανάπτυξης. Η αυθαίρετη δόμηση είναι αποτέλεσμα της έλλειψης μιας ολοκληρωμένης χωροταξικής, οικιστικής και πολεοδομικής πολιτικής στον νησιώτικο χώρο και έχει καταφέρει να καταστρέψει το περιβάλλον και υπονομεύει την βιώσιμη ανάπτυξη. Συνήθως οι προσωρινές τοπικές ρυθμίσεις και τα μέτρα, δίνουν μόνο βραχυπρόθεσμες λύσεις, μακριά από τις ανάγκες της βιώσιμης ανάπτυξης. Το φαινόμενο της αυθαίρετης δόμησης δεν αποτελεί φαινόμενο των τελευταίων χρόνων. Από πολλές δεκαετίες κτίζονται αυθαίρετα κτίσματα ειδικά σε παραλιακούς και παράκτιους χώρους, οι οποίοι εξελίχθηκαν σε κανονικούς οικισμούς.

Στην Αντίπαρο το φαινόμενο της αυθαίρετης δόμησης ξεκίνησε από την επιθυμία κατασκευής παραθεριστικής κατοικίας από άτομα κάθε εισοδηματικής κατάστασης που δεν στερούνταν πρώτη κατοικία. Τα άτομα αυτά εκμεταλλεύονται ουσιαστικά τους Διοικητικού μηχανισμούς, την έλλειψη Νομοθετικού πλαισίου, την ελαστικότητα της Νομοθεσίας και τον ανύπαρκτο Πολεοδομικό έλεγχο. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αυθαίρετης δόμησης που παρατηρούνται στο νησί, οι οποίες συχνά εμφανίζονται και συνδεδεμένες, είναι οι παρακάτω:

- Η δόμηση σε περιοχές όπου για περιβαλλοντικούς ή πολεοδομικούς λόγους απαγορεύεται όπως σε αιγιαλούς, δασικές εκτάσεις και προστατευόμενες περιοχές.
- Η ανέγερση συχνά μεγάλων και πολυτελών εξοχικών κατοικιών εκτός σχεδίου και παράβαση της Νομοθεσίας για νόμιμη εκτός σχεδίου δόμηση.
- Η υπέρβαση της επιτρεπόμενης εκμετάλλευσης με διαμόρφωση κυρίως κατοικήσιμων χώρων σε υπόγεια, ανέγερση επί πλέον ορόφου, βεράντες κλπ.
- Η αλλαγή χρήσης των κατοικιών σε χώρους διαμονής ή εστίασης.

Είναι γεγονός ότι αυτά τα κτίσματα πλέον είναι νομιμοποιημένα αλλά δυστυχώς δεν γνωρίζουμε ούτε τις αιτίες, ούτε τις ανάγκες κάτω από τις οποίες δημιουργήθηκαν τα αυθαίρετα κτίσματα. Το γεγονός είναι ότι μετά το 1970, αυξήθηκε ραγδαία η δημιουργία αυθαιρέτων λόγω της μεγάλης τουριστικής πίεσης που δέχθηκαν τα νησιά. Σε συνδυασμό όμως με την παντελή έλλειψη νομοθετικού πλαισίου και του μηχανισμού ελέγχου οδηγήθηκαμε σε μεγάλη έξαρση του φαινομένου. Η αυθαίρετη δόμηση εμφανίζεται με ποικίλους τρόπους. Υπάρχει η αυθαίρετη δόμηση (χωρίς καμία άδεια από πολεοδομία) δηλαδή παράνομη δόμηση. Υπάρχει επίσης και νόμιμη- παράνομη άδεια, που στην πράξη αλλοιώνει τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις αξιοποιώντας κάθε φορά κάποιο παραθυράκι της νομοθεσίας (ασάφειες, γενικολογίες κ.τ.λ.). Και τέλος υπάρχει η καταστρατήγηση της εγκεκριμένης άδειας, που οφείλεται κυρίως στην παντελή έλλειψη ελέγχου από τις πολεοδομικές αρχές. Για αυτό παρατηρούνται πολύ συχνά σε περιοχές εκτός σχεδίου με αρτιότητα 4 στρεμμάτων, να επιτρέπεται η δόμηση 200 τ.μ. και κτίζονται τελικά 600-800 τ.μ. με την μέθοδο της δόμησης 4 ξεχωριστών κτισμάτων 50 τ.μ. το καθένα και τα οποία έχουν υπόγειο 100-150 τ.μ. το οποίο αποκαλύπτεται εκ των υστέρων.

Συμπερασματικά, το αποτέλεσμα της αυθαιρεσίας στις Κυκλάδες σε συνδυασμό και με την υπερδόμηση δημιουργούν ανεπανόρθωτη ζημιά στο φυσικό περιβάλλον και στο νησιώτικο τοπίο. Οι ευθύνες για τα αυθαίρετα είναι πολλές με και μεγάλες με την μεγαλύτερη στην

Κεντρική εξουσία. Μερικοί από τους υπαίτιους είναι οι Κυβερνήσεις των τελευταίων δεκαετιών, η τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Πολεοδομικές Υπηρεσίες, οι Μηχανικοί οι πολίτες κ.α. Δημιουργείται έτσι και συντηρείται το πέπλο της σιωπής αλλά και της συννενοχής. Όταν όμως φθάσει η ώρα της δράσης (δηλαδή το γκρέμισμα των αυθαιρέτων) κανένας δεν αναλαμβάνει την ευθύνη και την μεταθέτει σε άλλη Υπηρεσία. Η χειρότερη λύση που πρότειναν οι Κυβερνήσεις (κυρίως νομοθετικά) για αυτό το κοινωνικό πρόβλημα ήταν η νομιμοποίηση των αυθαιρέτων. Το αποτέλεσμα αυτό των νομιμοποιήσεων (χιλιάδων αυθαιρέτων) με ένα μικρό όφελος στο Κράτος δεν ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στην οικονομία αλλά διαιώνίζει και επιβραβεύει κατά κάποιο τρόπο τις αυθαιρέσεις.

Τέλος, η εκτός σχεδίου δόμηση τείνει να αυξάνεται χωρίς κανένα πλαίσιο ελέγχου, επιδρώντας αρνητικά στην φυσιογνωμία του περιβάλλοντος και αλλοιώνοντάς το πολλές φορές με τρόπο μη αναστρέψιμο. Ωστόσο, η ανάπτυξη της τεχνολογίας και το επίπεδο της τεχνογνωσίας τα τελευταία χρόνια, δημιουργούν τις βάσεις για μια περισσότερο ολοκληρωμένη διαχείριση του οικιστικού δικτύου, κυρίως σε ότι αφορά τη συστηματική συλλογή, οργάνωση και διαχείριση δεδομένων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρξει αναβάθμιση του τρόπου λειτουργίας των ΟΤΑ και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στους τομείς της επεξεργασίας στατιστικών στοιχείων και διαχείρισης ψηφιακών χαρτών. Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών και η διαχρονική παρακολούθηση της ανάπτυξης μιας περιοχής, μπορεί να αποτελέσουν τα κυριότερα εργαλεία σχεδιασμού σε θέματα οριοθέτησης προστατευόμενων περιοχών, ελέγχου της άναρχης δόμησης, διαχείρισης της παράκτιας ζώνης και πλήθος άλλων εφαρμογών.

3.9. Άγιος Γεώργιος - το αποτύπωμα της Υπερδόμησης

Στο σχέδιο, τροποποίησης των όρων δόμησης του ρυμοτομικού σχεδίου, γίνονται προσπάθειες για την πρόληψη της ολοκληρωτικής καταστροφής του ιδιαίτερου κάλλους φυσικού περιβάλλοντος. Η εικόνα της παραθεριστικής οικοπεδοποίησης στην Αντίπαρο και ο τεμαχισμός της περιοχής σε τουριστικά οικοπέδα του παράκτιου τοπίου σοκάρει το βλέμμα. Στην Νοτιοδυτική πλευρά της Αντιπάρου, από το 1975 αναπτύσσεται με αυξητικούς ρυθμούς, σε μια έκταση 1.500 -1.800 στρέμματα, ο οικισμός του Αγίου Γεωργίου (Αί Γιώργη κατά τους ντόπιους), ο οποίος δημιουργήθηκε βάσει των διατάξεων της νομοθεσίας περί συστάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών (Ν.607/1915 Περί Συνεταιρισμών). Μέχρι την χάραξη των δρόμων και το «κόψιμο» των οικοπέδων, η περιοχή ήταν βοσκότοπος, χωρίς οδική σύνδεση με την πόλη της Αντιπάρου. Η τοποθεσία αποτελούσε σημαντική τοποθεσία ελλιμενισμού και απόκρυψης σκαφών κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την Κατοχή, και αποτέλεσε Συμμαχική Βάση και καταφύγιο υποβρυχίων. Το κρησφύγετο αυτό ήταν σημείο ανεφοδιασμού και στήριξης ανταρτών για την ηπειρωτική Ελλάδα. Η περιοχή ήταν πλούσια σε σιδηρομεταλλεύματα και γίνονταν εξορύξεις. Μέχρι το 1935 την περιοχή εκμεταλλεύθηκαν μια Γαλλική Εταιρεία (Χάντερ-Σκαρλής), η οποία έβγαλε το μέταλλο. Στις μέρες μας η περιοχή παρέμεινε βοσκότοπος μετά από την χρεωκόπηση της Ελληνικής Εταιρείας που αγόρασε το μεταλλείο. Η μετατροπή του παράκτιου χώρου σε οικοπέδα ακολούθησε την γνωστή «τυπική»

διαδικασία κερδοσκοπικής εκμετάλλευσης της γης με ασαφείς τίτλους ιδιοκτησίας, γνωστή στον Ελλαδικό Χώρο.

Η έκταση του Αγίου Γεωργίου πουλήθηκε το 1973 στον Οικοδομικό Συνεταιρισμό Χρυσοχόων Αθηνών. Η ιδιοκτησία αυτή περιήλθε στον πωλητή μέσω διαδοχικών κληρονομιών από το 1856 από Έλληνα έμπορο της Ρωσίας. Παρόλο που το 1974 λόγω φωτιάς στα ορυχεία της Αντιπάρου μεγάλο μέρος αυτών καταστράφηκε, στις μέρες μας η νομιμοποίηση της ιδιοκτησίας βασίζεται στις πράξεις δημιουργίας του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχόων και της αποδοχής των σχεδίων του Συνεταιρισμού. Ο Σύλλογος αυτός συστάθηκε το 1965 και περιλαμβάνει δύο συνεχόμενα κτήματα που βρίσκονται στις θέσεις «Άγιος Γεώργιος», «Σωρός», «Πεταλίδι» και «Τράχηλος» παρά τη θέση «Κάμπος Αγίου Γεωργίου» συνολικής έκτασης 1.323 στρεμμάτων και 94 τετραγωνικών μέτρων. Δεν είναι σίγουρος ο λόγος σύστασης, αλλά φήμες λένε ότι συστάθηκε για να γίνει αυτή η αγοροπωλησία, καθώς τα καλύτερα παραθαλάσσια οικοπέδα ανήκουν στα αρχικά μέλη του

Συμβουλίου. Με πράξη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων (υπ' αριθμ. 811/11.09.1975) γίνεται δεκτό το σχέδιο του Οικισμού του Συνεταιρισμού στον Άγιο Γεώργιο. Ο οικισμός καταλαμβάνει 1.550 στρέμματα, τα οποία έχουν καταμετρηθεί στα 700 οικοπέδα σε 3 ξεχωριστές συνοικίες. Περισσότερο από το μισό της έκτασης διατέθηκε για δημόσιας χρήσης περιοχές (όπως πράσινο, αθλητικές εγκαταστάσεις, ελεύθερη ζώνη θαλάσσης, δίκτυο οδών και πλατειών κ.τ.λ.) Αυτό ήταν και το φιλόδοξο σχέδιο του Συλλόγου ώστε ο οικισμός αυτός να γίνει το νησιώτικο πρότυπο, το οποίο θα ήταν πλήρως εναρμονισμένο προς το περιβάλλον και το τοπίο και οι οικοδομές δομημένες αυστηρά στον Αιγιονησιώτικο τύπο.

Με Προεδρικό διάταγμα τον Ιούνιο του 1976 εγκρίνεται το Ρυμοτομικό Σχέδιο του Οικισμού επί εκτάσεως του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχόων, Αργυροχόων και Ωρολογοπωλών Αθηνών και προαστείων Χ.Α.Ω. και τινών ιδιωτικών εκτάσεων εις θέσιν «Άγιος Γεώργιος κλπ» της Κοινότητας Αντιπάρου (Κυκλάδων). Στην συνέχεια μετά την διάλυση του Συνεταιρισμού των χρυσοχόων η περιοχή εκχωρήθηκε στην Κοινότητα Αντιπάρου. Σύμφωνα με το σχέδιο πόλης, οι χρήσεις γης στην περιοχή είναι οριοθετημένες, απαγορεύονται τα ξενοδοχεία, αλλά ο συντελεστής δόμησης είναι υψηλός (σε 1 στρέμμα επιτρέπονται 400 τ.μ.) και συνεχώς παραβιάζεται δημιουργώντας μια ανεξέλεγκτη κατάσταση. Αφού έγινε δεκτό το σχέδιο χαράχθηκαν και οι πρώτοι δρόμοι, οι οποίοι διαπλατύνθηκαν και ασφαλοστρώθηκαν μέσα σε 2 χρόνια.

Ο Άγιος Γεώργιος ήταν από τις γραφικές γωνιές και το πιο όμορφο μέρος της Αντιπάρου λόγω και της εκπληκτικής θέας στο νησί του Δεσποτικού. Στις σημερινές μέρες είναι ένας τόπος με πολλές εξοχικές κατοικίες και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Παρόλο που η περιοχή δεν έχει πληθώρα εστιατορίων και καφετεριών, λόγω των αμμωδών παραλιών της και της ησυχίας και το αίσθημα της ιδιωτικοποίησης που προσφέρει έχει γίνει πόλος έλξης για πολλούς παραθεριστές. Η αυξημένη αυτή τουριστική κίνηση στην περιοχή και το ενδιαφέρον της για δημιουργία εξοχικών κατοικιών έχει δημιουργήσει την σημερινή εικόνα που παρουσιάζει ο οικισμός. Δηλαδή, ένα θέρετρο, κακής αισθητικής και ένα τοπίο πυκνής δόμησης, δείγμα της οικοπεδοποίησης και της οικοδόμησης των Τουριστικών ακτών. Παρατηρούνται τριώροφες κατοικίες που έχουν μετατραπεί σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και ογκώδη συγκροτήματα αντικαθιστούν τις «νησιώτικες» μονώροφες κατοικίες της αρχικής φιλοδοξίας του οικισμού των Χρυσοχόων. Μερικά στοιχεία που συντελούν στην δημιουργία του τοπίου αυτού είναι, η αξιοποίηση των ασαφών πολεοδομικών διατάξεων, οι αλληλοεπικαλύψεις της νομοθεσίας, η παντελής έλλειψη ελέγχου τις Πολεοδομικές Αρχές και σιωπηρή συναίνεση των τοπικών αρχών. Με αυτά τα δεδομένα και τα γεγονότα μπορούμε να φανταστούμε πως θα είναι η περιοχή, όχι μόνο του οικισμού Αγίου Γεωργίου αλλά και ολόκληρης της Αντιπάρου σε μερικά χρόνια από τώρα.

3.10. Δίκτυα και Τεχνική Υποδομή

3.10.1. Έργα Αντιπάρου μέσα από χρηματοδότηση ΕΣΠΑ 2007-2013

Το νησί της Αντιπάρου παρόλο το μικρό του μέγεθος έχει δυσανάλογες απαιτήσεις για υποδομές. Αυτές οι υποδομές είναι απαραίτητες για κατοίκους αλλά περισσότερο για την εξυπηρέτηση της πληθώρας των επισκεπτών που συρρέουν στο νησί ειδικότερα τους θερινούς μήνες για να απολαύσουν τις ομορφιές του.

Μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013 εντάσσονται έργα για το νησί μεγάλης στρατηγικής σημασίας. Τα έργα αυτά ξεκίνησαν το 2013 και ολοκληρώθηκαν και παραδόθηκαν το 2015. Το νησί εξαρτάται άμεσα από το Τουρισμό καθώς εκεί βασίζεται η οικονομία του. Τα ποσοστά του τουρισμού έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Η μικρή απόσταση από το Νησί της Πάρου και η συχνή συγκοινωνία συντελούν ώστε εκατοντάδες επισκέπτες να ταξιδεύουν καθημερινά για να γνωρίσουν το σπήλαιο αλλά και τις ομορφιές της Αντιπάρου. Τα έργα που σχεδιάστηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από πόρους του ΕΣΠΑ έχουν ένα κοινό παρονομαστή, ο οποίος συμβαδίζει με τις Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την συνοχή 2007-2013. Την ενθάρρυνση της βιώσιμης χρησιμοποίησης των πόρων και την ενίσχυση του περιβάλλοντος, μιας και το περιβάλλον δέχεται μεγάλες πιέσεις, από το φαινόμενο του τουρισμού, αφού ο πληθυσμός πολλαπλασιάζεται.

Τα έργα αυτά παρουσιάζονται παρακάτω περιληπτικά.

- Αποχέτευση και ΕΕΛ Αντιπάρου προϋπολογισμού 4.312.566 ευρώ. Το έργο ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στον Δήμο τον Μάιο του 2015
- Αποκατάσταση ΧΑΔΑ στην θέση Προφήτη Ηλία και υποδομές διαχείρισης ΑΣΑ Δ. Αντιπάρου προϋπολογισμού 877.127 ευρώ. Μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος του Δ. Αντιπάρου στις 5.11.2015 για απευθείας ανάθεση του έργου κατόπιν διαπραγματεύσεων, εκκρεμεί η αξιολόγηση των προσφορών.
- Αφαλάτωση Αντιπάρου προϋπολογισμού 689.420 ευρώ. Το έργο ολοκληρώθηκε πρόσφατα και αναμένεται η επίσημη παράδοση του.

3.10.2. Μεταφορές

Οδικό δίκτυο

Το βασικό οδικό δίκτυο της Αντιπάρου είναι περίπου 30 χιλιόμετρα. Το κύριο οδικό δίκτυο είναι ασφαλτοστρωμένο σε πολύ καλή κατάσταση και συντηρείται τακτικά. Το δίκτυο συνδέει το κύριο οικισμό της Αντιπάρου α) με τους άλλους τρεις οικισμούς Σωρού –Αγίου Γεωργίου και Κάμπου Και β) σπήλαιο της Αντιπάρου. Όλο το υπόλοιπο νησί συνδέεται με χαμηλής ποιότητας τσιμεντοστρωμένους δρόμους ή στις περισσότερες περιπτώσεις με χωματόδρομους. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην προστασία του πλακόστρωτου πεζόδρομου του οικισμού της Αντιπάρου μέσω του οποίου συνδέεται το λιμάνι με το Σιφναικό Γυαλό και δημιουργεί την παραδοσιακή Κυκλαδίτικη εικόνα του οικισμού

Θαλάσσια Συγκοινωνία

Επειδή η Αντίπαρος δεν διαθέτει αεροδρόμιο ούτε λιμάνι η πρόσβαση στο νησί γίνεται μόνο μέσω της Πάρου. Η Αντίπαρος συνδέεται με Ε/Γ- Ο/Γ με την Πάρο (Πούντα) και εν συνέχεια , μέσω του λιμανιού της Παροικίας Πάρου, με τα υπόλοιπα νησιά και τον Πειραιά. Τα δρομολόγια από και προς Αντίπαρο από την Πούντα της Πάρου είναι συχνά ειδικότερα κατά τους θερινούς μήνες ανά μισή ώρα. Το ταξίδι διαρκεί περίπου 7 λεπτά . Η μεταφορά από την Παροικία

Πάρου προς την Πούντα γίνεται με δρομολόγια του ΚΤΕΛ της Πάρου τα οποία συμβαδίζουν με τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια .Το Λιμάνι της Παροικίας Πάρου συνδέεται ακτοπλοϊκά με την Αντίπαρο κατά την περίοδο από το Πάσχα έως τον Οκτώβριο με караβάκια που δεν μεταφέρουν οχήματα. Η διάρκεια του ταξιδιού είναι 30 λεπτά και τα δρομολόγια είναι ανά μισή ώρα. Επίσης κατά τους θερινούς μήνες υπάρχει ακτοπλοϊκή σύνδεση του νησιού με τουριστικά σκάφη από το λιμάνι της Παροικίας Πάρου. Τα τουριστικά σκάφη εκτός από το λιμάνι της Αντιπάρου μπορούν να δέσουν στις παραλίες Σωρός και Άη Γιώργη.

Χερσαία Συγκοινωνία

Οι μετακινήσεις στην Αντίπαρο πραγματοποιούνται με τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ της Δημοτικής συγκοινωνίας και η αφετηρία των βρίσκεται απέναντι από την Αγία Μαρίνα στο λιμάνι της Αντιπάρου.

Τα δρομολόγια είναι τα εξής:

1.Λιμάνι- Σπήλαιο

2.Λιμάνι Παραλίες : Παναγιά, Γλυφά, Απάντημα, Σωρός Άγιος Γεώργιος

Επίσης με έργα οδοποιίας συνδέθηκε και ο Κάμπος της Αντιπάρου.

Επίσης στην Αντίπαρο λειτουργούν γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων , μοτοποδηλάτων, μηχανών, ποδηλάτων και φουσκωτών.

Τέλος δεν υπάρχουν στο νησί ταξί.

Αεροπορική συγκοινωνία

Η αεροπορική σύνδεση του νησιού γίνεται μέσω της Πάρου από τον Κεντρικό Αερολιμένα Ελευθέριος Βενιζέλος . Η αεροπορική σύνδεση με τις υπόλοιπες Κυκλάδες είναι εξαιρετική.

Στην Αντίπαρο υπάρχει μόνο ελικοδρόμιο το οποίο συνήθως εξυπηρετεί ιδιωτικά ελικόπτερα και ελικόπτερα του ΕΚΑΒ .

3.10.3. Τεχνικές Υποδομές

Υδρευση

Οι ανάγκες καλύπτονται σήμερα, εν μέρει, από τις εξής πηγές:

- Γεωτρήσεις εκμετάλλευσης του υπογείου δυναμικού που έχουν κατασκευαστεί τόσο από φορείς του δημοσίου (Νομαρχία, Δήμοι, Κοινότητες) όσο και από ιδιώτες.
- Πηγές αποστράγγισης των υπογείων υδροφόρων. Στο Νότιο Αιγαίο συναντάται μεγάλος αριθμός, μικρών συνήθως, πηγών που καλύπτουν υδρευτικές και κατά δεύτερο λόγο αρδευτικές ανάγκες.
- Μεταφορά νερού με υδροφόρες. Με τον τρόπο αυτό καλύπτονται οι ανάγκες των μικρών κυρίως νησιών του Αιγαίου όπως η Αντίπαρος.
- Αποθήκευση νερού σε στέρνες. Με τον τρόπο αυτό καλύπτονται υδρευτικές ανάγκες πολλών κατοίκων των νησιών.

Ειδικότερα στο νησί παρατηρούνται 5 μόλις ενεργές γεωτρήσεις για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του νησιού που προμηθεύουν 2 δεξαμενές δυναμικότητας 1300 κυβικών μέτρων. Συνολικά παρατηρείται ότι ο μέσος όρος των υδάτινων εισροών - εκροών συνεχώς φθίνει, η στάθμη του υδροφόρου επίσης μειώνεται και η ποιότητα των γλυκών νερών χειροτερεύει κυρίως την θερινή περίοδο όπου και οι απαιτήσεις του νησιού για νερό διπλασιάζονται. Επίσης, τα επιφανειακά ύδατα εξαρτώνται περισσότερο από τις ετήσιες βροχοπτώσεις, οι οποίες στο νησί είναι περιορισμένες ενώ τα υπόγεια ύδατα αντίθετα είναι εκμεταλλεύσιμα σε βάθος χρόνου.

Παράλληλα, η διαχείριση των υδατικών πόρων στην Αντίπαρο προσανατολίζεται στη λύση της αφαλάτωσης ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του νησιού και στην αλλαγή δικτύου ύδρευσης. Το έργο της αφαλάτωσης έχει στόχο την προστασία και την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων και του πόσιμου νερού. Το έργο έχει κατασκευαστεί στην περιοχή του Σιφνέικου Γιαλού και θα εξυπηρετεί την χώρα. Το έργο έχει ολοκληρωθεί αλλά δεν έχει παραδοθεί επισήμως από την κατασκευαστική εταιρία. Οι δυνατότητες του έργου της αφαλάτωσης προβλέπουν 600-700 κυβικά μέτρα την ημέρα ,αφαλοτούμενου νερού τα οποία θα μεταφέρονται στις υφιστάμενες δεξαμενές του Δήμου. Όσον αναφορά τις δεξαμενές συγκέντρωση βρόχινου νερού, τα πηγάδια και οι ιδιωτικές γεωτρήσεις (μερικές από αυτές δεν έχουν καν άδειες)και η κατανάλωση είναι δύσκολο να εκτιμηθεί λόγω έλλειψης καταγεγραμμένων στοιχείων. Λόγω της στενότητας των υδάτινων πόρων, τα περισσότερα σπίτια του νησιού διαθέτουν αποθηκευτικές δεξαμενές για πιθανές έκτακτες ανάγκες την καλοκαιρινή περίοδο. Πάντως οι ποσότητες νερού άρδευσης δεν θεωρούνται σημαντικές. Στις αρδευτικές ανάγκες εκτιμούνται μεγάλες ποσότητες νερού για την συντήρηση κήπων στα πολυτελή σπίτια και βίλες που έχουν χτιστεί ενώ ελάχιστες για δενδρώδεις καλλιέργειες και κηπευτικά.

Το συμπέρασμα είναι ότι για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων, θα πρέπει να καταρτιστεί και εφαρμοστεί σχέδιο ορθολογικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων υδατικών πόρων, και παράλληλα να υλοποιηθούν έργα για την εξεύρεση και αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών υδροληψίας, για την ενίσχυση και προστασία των υδατικών πόρων από την υποβάθμιση.

3.10.4. Αποχέτευση - Διαχείριση Λυμάτων

Στην Αντίπαρο δεν υπάρχει κάποιος χώρος τοποθετήσεις και διαχείρισης των λυμάτων και απορριμμάτων και η μεταφορά των απορριμμάτων του νησιού γίνεται στο ΧΥΤΑ της Πάρου. Η αποκατάσταση του ανενεργού Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων ΧΑΔΑ στη θέση Προφήτη Ηλία που βρίσκεται σε έκταση 5 στρεμμάτων και έχει συνολικό όγκο απορριμμάτων περίπου 13000 κυβικά μέτρα. Το έργο αυτό βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της προετοιμασίας και εκπόνησης των κατάλληλων μελετών προκειμένου να δημοπρατηθεί και προβλέπει ακόμη την προμήθεια εξοπλισμού ανακύκλωσης και κομποστοποίησης.

Στο νησί της Αντιπάρου έχουν μόλις το 2015 ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε το έργο του δικτύου της αποχέτευσης στο Δήμο και από το καλοκαίρι και μετά οι κάτοικοι μπορούσαν μέσω αίτησης να συνδεθούν σε αυτό. Το έργο αυτό ήταν απαραίτητο για το νησί καθώς όλα αυτά τα χρόνια αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα λόγω της ανυπαρξίας του. Το έργο πέρασε από πολλά στάδια από το 2012 έως το 2015 που ολοκληρώθηκε και μέσα από πολλές δυσκολίες ακόμα και μέσα από τον Δήμο παρότι τέτοια έργα είναι απαραίτητα και σημαντικά για την ορθή λειτουργία ειδικά ενός τουριστικού νησιού.

3.10.5. Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια

Η ενεργειακή υποδομή αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από το δίκτυο της ηλεκτρικής ενέργειας. Η τροφοδοσία του νησιού με ηλεκτρική ενέργεια γίνεται με υποθαλάσσιο καλώδιο από την Πάρο και διαχέεται πλέον σε όλο το νησί. Διευρυμένη είναι η χρήση ηλιακών συσσωρευτών και ειδικά σε ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια καθώς και στα σπίτια. Οι ανάγκες θέρμανσης καλύπτονται πλέον με υδραυλικά καλοριφέρ, κλιματιστικά, και τζάκια. Όσον αφορά την αξιοποίηση των ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην Αντίπαρο είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Η χρήση ηλιακής ενέργειας (φωτοβολταϊκά) υπάρχει μόνο σε ελάχιστες Τουριστικές εγκαταστάσεις. Οι τηλεπικοινωνίες γίνονται μέσω ΟΤΕ και άλλων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας.

3.10.6. Κοινωνικές Υπηρεσίες

Εκπαίδευση

Αντίπαρο λειτουργούν :1 Νηπιαγωγείο, 1 Δημοτικό Σχολείο, 1 Γυμνάσιο και στο Λύκειο μόνο η Α΄ τάξη.

Το ΚΕΠ του Δήμου που στρατεύεται στην υπηρεσία των πολιτών με μοναδικό στόχο την αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων τους.

Υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες του νησιού είναι οι εξής : Σταθμός Αστυνομίας και Λιμεναρχείου, Ταχυδρομείο και φυσικά οι Δημοτικές Υπηρεσίες.

Υγεία

Πολυδύναμο Ιατρείο

Στην Αντίπαρο υπάρχει Πολυδύναμο Ιατρείο που εξυπηρετείται από δύο γιατρούς.

3.11. Κόστος Γης και Κατοικίας

Το νησί της Αντιπάρου ξεκίνησε να αναπτύσσεται τουριστικά από την στιγμή που άρχισε να προσελκύει διάσημους αλλά και πλούσιους ανθρώπους οι οποίοι αναζητούσαν ένα καταφύγιο, απομακρυσμένο και καθόλου κοσμοπολίτικο που τους παρέχει την ιδιωτικοποίηση. Η Αντίπαρος πρόσφερε, λόγω του μέγεθός της και το ότι δεν ήταν ιδιαίτερα γνωστό, καθώς τότε πώλος έλξης ήταν περισσότερο το νησί της Πάρου, ένα μοναδικό και ταυτόχρονα παρθένο μέρος για διακοπές ξεκούραστες και μακριά από την πολυκοσμία στους καλοκαιρινούς μήνες. Έτσι με το κτίσιμο των πρώτων πολυτελών κατοικιών (Βίλλες) από γνωστούς πλουσίους ή και διάσημους το νησί άρχισε να φημίζεται για την μοναδική χαλάρωσή που πρόσφερε σε συνδυασμό και απεριόριστη θέα και μοναδικό φυσικό τοπίο. Στις μέρες το νησί χαρακτηρίζεται ως το νησί των αντιθέσεων καθώς ο οικισμός της Αντιπάρου προσφέρει το κοσμοπολίτικο στυλ, ενώ έξω από αυτόν το νησί ακόμα κρατάει την ιδιωτικοποίηση του κόσμου που μένει εκτός του κύριου οικισμού. Παρόλα αυτά, μέσα στις τελευταίες δεκαετίες έχουν χτιστεί πολυτελείς και ογκώδεις βίλλες σε όλες τις παραλίες του νησιού και παρατηρείται ότι το κόστος της γης αλλά και της κατοικίας είναι σε αρκετά υψηλά επίπεδα για την γενική οικονομία της Ελλάδας. Η ζήτηση του νησιού σε αγορά ή ενοικίαση είναι μεγάλη και συνήθως αφορά παραθεριστικές κατοικίες (από εύπορους Αθηναίους και διάσημους καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο). Λόγω αυτής της ζήτησης έχουν ανέβει και οι τιμές των ακινήτων αλλά και των οικοπέδων.

Ενδεικτικά παρουσιάζουμε μερικές τιμές μετά από έρευνα στα διάφορα μεσιτικά γραφεία που διαχειρίζονται τις οικίες αυτές και τα οικοπέδα.

- Αγροτεμάχια – Οικόπεδα εντός σχεδίου : Μέγιστη τιμή 142€ / τ.μ.
Κατώτερη τιμή 56€ / τ.μ.
- Αγροτεμάχια – Οικόπεδα εκτός σχεδίου : Μέγιστη τιμή 100€ / τ.μ.
Κατώτερη τιμή 50€ / τ.μ.
- Οικίες εντός οικισμού Αγ. Γεωργίου : Για μέσο όρο 150 τ.μ. – Τιμή 3.850€/ τ.μ.
- Οικίες εντός οικισμού Κάμπου : Για μέσο όρο 250 τ.μ. – Τιμή 2.300€ / τ.μ.
- Οικίες εντός οικισμού Αντιπάρου : Για μέσο όρο 80 τ.μ. – Τιμή 3.500€ / τ.μ.

Επίσης να αναφέρουμε ότι για ενοικίαση μια πολυτελούς Βίλλας μέσα στην καλοκαιρινή σεζόν οι τιμές κυμαίνονται από 500€ - έως 1.200€ την ημέρα. Οι ίδιες Βίλλες στην χειμερινή περίοδο μένουν ανεκμετάλλευτες και κλειστές και σε μερικές περιπτώσεις μετατρέπονται σε Δωμάτια και νοικιάζονται τους καλοκαιρινούς μήνες.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι οι τρέχουσες τιμές δεν είναι απόλυτες και διαμορφώνονται ανάλογα με την προσφορά και την ζήτηση αλλά ειδικά στα νησιά επηρεάζονται και από την περίοδο που πραγματοποιούνται αγορές. Συνήθως λίγο πριν την Καλοκαιρινή σεζόν οι τιμές ανεβαίνουν και κορυφώνονται λίγο πριν τον Αύγουστο όπου και ο τουρισμός είναι πλέον στα ύψη και το νησί.

3.12. Χαρακτηριστικά οικιστικού αποθέματος – υποδομής

Δίκτυα υποδομής

Οι κατοικίες του νησιού της Αντιπάρου μετά από 3 χρόνια αναμονής πλέον μπορούν να συνδεθούν στο αποχετευτικό σύστημα που τους παρέχει ο Δήμος. Επιπλέον σε λίγο καιρό αναμένεται να παραδοθεί και το έργο της Αφαλάτωσης το οποίο θα δώσει μια «γουλιά» νερό στους κατοίκους του νησιού και αναμένεται να βελτιώσει τη κατάσταση ύδρευσης του. Λόγω του ηπιού κλίματος του νησιού η χρήση τζακιού ή κεντρικής θέρμανσης πολλές φορές δεν είναι απαραίτητη, ειδικά στις παραθεριστικές κατοικίες οι οποίες λειτουργούν κυρίως κατά τους θερινούς μήνες. Παρόλα αυτά πολλές από τις πολυτελείς βίλλες που χτίζονται προσφέρουν παροχές οι οποίες θεωρούνται υπερβολικές για τα δεδομένα του Κυκλαδίτικου νησιού.

Οικιστικά – Πολεοδομικά Χαρακτηριστικά

Κατά την τελευταία εικοσαετία η Αντίπαρος εξελίχθηκε σε σημαντικό τουριστικό προορισμό και ταυτόχρονα ανάπτυξη έντονη οικοδομική δραστηριότητα που συνιστάται κυρίως στην ανέγερση κατοικιών είτε για ιδιόχρηση είτε για ενοικίαση σε παραθεριστές. Ο οικισμός της Αντιπάρου είναι αρκετά πυκνοδομημένος αφού συγκεντρώνει το 94% του πληθυσμού του νησιού και το ίδιο το νησί κατατάσσεται στα πιο πυκνοκατοικημένα του νομού με 34κατ/km². Σύμφωνα τα την απογραφή των κτιρίων από το 2000 έως το 2011 ο αριθμός των κτιρίων στην Αντίπαρο αυξήθηκε κατά 35% στην τελευταία δεκαετία και αναμένεται να αυξηθεί και άλλο περισσότερο μέσα στην επόμενη.

Για την καλύτερη κατανόηση του παρακάτω πίνακα παραθέτω την έννοια της κατοικίας, σύμφωνα με την οποία διενεργήθηκε η απογραφή :

« Κατοικία είναι, γενικά, ένας χώρος από την κατασκευή του χωριστός και ανεξάρτητος, που χτίστηκε ή μετατράπηκε με σκοπό να χρησιμοποιηθεί για να καλύψει στεγαστικές ανάγκες ή χρησιμοποιείτε για στέγαση κατά το χρόνο της απογραφής, έστω και αν δε προοριζόταν για το σκοπό αυτό. Δεν θεωρήθηκαν κατοικίες οι χώροι που προορίζονται μεν για κατοίκηση, χρησιμοποιούνταν, όμως, κατά το χρόνο της απογραφής, εξ 'ολοκλήρου για άλλους σκοπούς και όχι για κατοίκηση.»

Μελετώντας τον παρακάτω πίνακα παρατηρούμε ότι το 70% των κτιρίων αποκλειστικής χρήσης της Αντιπάρου, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, είναι η κατοικία ενώ στο σύνολο των κτιρίων μικτής χρήσης μόνο το 36%. Γενικά στο νησί τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται περισσότερες κατοικίες και λιγότερες άλλες χρήσεις και αυτό γιατί παρότι στο νησί είναι ιδιαίτερα αυξημένο το φαινόμενο του τουρισμού πολλά από τα δωμάτια ή σπίτια που νοικιάζονται δεν έχουν άδεια και είναι κατοχυρωμένα ως κατοικίες.

		Κτίρια κατά χρήση (2011)																			
Περιγραφή διοικητικής διαίρεσης	Σύνολο κτιρίων	Κτίρια αποκλειστικής χρήσης										Κτίρια μικτής χρήσης									
		Σύνολο κτιρίων αποκλειστικής χρήσης	Αποκλειστική χρήση κτιρίων									Σύνολο κτιρίων μικτής χρήσης	Κύρια χρήση κτιρίων μικτής χρήσης								
			Κατοικία	Εκκλησία - Μοναστήρι	Ξενοδοχείο	Εργαστάσιο - Εργαστήριο	Σχολικό κτίριο	Κατάστημα - Γραφείο	Σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ)	Νοσοκομείο, κλινική κλπ.	Άλλη χρήση		Κατοικία	Εκκλησία - Μοναστήρι	Ξενοδοχείο	Εργαστάσιο - Εργαστήριο	Σχολικό κτίριο	Κατάστημα - Γραφείο	Σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ)	Νοσοκομείο, κλινική κλπ.	Άλλη χρήση
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.622	1.467	1.037	64	19	2	3	79	23	1	239	155	56	0	6	0	0	77	0	0	16

Πίνακας 3.1 : Απογραφή κτιρίων κατά χρήση

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, απογραφή 2011

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, στο οποίο καταγράφεται ο αριθμός των οικοδομικών αδειών τα οποία εκδόθηκαν από το 2001 κ έπειτα. Διαπιστώνεται ότι κατά μέσο όρο κάθε χρόνο αυξάνεται τον ποσό των οικοδομικών αδειών κατά 35 περίπου άδειες. Ενώ μετά από επικοινωνία με πολιτικό Μηχανικό της Αντιπάρου ο ετήσιος αριθμός νέων κατοικιών στο νησί ξεπερνάει τις 85. Αυτή η έντονη οικοδομική δραστηριότητα παρατηρείται κυρίως την περιφέρεια των οικισμών και στις περιοχές εκτός των οικισμών. Η συνεχής αύξηση του πληθυσμού, η μεταναστευτική τάση προς τα αστικά κέντρα, η οποία εντείνεται από τις ισχύουσες οικονομικές συνθήκες σε συνδυασμό με την διεθνή προβολή του νησιού, ενισχύει την άποψη ότι τόσο ο μόνιμος πληθυσμός όσο και ο εποχιακός θα συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα έτη με σχεδόν ανάλογους ρυθμούς.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΡΟ										
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Νέες Οικοδομές	Προσθήκες	Επισκευές	Αναπαλαιώσεις	Κατεδαφίσεις	Περιτοιχίσεις	Νομιμοποιήσεις	Αναθεωρήσεις	Τροποποιήσεις
2011	42	31	2	4	0	1	0	0	4	0
2010	66	40	5	7	0	3	0	2	8	1
2009	53	40	4	4	0	0	0	1	2	2
2008	76	35	14	8	0	2	1	0	16	0
2007	52	37	3	8	0	2	0	0	2	0
2006	50	34	9	4	0	1	0	1	1	0
2005	50	34	10	5	0	0	0	0	1	0
2004	54	30	10	4	0	0	0	1	9	0
2003	88	45	8	5	0	1	1	0	28	0
2002	73	35	12	6	0	1	1	1	17	0
2001	52	35	8	4	0	0	1	1	3	0

Πίνακας 3.2 : Οικοδομικές άδειες από το 2001-2011.

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, απογραφή 2011

Όσον αναφορά τον φορέα ο οποίος χρησιμοποιείται τα κτίρια φαίνεται ξεκάθαρα από τον παρακάτω πίνακα ότι 94,45% αυτών το εκμεταλλεύεται ιδιώτης και μόλις το 5,55% χρησιμοποιείται από δημόσιο φορέα. Αυτό δείχνει ότι οι υπηρεσίες και η εκμετάλλευση από τον δημόσιο φορέα στο Νησί της Αντιπάρου είναι σχεδόν ανύπαρκτη κα επικρατεί η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Κτίρια κατά φορέα ιδιοκτησίας και φορέα που τα χρησιμοποιεί (2011)				
Περιγραφή Διοικητικής Διάρθρωσης / Φορέας που χρησιμοποιεί το κτίριο	Σύνολο κτιρίων	Φορέας ιδιοκτησίας		
		Δημόσιο	Ιδιώτης	Και οι δύο
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.622	89	1.532	1

Πίνακας 3.3 : Απογραφή κτιρίων κατά φορέα ιδιοκτησίας

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, απογραφή 2011

Απόθεμα Κτιρίων

Όπως παρατηρούμε από τον παρακάτω πίνακα στον οποίο αναφέρεται το βασικό υλικό κατασκευής των κτιρίων παρατηρούμε ότι το 89% αυτών σαν κύριο συστατικό χρησιμοποιούν το μπετόν ενώ μόνο το 10% έχουν ως βασικό υλικό την Πέτρα. Για αυτό τον λόγο παρουσιάζονται και οι κατασκευές κτιρίων τα οποία δεν εντάσσονται καθόλου στο Φυσικό περιβάλλον και αλλοιώνουν το γειτονικό τοπίο.

Κτίρια κατά βασικό υλικό κατασκευής τους, είδος οροφής, κύριο υλικό επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης και αριθμό ορόφων (2011)											
Περιγραφή διοικητικής διαίρεσης /Αριθμός ορόφων	Σύνολο κτιρίων	Βασικό υλικό κατασκευής του κτιρίου						Είδος οροφής του κτιρίου και κύριο υλικό επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης			
		Μπετόν	Μέταλλο	Ξύλο	Τούβλα - Τσιμεντόλιθοι	Πέτρα	Άλλο υλικό	Κεκλιμένη στέγη			
								Ταράτσα (δώμα)	Κεραμίδια	Φύλλα επικάλυψης	Άλλο υλικό
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.622	1.446	1	1	13	159	2	1.605	1	1	15

Πίνακας 3.4 : Απογραφή κτιρίων κατά υλικό κατασκευής
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία, απογραφή 2011

Τα κτίρια που έχουν οικοδομηθεί από το 1919-1996 (77) είναι περίπου τα ίδια με αυτά που κατασκευάστηκαν την 15ετία από το 1996-2011. Άρα παρατηρούμε την ραγδαία εξέλιξη που έχει η οικοδομική δραστηριότητα στο νησί τα τελευταία χρόνια. Όσον αναφορά την ηλικιακή κατάσταση των κτιρίων αυτό που μπορούμε να πούμε ότι τα κτίρια είναι μοιρασμένα (50-50) ενώ δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα παλαιά κτίρια. Το σημαντικό είναι να διασφαλιστεί, ειδικά στον οικισμό της Αντιπάρου το παραδοσιακό Κυκλαδίτικο στυλ των κτιρίων και ολόκληρου του οικισμού με αυστηρότερους όρους δόμησης και την περίπτωση σωστής διαχείρισης (αναπαλαίωσης) των υπαρχόντων κτισμάτων.

Κτίρια κατά χρονική περίοδο κατασκευής (2011)													
Περιγραφή διοικητικής διαίρεσης	Σύνολο κτιρίων	Χρονική περίοδος κατασκευής κτιρίου											
		Προ του 1919	1919 - 1945	1946 -1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1985	1986 - 1990	1991 - 1995	1996 -2000	2001 - 2005	2006 και μετά	Υπό κατασκευή
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	1.622	24	19	84	101	174	173	153	148	244	229	175	98

Πίνακας 3.5 : Απογραφή κτιρίων κατά περίοδο κατασκευής
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Οικοδομική δραστηριότητα

Η οικοδομική δραστηριότητα στις Κυκλάδες αναμφίβολα σχετίζεται με το φαινόμενο τουρισμό και την ανάπτυξη του στις τελευταίες 10ετίες. Κατά συνέπεια, μπορεί κανείς να υποστηρίξει πως ένα σημαντικό ποσοστό της αύξησης της οικοδομικής δραστηριότητας οφείλεται στην αύξηση του τουρισμού και αφορά χρήσεις εξυπηρέτησης του τουριστικού φαινομένου. Τέτοιες μπορεί να είναι τα ξενοδοχεία, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα, οι εγκαταστάσεις εστίασης και αναψυχής (εστιατόρια, bar, καφενεία, ζαχαροπλαστεία, κα.) και οι εγκαταστάσεις γενικών (πχ. λιμάνια). Μια ακόμη ιδιαίτερα σημαντική σε έκταση και επιπτώσεις κατηγορία κατασκευών που εντοπίζεται στις Κυκλάδες και παράγεται από το τουριστικό φαινόμενο είναι οι λεγόμενες δεύτερες ή παραθεριστικές κατοικίες, οι οποίες έχουν γεμίσει τα νησιά μας καταστρέφοντας το φυσικό τοπίο και απειλώντας την οικολογική του ισορροπία.

Μια ακόμη παράμετρος που συγκροτεί το σύγχρονο πλαίσιο της οικοδομικής δραστηριότητας στις Κυκλάδες είναι η έλλειψη συγκροτημένης και μακρόχρονης οικιστικής πολιτικής στη χώρα μας. Οι ανεπάρκειες σε ζητήματα χωροταξίας και οικιστικής πολιτικής αναγνωρίζονται ευρέως από ειδικούς και κατά γενική ομολογία, η σημαντική οικοδομική δραστηριότητα που παρατηρείται στις Κυκλάδες τα τελευταία χρόνια, αποτελεί συνέχιση εσφαλμένων πρακτικών που υιοθετήθηκαν στα αστικά κέντρα της χώρας μας, είτε από πρόθεση, είτε από αδράνεια των αρμόδιων φορέων. Το μακρόχρονο «μαγείρεμα» των χωροταξικών των νησιών και η σε πολλές περιπτώσεις καταστρατήγηση τους στην πράξη, αποτελεί μία μόνο ένδειξη της προβληματικής αυτής. Ο δεκαετής ορίζοντας της απογραφής κτηρίων προφανώς δεν καλύπτει καμία σοβαρή ανάγκη παρακολούθησης της οικοδομικής δραστηριότητας και πολύ περισσότερο σε ευαίσθητα και ιδιαίτερης αξίας οικοσυστήματα καθώς και σε περιοχές όπως ο ελληνικός νησιωτικός χώρος. Επιπλέον, τα στοιχεία της νόμιμης-αδειοδοτούμενης οικοδομικής δραστηριότητας παρουσιάζουν σημαντικά ποιοτικά κενά, ενώ δεν προβλέπεται καμία διαδικασία επιβεβαίωσης ότι η δραστηριότητα που αδειοδοτείται όντως υλοποιείται και σε ποιο χρονικό ορίζοντα. Ενώ, απουσιάζει οποιοσδήποτε μηχανισμός παρακολούθησης του τρόπου υλοποίησης των οικοδομών, ώστε μόνο σε περίπτωση καταγγελίας να υπάρχει έλεγχος του τι συμβαίνει στην πράξη κατόπιν της αδειδότησης. Στην περίπτωση των νησιών των Κυκλάδων τέτοιου είδους καταγγελίες δεν πραγματοποιούνται λόγω της κλειστής κοινωνίας και του άτυπου νόμου ότι "δεν σε καταγγέλλω, μην με καταγγείλεις". Επίσης άγνωστη παραμένει η τελική χρήση άρα και οι ανάγκες σε πόρους που το κάθε νέο κτίσμα προβάλλει έναντι του τοπικού κοινωνικο-οικονομικού και φυσικά περιβαλλοντικού συστήματος. Λόγω όλων αυτών των ελλείψεων πληροφοριών παρατηρούνται πολλές καταπατήσεις νόμων και το φαινόμενο της ανάπτυξης των αυθαιρέτων μεγαλώνει στα νησιά προκαλώντας πολλά προβλήματα. (Όλγα Καραγιάννη, Η δόμηση στις Κυκλάδες τις τελευταίες δεκαετίες: μια απόπειρα καταγραφής και αξιολόγησης)

Νησιά	Σύνολα κτηρίων	1971 έως 1980	1981 έως 1985	1986 έως 1990	1991 έως 1995	1996 –έως 2000	Υπό κατασκευή	Δε δηλώθηκε	% κτιρίων που δομήθηκαν μετά το 1980	% κτιρίων που δομήθηκαν μετά το 1970
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	103.477	13.131	9.967	9.167	8.320	5.377	1.475	2.465	33%	46%
ΣΧΟΙΝΟΥΣΣΑ	210	28	27	10	19	45	12	7	54%	67%
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	1.200	168	165	156	158	66	71	74	51%	65%
ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ	10.836	1.396	1.252	1.674	1.382	497	156	94	46%	59%
ΜΥΚΟΝΟΣ	7.938	1.386	969	1.056	888	606	15	47	45%	62%
ΠΑΡΟΣ	12.079	1.633	1.535	1.391	1.354	755	220	689	44%	57%
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	200	26	26	12	19	30	0	13	44%	57%
ΙΟΣ	1.915	470	180	228	274	68	2	52	39%	64%
ΣΥΡΟΣ	11.892	1.857	1.220	1.027	828	827	285	229	35%	51%
ΚΡΗΤΗ	10.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	10%	10%
ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΑ	325	21	17	31	27	22	5	12	31%	38%
ΝΑΞΟΣ	15.568	1.811	1.579	1.147	1.066	852	156	562	31%	42%
ΣΙΚΙΝΟΣ	726	121	31	15	72	62	30	3	29%	46%
ΚΥΘΝΟΣ	2.996	455	330	175	171	144	46	32	29%	44%
ΤΗΝΟΣ	8.551	953	763	656	501	330	114	29	28%	39%
ΑΜΟΡΓΟΣ	2.520	169	179	184	154	117	22	120	26%	33%
ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	950	60	52	60	65	50	20	2	26%	32%
ΚΕΑ	2.801	179	121	179	268	142	15	16	26%	32%
ΙΟΝΙΑ	10.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	10%	10%
ΜΗΛΟΣ	5.481	695	328	360	317	268	80	256	25%	37%
ΑΝΔΡΟΣ	8.337	909	673	453	382	169	152	165	22%	33%
ΑΝΑΦΗ	426	30	24	17	30	16	4	1	21%	28%
ΣΙΦΝΟΣ	3.369	229	120	193	148	140	38	15	19%	26%
ΚΙΜΩΛΟΣ	1.619	126	161	22	56	46	16	1	19%	26%
ΔΟΝΟΥΣΑ	290	48	2	30	9	9	2	14	18%	34%
ΣΕΡΙΦΟΣ	2.495	273	171	34	103	71	9	13	16%	26%

Πίνακας 3.6 : Διάρθρωση κτιριακού αποθέματος ανά νησί και ανά περίοδο κατασκευής από το 1971 έως το 2000

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Μέσα από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ για το κτιριακό απόθεμα των νησιών μπορούμε να καταλάβουμε σε ποια νησιά υπήρχε η μεγαλύτερη έξαρση στον τομέα των κατασκευών. Μέσα από αυτούς τους αριθμούς σχεδόν το 50% του κτιριακού αποθέματος στις Κυκλάδες κατασκευάστηκε μετά το 1970 όπου και παρατηρείται και η δυναμική παρουσία του τουρισμού στα Ελληνικά νησιά ενώ μόνο το 33% περίπου μετά το 1980. Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων στον κείμενο «Η δόμηση στις Κυκλάδες τις τελευταίες δεκαετίες: μια απόπειρα καταγραφής και αξιολόγηση» της Όλγας Καραγιάννη φαίνεται ξεκάθαρα η σειρά των νησιών στα οποία η κατασκευαστική δραστηριότητα έχει αγγίξει περισσότερο από τον μέσο όρο των Κυκλάδων. Η ταξινόμηση αυτή εμπεριέχει με σειρά τα νησιά Σχοινούσα, Αντίπαρος, Σαντορίνη, Μύκονος, Πάρος, Ηρακλεία, Ίος και Σύρος. Μέσα από αυτά τα στοιχεία αντιλαμβανόμαστε ότι το νησί της Αντιπάρου έχει υποστεί έντονη κατασκευαστική δραστηριότητα και σε συνδυασμό με την παντελή έλλειψη ενός πολεοδομικό καθεστώτος και τον πολεοδομικό έλεγχο έχει επιφέρει πολλές επιπτώσεις στο νησί κα θα συνεχίσει να επιφέρει αν δεν ληφθούν κάποια δραστικά μέτρα για αυτό. Επιπλέον, αυτό που φαίνεται ξεκάθαρα είναι ότι το νησί της Αντιπάρου δέχεται πιέσεις στο φυσικό του περιβάλλον λόγω των νέων οικοδομών και του μικρού μεγέθους του νησιού. Τέλος, το νησί της Αντιπάρου δέχεται μεγάλες πιέσεις των τετραγωνικών δόμηση ανά κάτοικο σε σχέση με τα υπόλοιπα Κυκλαδονήσια και επίσης λόγω έλλειψης παλαιότερου οικιστικού αποθέματος. Στο νησί της Αντιπάρου συνεχίζει μέχρι και σήμερα (με χαμηλότερο βαθμό) η εξέλιξη των κατασκευών. Ενώ εκ πρώτης όψεως τα τουριστικά νησιά φαίνεται να δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις, η σχετική βαρύτητα του φαινομένου της δόμησης είναι πολλές φορές μεγαλύτερη στα μικρότερα και λιγότερο «αναπτυγμένα» ως προς τον τουρισμό νησιά όπως το νησί Αντιπάρου.

Στοιχεία Δομημένης Έκτασης

Σύμφωνα με την ψηφιακή αποτύπωση των οικοδομών της Αντιπάρου με την χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, εξαγάγαμε τα παρακάτω συμπεράσματα για την δόμηση και την κάλυψη του δομημένου χώρου σε ολόκληρη την έκταση του νησιού. Με βάση τα στοιχεία από την Στατιστική Υπηρεσία για τον αριθμό των κτιρίων παρατηρούμε ότι υπάρχει μια διαφορά της τάξης του 15% (243 Κτίρια) από τα κτίρια που καταμετρήθηκαν από τον μελετητή. Η διαφορά αυτή υπάρχει καθώς η ψηφιοποίηση πραγματοποιείται από δορυφορικές εικόνες και δεν είναι πάντα ορατός ο διαχωρισμός των κτισμάτων μεταξύ τους, ειδικά σε μια περιοχή όπως ο οικισμός της Αντιπάρου όπου βάση αρχιτεκτονικής τα κτίρια είναι ενωμένα μεταξύ τους.

Παρατηρήσαμε ότι, η δόμηση έχει εξαπλωθεί στις παράκτιες περιοχές του νησιού και ελάχιστα στο κέντρο όπου και βρίσκεται ο μεγαλύτερος ορεινός όγκος και αυτό γιατί το νησί δομήθηκε καθαρά για παραθεριστικούς σκοπούς. Το ποσοστό της εκτός σχεδίου δομημένης έκτασης είναι 56,37% σε σχέση με την συνολική δόμηση του νησιού. Δηλαδή, η μεγαλύτερη οικοδομική δραστηριότητα παρατηρείται στις περιοχές εκτός οικισμού. Στο νησί δεν παρατηρείται ακόμα έντονη υπερδόμηση καθώς το ποσοστό δομημένου χώρου σε σχέση με ολόκληρη την έκταση του νησιού είναι μόλις 1,13%. Το μεγαλύτερο ποσοστό δόμησης το παρουσιάζει ο οικισμός της Αντιπάρου ο οποίος είναι υπερδομημένος και λόγω των στενών ορίων του αλλά και λόγω του αμυντικού χαρακτήρα κατά τον οποίο δομήθηκε αρχικά ο οικισμός. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εμφανίζεται στις ογκώδεις και επιβλητικές οικοδομές που είναι δυσανάλογες με το μέγεθος και το τοπίο της Αντιπάρου. Αυτό το φαινόμενο παρατηρείται ιδιαίτερα στην περιοχή του Αγίου Γεωργίου και στην περιοχή του Σωρού. Από την αντίθετη πλευρά στον οικισμό του Κάμπου παρατηρούμε λιγότερη δομημένη έκταση κα αυτό γιατί τα τελευταία χρόνια ο κόσμος έχει στραφεί σε αυτή την κατά κύριο λόγο αγροτική περιοχή για την δημιουργία παραθεριστικών κατοικιών.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΜΒΑΔΟΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (τετρ. Μ.)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΔΟΜΗΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ (τετρ. Μ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	472.447	478	156.072	33%
ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	1.209.433	108	86.170	7,12%
ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΩΡΟΥ	233.273	37	37.905	16,24%
ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΜΠΟΥ	237.194	20	7.287	3,07%
ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ	32.910.173	736	371.398	1,13%
ΣΥΝΟΛΟ	35.062.520	1.379	658.832	2%

Πίνακας 3.7 : Καταγραφή κτιρίων – δομημένη έκταση

Πηγή : Επεξεργασία μελετητή Ψηφιοποίηση Δεδομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. Καταγραφή στοιχείων Πολιτιστικού, Αρχιτεκτονικού και Αρχαιολογικού Περιβάλλοντος – Περιβαλλοντικές Προστατευόμενες Περιοχές.

4.1. Περιβαλλοντικά Προστατευόμενες Περιοχές

4.1.1. Βιότοποι NATURA 2000 Αντιπάρου

πηγές : Κατσαδωράκης Γ. & Παραγκαμιάν Κ. (2006), ΥΠΕΧΩΔΕ - Δίκτυο Ερευνητών Διαχείρισης Περιβάλλοντος (διαθέσιμο στο : <http://natura.minenv.gr/natura/>) , www.wwf.gr/ - υγρότοποι του Αιγαίου]

Η περιοχή περιλαμβάνει τη Νότια χερσόνησο της Αντιπάρου και τα νησάκια Δεσποτικό και Στρογγυλό στο Κέντρο των Κυκλάδων.

Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από βραχώδη εδάφη που καλύπτονται φρύγανα, μεσαίου ύψους θαμνώδη και πυκνώδη Άρκαθοι)το είδος αυτό παρεμποδίζει την εδαφική διάβρωση και προκαλεί καλύτερη αποστράγγιση του εδάφους και αναπτύσσεται σερ παραλιακές περιοχές με ήπιο κλίμα συνήθως στη Μεσόγειο) και με θαμνότοπους με πουρνάρια και φρύγανα που δεν ξεπερνούν σε ύψος το 1 μέτρο, τα οποία εξαπλώνονται ευρέως στην Μεσόγειο, με βοσκότοπους που καλύπτονται αραιός με πουρνάρια . Επίσης στην περιοχή εντοπίζονται εγκαταλελειμμένες παλιές αγροτικές καλλιέργειες που τώρα αντικαταστάθηκαν από φρύγανα. Η περιοχή αυτή είναι σημαντική λόγω των μεταναστευτικών υδρόβιων πτηνών και αρπακτικών σε περίοδο αναπαραγωγής καθώς και ειδών θαλασσοπουλιών. Είδη που κινδυνεύουν αποτελούν ο Μαυροπετρίτης, ο Πετρίτης και ο Αιγαιόγλαρος. Ο Μαυροπετρίτης και ο Πετρίτης είναι είδη μεταναστευτικού γερακιού , τα οποία φιλοξενούνται σε ακτές στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα το είδος του Πετρίτη είναι ο ταχύτερος ιπτάμενος αρτίγονος οργανισμός στην υφήλιο.

Το νησί της Αντιπάρου, παρά το μικρό μέγεθος, φιλοξενεί μια πληθώρα πλούσιων και αυθεντικών βιότοπων. Η αρχαία ονομασία του Νησιού «Ωλιάρος» σημαίνει δασωμένη και θυμίζει την πλούσια βλάστηση που επικρατούσε στις Κυκλάδες εκείνη την εποχή. Σημαντικό κομμάτι στο νησί αποτελούν και οι νησίδες γύρω της , οι οποίες είναι εποχιακοί υγρότοποι. Στα νότια του νησιού Διπλού, υπάρχει ένας μικρός υγρότοπος με θαλάσσιο νερό, ενώ στην ένωση του νησιού με το νησί Φυρά δημιουργείται ακόμα ένας μικρός υγρότοπος. Στην ανατολική ακτή του νησιού βρίσκεται η Ψαραλυκή, ένας υγρότοπος με μόνιμη παρουσία υφάλμυρου νερού.

Η βλάστηση του νησιού είναι τυπική μεσογειακή και αποτελείται κατ' εξοχήν από φρύγανα και θάμνους, όπως σπάρτα, λαδανιές, σκίνα, πικροδάφνες, άρακες, ρίγανες, γαλατσίδες, ρείκια, θυμάρια, φασκομηλιές, δενδρολίβανα, ασφοδέλους, κάπαρες κ.τ.λ. Σε κάποια σημεία απαντώνται λίγα κέδρα, ενώ στις παραλίες υπάρχουν αλμυρίκια . Τα φυτά που ανθίζουν στις αρχές της άνοιξης μετατρέπουν το νησί σε ένα πολύχρωμα καμβά. Οι υγρότοποι του νησιού και τα ήμερα των νερά προσφέρουν ιδανικό καταφύγιο για πολλά υδρόβια και παρυδάτια πουλιά. Η Ψαραλυκή συγκεκριμένα φιλοξενεί κύκνους, φοινικόπτερα, πρασινοκέφαλες πάπιες, λευκοτσικνιάδες , σταχτοτσικνιάδες, κορμοράνους, ποταμοσφυρίκτες, αμμοσφυρίκτες, ακτίτες, κοκκίνοσκελίτες, πρασινοσκελίτες, μαχητές, αλκύνες, αργυροπούλια κ.τ.λ. Τα κάθετα βράχια, στα δυτικά του νησιού, αποτελούν ιδανικό τόπο φωλιάσματος για σπάνιους μαυροπετρίτες, Αιγαιόγλαρους και θαλασσογέρακες. Ενώ άλλα θαλασσοπούλια όπως ο ασημόγλαρος, ο αρτέμης και ο μύχιος φωλιάζουν στα γύρω ακατοίκητα νησιά. Από τα αρπακτικά του νησιού ξεχωρίζουν οι σπιζαετοί, οι πετρίτες, τα ξεφτέρια, οι αετογερακίνες, οι κουκουβάγιες και οι γκιώνηδες. Στα ηπειρωτικά ζούνε νησιώτικες πέρδικες, ορτύκια, τρυγόνια, πολλά αγριοπερίστερα, γαλαζοκότσιφες, κατσουλιέρηδες, ασπροκόλες, αετόμαχοι, καρβουνιάρηδες, τσαλαπετεινοί, διάφοροι φυλλοσιόποι, μακροτσιροβόκοι, σταχτοχελίδονα

και φανέτα. Η ερπετοπανίδα της Αντιπάρου περιλαμβάνει πολλά ενδιαφέροντα είδη. Στο νησί συχνά εμφανίζονται θαλάσσιες χελώνες, καρέτα. Άλλα ερπετά που ζούνε είναι το σαμιαμίδι, ο κυρτοδάκτυλος, το όμορφο κροκοδειλάκι, η πρασινόσαυρα, το σιλιβιότι, ο αβλέφορος, ο έρυκας, ο λαφιιάτης, το νερόφιδο και η οχιά. Από τα θηλαστικά ξεχωρίζει η παρουσία εκατοντάδων αγριοκούνελων ενώ στις απομακρυσμένες θαλάσσιες σπηλιές ζουν μεσογειακές φώκιες. Συχνά στα θαλάσσια περάσματα περνούν ρινοδέλφια και ζωοδέλφια.

4.1.2. Υγρότοποι Αντιπάρου

Κωδικός GR 153 Πάρος, Αντίπαρος και γύρω νησιά.

Τα νησιά της Πάρου και Αντιπάρου έχουν και τα δύο υγρότοποι και αρόσιμες καλλιέργειες. Το κέντρο της Πάρου και οι γειτονικές νησίδες καλύπτονται από θάμνους και φρύγανα.

Τα ενδιαιτήματα της περιοχής είναι κατά 20% τεχνητά τοπία (καλλιεργήσιμη γη, χερσαία μέρη, πολυετείς καλλιέργειες και δενδροκαλλιέργειες), κατά 30% βραχώδεις περιοχές (εσωτερικοί απόκρημνοι βράχοι, βραχώδεις σπηλιές και νησίδες, βραχώδεις ακτές) και τέλος 50% σκληρόφυλλοι θάμνοι (γιαρίγκι και μακί).

Οι χρήσεις γης μοιράζονται σε 80% αγροτικές χρήσεις, 5% αλιεία, και υδατοκαλλιέργειες και 15% τουρισμός- αναψυχή. Το καθεστώς προστασίας αυτών των περιοχών είναι μερικό σε ενθικό επίπεδο και κανένα σε Διεθνές. Η περιοχή είναι σημαντική για μεταναστευτικά υδρόβια και αναπαραγόμενα αρπακτικά και τμήμα αυτής αποτελεί υποψήφια για ειδική περιοχή διατήρησης. Οι περιοχές απειλούνται από εγκατάλειψη και μειωμένη διαχείριση της γης (χαμηλή), τις εξορυκτικές δραστηριότητες(μέτρια), τις επιχωματώσεις (μέτρια), τις αντλήσεις υπόγειων υδάτων(υψηλή), τον τουρισμό και αναψυχή(υψηλή) και τη μη αειφόρο ανάπτυξη. (Ορνιθολογική εταιρεία)

Προστασία Υγροτόπων

Το ερευνητικό πρόγραμμα του WWF Ελλάς «Προστασία των Νησιωτικών Υγροτόπων της Ελλάδας» έχει καταγράψει έξι υγροτόπους στη νησί της Αντιπάρου. Είναι η Ψαραλυκή Αντιπάρου, η Λιμνοθάλασσα Παλιάς Αλυκής, το Αλμυρό λιμνίο Γλάρου, η Αλυκή κάβου Γλυφά, το Διπλό και η Λιμνοθάλασσα Κάβουρα.

Ψαραλυκή Αντιπάρου

Η Ψαραλυκή Αντιπάρου βρίσκεται περίπου μισό χιλιόμετρο νότια – νοτιοανατολικά της Χώρας Αντιπάρου και υπάγεται στον Δήμο Πάρου διοικητικά. Πρόκειται για εποχικό αλμυρό λιμνίο στο οποίο λιμνάζει θαλασσινό νερό εποχιακά. Παλιότερα λειτουργούσε ως φυσική αλυκή, η οποία κάλυπτε τις τοπικές ανάγκες για αλάτι. Στη περιοχή αυτή συναντώνται οι εξής τύποι οικότοπων : 1150τ.μ Λιμνοθάλασσες, 1410τ.μ Μεσογειακά αλίπεδα και 1310τ.μ.

Μονοετής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα είδη λασπωδών και αμμοδών ζωνών. Η βλάστηση εκεί είναι αλοφυτική και υφυδατική, ενώ υπάρχουν και τμήματα υπερυδατικής βλάστησης με βούρλα σε πολλά σημεία. Παρόλο το ενδιαφέρον της περιοχής λόγω της έντονης ανθρώπινης δραστηριότητας (κυρίως δόμηση, τουρισμός και καλλιέργειες), παρατηρείται η υποβάθμιση της.

Λιμνοθάλασσα Παλιάς Αλυκής

Η λιμνοθάλασσα της Παλιάς Αλυκής βρίσκεται περίπου 1 χιλιόμετρο νότια της Χώρας της Αντιπάρου και υπάγεται διοικητικά στον Δήμο Αντιπάρου. Στην ακρίβεια πρόκειται για λιμνοθάλασσα με υπόγεια και περιοδικά, υπέργεια επικοινωνία με τη θάλασσα στην οποία λιμνάζει θαλασσινό νερό καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Ο συγκεκριμένος υγρότοπος έχει καταγραφεί και με τον κωδικό GR422356000 από το ΕΚΒΥ. Στον παραπάνω υγρότοπο παρατηρούνται οι παρακάτω τύποι οικοτόποι : 1150τ.μ. Λιμνοθάλασσες, 720τ.μ. Καλαμώνες, 1310 Μονοετής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα είδη λασπωδών και αμμοδών ζωνών αλλά και 1410 Μεσογειακά αλίπεδα. Η βλάστηση εδώ είναι κυρίως υπερυδατική και δευτερευόντως αλοφυτική κι υφυδατική. Και σε αυτήν την περιοχή λόγω της έντονης ανθρώπινης δραστηριότητας (κυρίως δόμηση, τουρισμός και καλλιέργειες), παρατηρείται η υποβάθμιση της. Επίσης η περιοχή χαρακτηρίζεται και ως Περιοχή για τα Πουλιά με κωδικό GR153. Για την συγκεκριμένη περιοχή οι απειλές που δέχεται προκύπτουν κυρίως από την αυξανόμενη δόμηση και τις τουριστικές δραστηριότητες

Αλμυρό λιμνίο Γλάρου

Το Αλμυρό λιμνίο Γλάρου βρίσκεται περίπου 1 χιλιόμετρο βορειοανατολικά της Χώρας της Αντιπάρου και υπάγεται διοικητικά στο Δήμο Αντιπάρου. Πρόκειται για εποχιακό αλμυρό λιμνίο στο οποίο λιμνάζει θαλασσινό νερό περιοδικά ανάλογα με τα θαλάσσια ρεύματα και τις καιρικές συνθήκες. Η άμεση αλληλεπίδραση του με την θάλασσα οδήγησε στην συμπερίληψη τμήματος θαλάσσιας ρηχίας στα όρια του. Στον υγρότοπο απαντάται ο τύπος οικοτόπου : 1310-Μονοετής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα είδη των λασπωδών και αμμοδών ζωνών. Η βλάστηση είναι κυρίως αλοφυτική, ενώ υπάρχουν και μικρά τμήματα υπερυδατικής βλάστησης με βούρλα. Γύρω από τον υγρότοπο υπάρχουν έντονες ανθρώπινες δραστηριότητες (κυρίως δόμηση και τουρισμός) οι οποίες έχουν αποτέλεσμα την υποβάθμιση του και την σημαντικότερη απειλή του.

Αλυκή Κάβου Γλυφά

Η Αλυκή Κάβου Γλυφά βρίσκεται περίπου 4 χιλιόμετρα Νότια της Χώρας Αντιπάρου και υπάγεται διοικητικά στον Δήμο Αντιπάρου. Πρόκειται για εποχιακό αλμυρό λιμνίο. Τμήμα του οποίου έχει επιχωματωθεί. Δέχεται ποσότητες γλυκού νερού από οχετό όμβριων υδάτων που βρίσκεται στο δυτικό άκρο. Απαντώνται οι παρακάτω τύπου οικοτόπων (με φθίνουσα σειρά κάλυψης: 1310- Μονοετής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα είδη των λασπωδών και αμμοδών ζωνών και 1410 –Μεσογειακά αλίπεδα (*juncetalia maritime*). Η βλάστηση είναι κυρίως αλοφυτική, ενώ υπάρχουν και μικρά τμήματα υπερυδατικής βλάστησης με βούρλα. Γύρω από τον υγρότοπο αναπτύσσονται ανθρώπινες δραστηριότητες (κυρίως δόμηση και καλλιέργειες), οι οποίες αποτελούν και την σημαντικότερη απειλή του.

Διπλό

Ο υγρότοπος Διπλό βρίσκεται στην ομώνυμη βραχονησίδα περίπου 2 χιλιόμετρα βόρεια της Χώρας της Αντιπάρου και υπάγεται διοικητικό στον Δήμο Αντιπάρου. Η βραχονησίδα απέχει από το νησί της Αντιπάρου μόλις 130 μέτρα. Πρόκειται για ένα σύστημα υγρότοπων, σε σχεδόν παρθένα κατάσταση, που δημιουργήθηκε σε ένα κλειστό αβαθή κόλπο και περιλαμβάνει το ρηχό κόλπο, και τα παραλιακά αλοφυτικά λιβάδια, στα όρια των οποίων φύονται εύρωστες λόγχμες αρκεύθων . Η νησίδα δεν κατοικείται και οι μόνες ανθρώπινες δραστηριότητες είναι η

μεταφορά λίγων αιγοπροβάτων από την Αντίπαρο για βοσκή καθώς και η εκτατική καλλιέργεια σιτηρών σε επίπεδα τμήματα. Στον υγρότοπο απαντώνται οι παρακάτω τύποι οικότοπων (με φθίνουσα σειρά κάλυψης): 1120* -Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδώνιες), 1160 –Αβαθείς κολπίσκοι και κόλποι ,1260 – Υποπαραλιακή ζώνη νησίδων (αλοφυτικά λιβάδια, φρυγανικές- αλοφυτικές κοινότητες, χασμοφυτικές- αλοφυτικές κοινότητες),2250*- Λόχμες των παραλιών με άρκευθους. Η βλάστηση είναι κυρίως αλοφυτική και δευτερευόντως θαμνώδεις και δενδρώδης με σκίνους και αρκευθους. Όλη η νήσος Διπλό αποτελεί τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΦΕΚ 1323/Β/1.11.2000) και ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (με κωδικό GR4220025) και ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά(με κωδικό GR153). Οι κύριες απειλές για τον υγρότοπο προκύπτουν από ενδεχόμενη τουριστική ανάπτυξη.

Λιμνοθάλασσα Κάβουρα

Η Λιμνοθάλασσα Κάβουρα βρίσκεται στην ομόνυμη βραχονησίδα περίπου 2,2 χιλιόμετρα βόρεια της Χώρας της Αντιπάρου και υπάγεται διοικητικά στον Δήμο Αντιπάρου. Πρόκειται για λιμνοθάλασσα κλειστού τύπου σε σχεδόν παρθένα κατάσταση, στο όρια της οποίας φύονται εύρωστες λόχμες αρκευθων. Η νησίδα δε κατοικείται και δεν υπάρχουν ανθρώπινες δραστηριότητες σε αυτήν. Στον υγρότοπο απαντώνται οι παρακάτω τύποι οικότοπων (με φθίνουσα σειρά κάλυψης):1150*-Λιμνοθάλασσες,1260- Υποπαραλιακή ζώνη νησίδων (αλοφυτικά λιβάδια, φρυγανικές- αλοφυτικές κοινότητες, χασμοφυτικές- αλοφυτικές κοινότητες),2250*-Λόχμες των παραλιών με άρκευθους. Η βλάστηση είναι κυρίως αλοφυτική και δευτερευόντως θαμνώδεις και δενδρώδης με σκίνους και αρκευθους. Ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (με κωδικό GR4220025) και ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά(με κωδικό GR153) ενώ ολόκληρη η νήσος Κάβουρας έχει κηρυχθεί Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΦΕΚ 1323/Β/1.11.2000). Οι κύριες απειλές για τον υγρότοπο προκύπτουν από ενδεχόμενη τουριστική ανάπτυξη.

4.2. Αρχαιολογικοί Χώροι

4.2.1. Νησί Δεσποτικού

Το Δεσποτικό ταυτίζεται με την αρχαία Πρεπέσινθο. Τις πρώτες ανασκαφικές έρευνες διενήργησε τον 19ο αιώνα ο Χρήστος Τσουντας, ο οποίος ανακάλυψε στην περιοχή πρωτοκυκλαδικά νεκροταφεία. Το 1959 έγινε ανασκαφή από τον Νίκο Ζαφειρόπουλο στις θέσεις Ζουμπάρια και Μάντρα, στη Βορειοανατολική ακτή του νησιού, όπου εντοπίστηκαν αρχιτεκτονικά μέλη, δωρικού ναού αρχαϊκών χρόνων. Τα εν λόγω ευρήματα χρονολογούνται γύρω στο 500 π. Χ.

Από το 1997 η ανασκαφική έρευνα στη θέση Μάντρα, που διενεργείται από τον αρχαιολόγο της αρχαιολογικής υπηρεσίας κ. Γιάννο Κουράγιο έφερε στο φως ένα μεγάλο μέρος των βοηθητικών χώρων ενός ιερού. Συγκεκριμένα, αποκαλύφθηκε ένα επίμηκες κτιριακό συγκρότημα με κατεύθυνση Β-Ν, αποτελούμενο από πέντε συνεχόμενα παράλληλα δωμάτια. Ο δυτικός τοίχος του κτιρίου αποκαλύφθηκε σε μήκος 35 μέτρων και έχει μέγιστο (σωζόμενο) ύψος 1,70 μ.

Η διατήρηση των προσόψεων του κτιρίου είναι εξαιρετική, σώζονται δύο σειρές μαρμάρινων δόμων σε ισοδομικό σύστημα πάνω σε ευθυνηρία από μεγάλες πλάκες σχιστόλιθου.

Η σταδιακή απομάκρυνση της μάντρας και το γκρέμισμά της αποκάλυψε 520 νέα αρχιτεκτονικά μέλη, σπόνδυλους, κιονόκρανα, τρίγλυφα, τμήματα γείσων, κ.ά.

Νοτιοανατολικά αποκαλύφθηκε μια πληθώρα μεταγενέστερων κτιρίων, για τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί αρχιτεκτονικά μέλη του δωρικού ναού. Η αποκάλυψη αυτών των ύστερων

κτιρίων επιβεβαιώνει τη χρήση του χώρου στη Μεσαιωνική εποχή. Στα βαθύτερα στρώματα κάτω από τα μεσαιωνικά κτίσματα αποκαλύφθηκε η συνέχεια του νότιου τοίχου του αρχαϊκού συγκροτήματος, μήκους 60 μέτρων, που σχηματίζει ένα είδος περιβόλου σε σχήμα γάμα.

Είναι πιθανό τα ευρήματα αυτά, τα οποία χρονολογικά καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα της αρχαϊκής εποχής, να τοποθετήθηκαν κάτω από τις πλάκες του νέου δαπέδου τουωματίου κατά την ανακαίνιση του ναού σε μια δεύτερη φάση της αρχαϊκής περιόδου. Ήρθαν στο φως πρωτοκορινθιακοί και κορινθιακοί αρύβαλλοι, αλάβαστρα, κοτύλες, δακτυλιόσχημοι αρύβαλλοι, πήλινα ειδώλια, διάφορα αντικείμενα και αγαλματίδια από φαγεντιανή, σφραγιδόλιθοι από ημιπολύτιμες πέτρες, χάλκινες και ελεφαντοστέινες οκτώσχημες πόρπες, ένα αυγό στρουθοκαμήλου, λίθινες, γυάλινες και χρυσές χάντρες, σιδερένια, χάλκινα, αργυρά και μολύβδινα αντικείμενα, όπως εγχειρίδια, ξίφη και πολλά γεωργικά εργαλεία. Αξιόλογοι οι αρύβαλλοι με μορφές ζώων κόκκορα, λαγού, ένας με μορφή γεννητικών οργάνων και ένα σπάνιο ρυτό σε μορφή λεοντοκεφαλής. Μοναδικό εύρημα αποτελεί το ειδώλιο μεγάλων διαστάσεων γυναικείας θεότητας Δαιδαλικής τεχνοτροπίας, το οποίο χρονολογείται γύρω στο 680-660 π.Χ..

Στο χώρο της ανασκαφής έχουν βρεθεί πολλά μαρμάρινα μέλη γλυπτών, αρχαϊκές κεφαλές κούρων, κορμός γυμνού ανδρικού αγάλματος τμήμα ενεπίγραφου περιρραντηρίου αρχαϊκής εποχής, με την επιγραφή "Μάρδης ανέθηκεν". Σπουδαιότατο εύρημα αποτελεί ο κτιστός μαρμάρινος τετράγωνος βωμός, αφιερωμένος στην ΕΣΤΙΑ ΙΣΘΜΙΑ, κλασικών χρόνων. Μαρτυρία για μία από τις λατρευόμενες θεότητες. Παράλληλα μας δίνει το τοπωνύμιο του ακρωτηρίου όπου βρίσκεται το ιερό "ΙΣΘΜΟΣ" και επιβεβαιώνει την ύπαρξη Ισθμού.

Η ανακάλυψη πέντε ενεπίγραφων οστράκων, που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 3ο αι. π.Χ. με την επιγραφή "ΑΠΟΛΛ" ενισχύει την άποψη ότι πρόκειται για ιερό αφιερωμένο στον Απόλλωνα. Οι μεγάλες ομοιότητες που παρουσιάζουν τα κινητά ευρήματα και τα αρχιτεκτονικά μέλη του Δεσποτικού με εκείνα του ιερού του Δηλίου της Πάρου, που ήταν αφιερωμένο στον Απόλλωνα και την Άρτεμη, οδηγούν στην υπόθεση ότι πρόκειται για ιερό αφιερωμένο στη λατρεία των δύο αυτών θεοτήτων.

Ως γνωστό η λατρεία του Απόλλωνα ήταν από τις πλέον διαδεδομένες στις Κυκλάδες, το μεγαλύτερο κέντρο λατρείας του Απόλλωνα ήταν η Δήλος. Κατά την παράδοση, υπήρχαν συνολικά 22 δευτερεύοντα μικρότερα και πιο λιτά ιερά. Ένα από αυτά ήταν, όπως φαίνεται, και το ιερό του Δεσποτικού.

Μέχρι στιγμής η κάτοψη του ναού δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί, εφ' όσον δεν έχουν αποκαλυφθεί ως τώρα τα θεμέλια, τα οποία κατά πάσα πιθανότητα βρίσκονται στην ανατολική πλευρά ή μέσα στο Γάμα που σχηματίζει το αρχαϊκό κτίριο Α.

Το ιερό του Δεσποτικού αποτελεί μία μοναδική περίπτωση στο χώρο του Αιγαίου. Σε ένα από τα ωραιότερα και ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς ακατοίκητα και παρθένα μικρά νησιά του Αιγαίου βρίσκεται ένα μοναδικό ανέπαφο αρχαϊκό ιερό, το οποίο λειτουργούσε από τον 7 αι.π..Χ έως και τα Ρωμαϊκά χρόνια.

4.2.2. Νησί Σάλιαγκος

Στα Βόρεια της Αντιπάρου, λίγο πιο έξω από το λιμάνι, βρίσκεται μία νησίδα ανεκτίμητης ιστορικής αξίας και φυσικής ομορφιάς, ο Σάλιαγκος. Γνωστό στους απανταχού λάτρεις της ιστορίας, για τα αρχαιολογικά του ευρήματα, το νησάκι αυτό φιλοξένησε τον παλαιότερο γνωστό οικισμό των Κυκλάδων, πριν από 5.300 χρόνια, περίπου.

Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, ο άνθρωπος ξεκίνησε την εγκατάστασή του στα κυκλαδίτικα νησιά στις αρχές της Νεότερης Νεολιθικής Περιόδου,

από τη νησίδα Σάλιαγκος, που απέχει 500 μέτρα από το χωριό της Αντιπάρου και έχει 100 μέτρα μήκος (από βορρά προς νότο) και 50 μέτρα πλάτος (από ανατολή σε δύση). Κατά τη Νεολιθική Περίοδο το επίπεδο της θάλασσας ήταν κατά 6, τουλάχιστον, μέτρα χαμηλότερο από το σημερινό και ο Σάλιαγκος μια χαμηλή χερσόνησος του ισθμού που ένωνε την Πάρο με την Αντίπαρο.

Ο οικισμός του Σάλιαγκου, ίχνη του οποίου πρώτος εντόπισε το 1961 ο έφορος αρχαιοτήτων Νικόλαος Ζαφειρόπουλος και έφεραν στο φως το 1964 οι Άγγλοι αρχαιολόγοι Τζων Έβανς και Κόλιν Ρένφριου, καλύπτει ολόκληρο το νησί και χρονολογείται τουλάχιστον από τα τέλη της 5ης χιλιετίας π.Χ. Τον αποτελούσαν ορθογώνιες κατοικίες με λίθινα θεμέλια, τις οποίες περιέβαλλε τείχος. Το έργο της κατασκευής αμυντικού τείχους απαιτεί συντονισμένη συλλογική προσπάθεια, γεγονός που αποδεικνύει ότι στις Κυκλάδες είχαν ήδη αρχίσει οι διαδικασίες εκείνες που θα οδηγούσαν αργότερα, κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού, στην ίδρυση πόλεων.

Οι κάτοικοι του οικισμού κατασκεύαζαν τα εργαλεία τους και τις αιχμές των βελών τους από οψιδιανό. Φαίνεται μάλιστα ότι η κατεργασία του οψιδιανού γινόταν σε πολύ μεγαλύτερη έκταση από όση θα δικαιολογούσαν οι τοπικές ανάγκες, γεγονός που δείχνει ότι ο οικισμός του Σάλιαγκου αποτελούσε κέντρο κατεργασίας και εμπορίας του οψιδιανού της Μήλου.

Οι κάτοικοί του ασχολούνταν επίσης με την αλιεία, την κτηνοτροφία, την καλλιέργεια σιτηρών, την αγγειοπλαστική και την καλαθοπλεκτική. Στη νησίδα βρέθηκαν ακόμη κουτάλια από μύδια, αρκετές αξίνες και εργαλεία από κόκκαλο, αγγεία και ειδώλια. Από τα αγγεία που βρέθηκαν στο Σάλιαγκο, τα περισσότερα μοιάζουν με φρουτιέρες. Είναι από σκούρο πηλό και λευκή γραμμική διακόσμηση, ανοιχτά, με περίγραμμα ευθύγραμμο, καμπύλο ή γωνιώδες και έχουν επίπεδη βάση ή, πιο συχνά, ψηλό πόδι.

Ανάμεσα στα ειδώλια που βρέθηκαν στο Σάλιαγκο περιλαμβάνεται και η "Παχύσαρκη κυρία του Σάλιαγκου", το αρχαιότερο μαρμάρινο ειδώλιο που έχει βρεθεί μέχρι τώρα στις Κυκλάδες.

Δείγματα των τεχνουργημάτων αυτών μπορεί να θαυμάσει κανείς στο Μουσείο της Πάρου. Οι δημιουργίες αυτές μαρτυρούν ότι, αν και ο νεολιθικός πολιτισμός των Κυκλάδων παρουσιάζει ομοιότητες με τους συγχρόνους του - ιδιαίτερα εκείνον της Πελοποννήσου - εμφανίζει ιδιαίτερο χαρακτήρα ως προς την τέχνη του.

4.2.3. Ενετικό Κάστρο της Αντιπάρου

Το ενετικό Κάστρο της Αντιπάρου αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα των οχυρωμένων οικισμών που δημιουργήθηκαν στις Κυκλάδες την περίοδο της Λατινοκρατίας το 13ο με 16ο αιώνα μ.Χ.. Η κατασκευή του χρονολογείται στα μέσα του 15ου αιώνα, όταν ο βενετός Τζιοβάννι Λορεντάνο αποφάσισε να παντρευτεί τη Μαρία Σομμαρίπα της Αντιπάρου. Στην αρχική του μορφή το Κάστρο περιελάμβανε τον κεντρικό πύργο και οικιστική περίμετρο,

με τις κατοικίες να κατανέμονται σε ένα τετράγωνο συνεχούς δόμησης, αποτελώντας ταυτόχρονα το αμυντικό τείχος του οχυρωμένου οικισμού. Η μοναδική είσοδος βρισκόταν στο ισόγειο οικίας στη νότια πτέρυγα.

Στο εσωτερικό του οικισμού αναπτύσσονταν οι κύριες πλατυμέτωπες όψεις των κατοικιών σε τριώροφη διάταξη, ενώ κάθε όροφος διέθετε ανεξάρτητη είσοδο στην οποία οδηγούσε εξωτερική σκάλα. Στην πορεία ο οικισμός επεκτάθηκε και εξωτερικά της νότιας πτέρυγας με το μορφή ορθογώνιου δακτυλίου που φέρει την ονομασία "Ξώπυργα", καθώς και εντός του αρχικού περιβόλου, γύρω από τη βάση του κυκλικού πύργου. Η ζώνη αυτή των κτισμάτων περιμετρικά του πύργου αφήνει μια στενωπό από τις κατοικίες του γύρω τοίχους, η οποία ονομάζεται «ρίμνη», πιθανότατα παραφθορά της λέξης «ρύμη», η οποία και αποτελεί τη μοναδική οδό διέλευσης κατοίκων και επισκεπτών στον πυρήνα του οικισμού.

Στα μετέπειτα χρόνια το αρχικό αρχιτεκτονικό ύφος του κάστρου τροποποιήθηκε από το θρησκευτικό στοιχείο με επεκτάσεις χριστιανικών χώρων λατρείας, την ανέγερση του ναού του Χριστού και τη χρήση του Πύργου ως δεξαμενή νερού. Αντιθέτως οι κατοικίες διατήρησαν σε ικανοποιητικό βαθμό τα αρχικά τους χαρακτηριστικά, παρά την κατάρρευση των επάνω ορόφων, καθώς για οποιαδήποτε επέμβαση απαιτείται άδεια από την αρχαιολογική υπηρεσία. Σήμερα τα περισσότερα σπίτια αναπτύσσονται σε έναν με δύο ορόφους το πολύ και διαθέτουν υπόγεια που μοιάζουν με καταπακτές.

Το δεύτερο πέρασμα ανάμεσα στον πύργο και στο ανατολικό τμήμα της μεταγενέστερης οικιστικής ζώνης δημιουργήθηκε σε υψηλότερη στάθμη από τη «ρίμνη» και εξυπηρετούσε την πρόσβαση στους ορόφους αυτής της ζώνης, με ανάβαση σε κεκλιμένο επίπεδο από το χώμα που βρισκόταν στη θέση της σημερινής σκάλας, απέναντι από την είσοδο του κάστρου. Το πέρασμα αυτό κατέληγε στη βόρεια πλευρά, σε σκάλα που κατέβαζε στο επίπεδο της «ρίμνης», ακριβώς πίσω από το ιερό της εκκλησίας του Χριστού, η οποία καταλαμβάνει τη βορειοδυτική γωνία του ελεύθερου χώρου του Κάστρου.

4.3. Σπήλαιο Αντιπάρου

Το φημισμένο σπήλαιο της Αντιπάρου, που έκανε το νησί παγκόσμια γνωστό βρίσκεται στη νοτιοανατολική πλευρά, 9χλμ. από τον οικισμό, στο λόφο του Αϊ Γιάννη σε υψόμετρο 175μ. Στην είσοδο του σπηλαίου βρίσκεται το όμορφο εκκλησάκι του Αϊ Γιάννη του Σπηλιώτη του 18ου αιώνα. Εντυπωσιακοί σταλακτίτες και σταλαγμίτες κοσμούν τις αίθουσες του σπηλαίου

που καλύπτουν έκταση 5.600 τ.μ. και βάθος πάνω από 100μ. Η αφιδωτή είσοδος του σπηλαίου έχει πλάτος 20 και ύψος 8 περίπου μέτρα. Ο πελώριος σταλαγμίτης που βρίσκεται στην είσοδο είναι ο αρχαιότερος της Ευρώπης και χρονολογείται στα 45 εκατομμύρια χρόνια. Ο επισκέπτης καθώς κατεβαίνει τα 411 σκαλοπάτια του σπηλαίου νιώθει συγκίνηση, δέος και θαυμασμό προς ό,τι δημιούργησε εδώ και εκατομμύρια χρόνια η φύση στα σπλάχνα της Αντιπάρου.

Το Σπήλαιο της Αντιπάρου είναι ένα από τα ομορφότερα και τα πιο σημαντικά του κόσμου. Και αυτό γιατί, εκτός από μαγευτικό φυσικό αξιοθέατο, συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία του τόπου και προκαλεί μεγάλο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, λόγω των ευρημάτων της λίθινης εποχής που ανακαλύφθηκαν στο εσωτερικό του. Οι χαραγμένες επιγραφές, επίσης, που το "στολίζουν" είναι ανεξάντλητη πηγή ιστοριών, θρύλων και πληροφοριών για τους διάσημους - και μη - επισκέπτες του, σαν ένα βιβλίο εντυπώσεων, του οποίου η πρώτη σελίδα γράφτηκε εκατοντάδες χρόνια πριν τη γέννηση του Χριστού.

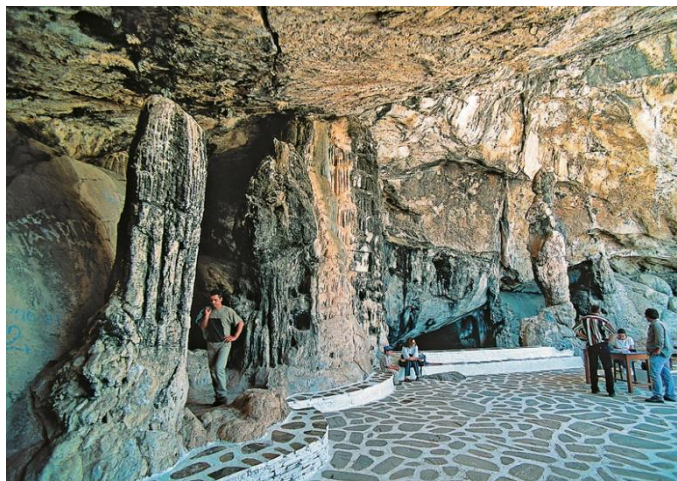

Το "Καταφύγι", όπως το αποκαλούσαν οι ντόπιοι, διακοσμείται από σταλακτίτες και σταλαγμίτες, οι οποίοι αλλάζουν μορφή, ανάλογα με την έμπνευση του επισκέπτη. Ο χώρος του σπηλαίου χρησιμοποιήθηκε ως φυσικό καταφύγιο στη νεολιθική εποχή και έπειτα. Ο χώρος χρησιμοποιήθηκε επίσης για κεραμική, αλλά και για τη λατρεία της θεάς Αρτέμιδος, ενώ στην είσοδο του χώρου αναγέρθηκε ο λιτός και μαγευτικός

ναός του Αϊ-Γιάννη του Σπηλιωτή. Βρίσκεται 171 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, είναι βαραθρώδες και η θερμοκρασία του το χειμώνα κυμαίνεται στους 15 βαθμούς Κελσίου. Η εξαιρετική ορατότητα επιτρέπει την παρατήρηση της λεπτομέρειας της καλλιτέχνης φύσης και την αναζήτηση της ανθρώπινης παρουσίας από την εποχή του Πάριου ποιητή Αρχίλοχου (728 - 650 π.Χ.) έως τον εικοστό αιώνα. Το σπήλαιο ανακαινίστηκε το 2009. Ο εκσυγχρονισμός συμπεριέλαβε τη δημιουργία της τσιμεντένιας σκάλας 411 σκαλιών, με προστατευτικό κιγκλίδωμα, για την άνετη και ασφαλή κατάβαση, την τοποθέτηση καμερών ασφαλείας, τη διαμόρφωση του προαύλιου χώρου και την εγκατάσταση φωτιστικών νέας τεχνολογίας.

Περιγραφή / Εσωτερική Διαμόρφωση

Η είσοδος του σπηλαίου ονομάζεται "Προθάλαμος" και αποτελείται από τρία επίπεδα. Το πρώτο και υψηλότερο, η "Καλυμμένη πλατεία", είναι στρωμένο με μπετόν και γύρω γύρω έχουν τοποθετηθεί παγκάκια. Το δεύτερο, ο "Κρυφός θάλαμος", χωρίζεται από το πρώτο με έναν πελώριο σταλαγμίτη, τον αρχαιότερο της Ευρώπης, με το όνομα "Πελώρια Κεντρική Κολώνα" και σταλαγμίτες δεξιά και αριστερά του, που μοιάζουν με αγάλματα. Στην "Κολώνα" έδεναν παλιά τα σχοινιά, για να κατέβουν στο κυρίως σπήλαιο. Το τρίτο επίπεδο του "Προθαλάμου" προεκτείνεται με ένα είδος διαδρόμου, στο τέλος του οποίου κιγκλιωτή πόρτα οδηγεί στο κατεξοχήν εσωτερικό του σπηλαίου. Σε αυτό το επίπεδο, και σε ύψος τρία μέτρα περίπου από το δάπεδο, υπάρχει μικρό άνοιγμα

που φανερώνει έναν θάλαμο με διαστάσεις 20x10 μέτρα, γνωστό ως "Κρύπτη". Αρχαιολογικές έρευνες στο χώρο αυτό κατά το 1974 - 75 αποκάλυψαν όστρακα και ανθρώπινα οστά που σήμερα βρίσκονται στο Μουσείο της Πάρου. Περνώντας την κιγκλιδωτή πόρτα βρίσκεσαι στην καρδιά του σπηλαίου, το οποίο και χωρίζεται σε τρεις "αίθουσες".

Η πρώτη αίθουσα ή "Θάλαμος των πέτρινων καταρρακτών" έχει διαστάσεις 17x27x10 μέτρα και πλούσιο σταλακτιτικό και σταλαγματικό διάκοσμο. Την ονομασία του την πήρε από το μεγαλοπρεπή και θαυμαστό στολισμό προς το δεξιό τοίχο του, όπου υπάρχουν πανέμορφες κολώνες και σταλακτίτες σαν καταρράκτες.

Η δεύτερη αίθουσα ή "Θάλαμος του καθεδρικού ναού" βρίσκεται 25 μέτρα χαμηλότερα από την πρώτη. Οι διαστάσεις της είναι 33x20x30 μέτρα. Εδώ έγινε η λειτουργία των Χριστουγέννων, το 1673, από τον Μαρκήσιο ντε Ντουανέλ και τη συνοδεία του. Δεξιά υπάρχουν ολόλευκα σταλαγματικά συγκροτήματα και από πάνω τους κρεμαστοί "πολυέλαιοι". Πιο πέρα βρίσκεται ο σχηματισμός που εύστοχα ονομάστηκε "Μαύρος καταρράκτης" και απέναντί του σειρά από σταλαγμίτες, από τους οποίους ο χαμηλότερος είναι η περίφημη "Αγία Τράπεζα". Στη μια άκρη της αίθουσας αυτής και ένα μέτρο πιο χαμηλά υπάρχει μικρότερη αίθουσα με ωραιότατο σταλαγματίτη, την "Ομπρέλα". Η αίθουσα ονομάζεται "Αίθουσα του Βαράθρου" επειδή υπάρχει τρύπα διαμέτρου δύο μέτρων και βάθους περίπου 7 - 8 μέτρων.

Η τρίτη αίθουσα, που βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο, αποκαλείται "Βασιλική", εξαιτίας της επίσκεψης του βασιλιά Όθωνα και της βασίλισσας Αμαλίας και της επιγραφής που χάραξαν εκεί. Οι διαστάσεις της είναι 27x50x20 μέτρα. Δεν έχει ιδιαίτερα εντυπωσιακό στολισμό, αλλά είναι επιβλητική.

4.4. Μοναστήρια – Εκκλησίες

Η χριστιανική πίστη αποτέλεσε θεμέλιο λίθο της νησιωτικής παράδοσης, για αιώνες. Τα σπαρμένα στις κορυφές και τις ακτές, τους οικισμούς και τους κάμπους ξωκλήσια μαρτυρούν του λόγου το αληθές. Στην Αντίπαρο, οι πενήντα, περίπου, εκκλησίες ίσως να θεωρούνται υπερβολικός αριθμός, σε αναλογία με τον πληθυσμό και το μέγεθος του νησιού. Ωστόσο, στα κακοτράχαλα ιστορικά μονοπάτια οι νησιώτες άντλησαν δύναμη από αυτή την πίστη και εξακολουθούν να αντλούν και να πορεύονται με το "Έχει ο Θεός".

Όλες οι εκκλησίες της Αντιπάρου λειτουργούν και τη φροντίδα τους επιμελούνται, κατά τη διάρκεια του χρόνου, η Εκκλησία, οικογένειες κατοίκων και ο Δήμος. Αν και διασκορπισμένες σε διάφορα σημεία του νησιού, έχουν πρόσβαση απ' το οδικό δίκτυο. Την ημέρα της εορτής τους στήνεται πανηγύρι και η μεταφορά των προσκυνητών γίνεται με το Δημοτικό λεωφορείο.

Αγία Μαρίνα - εορτάζει 17 Ιουλίου

Η Αγία Μαρίνα καλωσορίζει τον επισκέπτη στο νησί. Είναι η Κυρία του Λιμανιού, "κάθεται" δίπλα στον παλιό ανεμόμυλο και κρατά ξεχωριστή θέση στις καρδιές των ντόπιων, οι οποίοι και τη γιορτάζουν με τριήμερο γλέντι και όλες τις τιμές.

Οι εορτασμοί και τα δρώμενα ξεκινούν στις 15 Ιουλίου και ολοκληρώνονται στις 17 Ιουλίου. Περιλαμβάνουν ιστιοδρομίες, αγώνες δρόμου, κολύμβησης και ποδηλασίας, συναυλίες, θεατρικά δρώμενα, χορευτικές παραστάσεις από τα τοπικά χορευτικά συγκροτήματα, γλέντι με μεζέδες, τσικουδιά, νησιώτικη και λαϊκή μουσική. Οι

περισσότερες εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στην πλατεία της Αγίας Μαρίνας, στο Λιμάνι και στον οικισμό.

Άη Γιάννης ο Σπηλιώτης - εορτάζει 8 Μαΐου

Όπως υποδεικνύει η ονομασία του, το εκκλησάκι του Άη Γιάννη βρίσκεται στην είσοδο του σπηλαιού της Αντιπάρου. Έχει δώσει το όνομά του σε ολόκληρη την τοποθεσία, η οποία ονομάζεται βουνάκι του Άη Γιάννη ή Αγιογιαννίτικο βουνό. Επικοινωνεί εσωτερικά με το μικρότερο και παλαιότερο εκκλησάκι (350 ετών) της Ζωοδόχου Πηγής.

Το εκκλησάκι του Άη Γιάννη ανακαινίστηκε το 1714 από τον Αντιπαριώτη Μητροπολίτη Ναυπάκτου και

Άρτης Νεόφυτο Μαυρομμάτη, ο οποίος και συναρμολόγησε, σύμφωνα με την παράδοση, την κομμένη στα δύο εικόνα του Αγίου, καθώς αναγνώρισε ότι αυτός ήταν ο σεβάσμιος γέροντας που εμφανίστηκε στον ύπνο του και τον θεράπευσε από βαρύτατη ασθένεια.

Παραμονή και ανήμερα του Άη Γιαννιού, στις 7 και 8 Μαΐου γίνεται πανηγύρι με τοπικά εδέσματα και τσικουδιά.

Προφήτης Ηλίας - εορτάζει 20 Ιουλίου

Στην υψηλότερη κορυφή του νησιού, σε υψόμετρο 308 μέτρων, δεσπόζει το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. Λόγω της τοποθεσίας του, είναι το πανόραμα και η "βίγλα" της Αντιπάρου. Ανάλογα με την ορατότητα, ο επισκέπτης ξεχωρίζει πολλά από τα γειτονικά νησιά. Η αυλή του πλακόστρωτη, ο περίγυρος περιποιημένος και το σύνολο γραφικό, όπως θα ταίριαζε άλλωστε στον κατακτητή των κορυφών Προφήτη Ηλία.

Το εκκλησάκι κατασκευάστηκε το 1937 απ' τους κατοίκους. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στον Ιωάννη Πατέλη, ο οποίος δούλεψε τότε στα μεταλλεία της περιοχής. Με επιμονή, υπομονή και το γαϊδουράκι του, όποτε έβρισκε ευκαιρία, φόρτωνε υλικά και τα μετέφερε στην κορυφή, για το χτίσιμο της εκκλησίας.

Παναγία Φανερωμένη - εορτάζει 8 Σεπτεμβρίου

Χτισμένη από ψαράδες στη χάρη της, η εκκλησιά της Παναγίας της Φανερωμένης, στο νότιο άκρο της Αντιπάρου προσελκύει πλήθος πιστών, στο πανηγύρι της την παραμονή κι ανήμερα της εορτής της, 7 και 8 Σεπτεμβρίου. Η πρόσβαση γίνεται με ψαροκάικα και ο εσπερινός τελείται κατανυκτικά, στο πανέμορφο αυτό εκκλησάκι, στο βραχώδες ακρωτήρι, μέσα στο πέλαγος.

Αγία Παρασκευή - εορτάζει 26 Ιουλίου

Θα τη συναντήσετε πηγαίνοντας προς τον Κάμπο. Υπήρχε στη θέση της παλαιότερη συνονόματη εκκλησία, χτισμένη με πλιθά. Το 1962 ανακατασκευάστηκε, από τάμα και από τότε εορτάζεται την παραμονή και ανήμερα της γιορτής της, με τοπικά εδέσματα και τσικουδιά.

Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος και Αγία Ζώνη, περιοχή Μοναστήρια

Δύο εξαιρετικής αισθητικής ξωκλήσια, στην περιοχή Μοναστήρια, δίπλα στην όμορφη παραλία. Ο Άγιος Ιωάννης είναι ένα τετράγωνο μικροσκοπικό εκκλησάκι, φτιαγμένο από ανθρώπους που εργαζόνταν παλιά στα μεταλλεία της περιοχής.

Η οροφή της Αγίας Ζώνης, πριν την επισκευή της, υποβασταζόταν από παλιές μεταλλικές ράγες βαγονέτων του ορυχείου.

Οι εκκλησίες στο Κάστρο της Αντιπάρου

Μέσα στο Κάστρο υπάρχουν οι εκκλησίες του Προδρόμου, της Γεννήσεως του Χριστού και ο

Άγιος Αντώνιος. Στη γραφική πλατεία, η εκκλησία του Αγίου Νικολάου χτίστηκε στα μέσα του 17ου αιώνα. Η κατασκευή της έγινε με έξοδα του εφημέριου του χωριού Νταμενζού, το 1703, όπως φανερώνει η επιγραφή πάνω από τη δυτική θύρα του ναού. Στο υπέρυθρο της βόρειας θύρας υπάρχει η χρονολογία 1783.

Πλάι στον Άγιο Νικόλαο υπάρχουν οι εκκλησίες Ευαγγελίστριας και Αγίου Αθανασίου. Στην πρώτη βλέπει κανείς

θαυμαστές εικόνες αγιογράφων της Κρητικής Σχολής. Ιδιαίτερα σημαντική είναι αυτή που εικονίζει την Αγία Παρασκευή και το Χριστό ως Μέγα Αρχιερέα, έργο του 17ου αιώνα. Ιστορική είναι, επίσης, η μονόκλιτη της Αντιπάρου.

4.5. Νομοθεσία Προστατευμένων Περιοχών

Οι περιοχές με κωδικούς «GR4220025 – Νησίδες Πάρου και Νότια Αντίπαρος» ισχύουν οι όροι και περιορισμοί της Ζώνης Α με την εξής διαφοροποίηση: Επιτρέπεται η κατασκευή μιας ισόγειας λιθόκτιστης (με φέρουσα τοιχοποιία πάχους τουλάχιστον 0,50 μ. από λίθους) κατοικίας ανά άρτιο γήπεδο, με τους παρακάτω περιορισμούς:

α. Αρτιότητα:

- κανόνας: 50.000,00 τ.μ. και πρόσωπο μήκους 50 μ. σε νομίμως υφιστάμενη οδό (σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 5471/08-07-2005 έγγραφο του τμήματος Περιβάλλοντος, της Δ/σης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων),
- παρέκκλιση: 8.000,00 τ.μ. τουλάχιστον τα οποία κατά τη δημοσίευση του Ν.3937/11 στις 31-03-2011 θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα σύμφωνα με τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις και 4.000,00τ.μ. προ της 07-07-1993

β. Μέγιστη Δόμηση: 100,00 τ.μ.

γ. Ημιυπαίθριοι: 20,00 τ.μ.

δ. Μέγιστη Κάλυψη: 120,00 τ.μ.

ε. Μέγιστο Ύψος: 3,50 μ. (μαζί με το στηθαίο) από το φυσικό έδαφος.

στ. Απαγορεύονται το υπόγειο και ο όροφος.

ζ. Απαγορεύεται η σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας.

η. Απαγορεύεται η κατασκευή ανοικτών δεξαμενών (στέρνες) και ανοικτών κολυμβητικών δεξαμενών (πισίνες). Επιτρέπεται υπόγεια υδατοδεξαμενή συλλογής ομβρίων.

θ. Απαγορεύεται η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου της κατοικίας με χρήση και διάστρωση σκληρών υλικών σε έκταση μεγαλύτερη των 120 τ.μ.

ι. Απαγορεύεται η αλλοίωση της στάθμης του φυσικού εδάφους καθώς και η αλλοίωση της

υπάρχουσας χλωρίδας.

ια. Απαγορεύεται η φύτευση ειδών χλωρίδας ξένων προς την Παριανή και ιδιαίτερα του γκαζόν.

Στις περιοχές Natura200 επιτρέπεται μόνο:

1. Οι ενέργειες και οι παρεμβάσεις που έχουν σκοπό τη διαχείριση και προστασία των τύπων οικοτόπων, ειδών πανίδας και χλωρίδας.
2. Η συντήρηση στους υπάρχοντες δρόμους, χωρίς τη διάνοιξη νέων. Η χρήση των υφιστάμενων οδών επιτρέπεται μόνον για τους παραγωγούς καθώς και για εργασίες και ενέργειες προστασίας της περιοχής. (Στις ήδη υπάρχουσες ασφαλτοστρωμένες οδούς επιτρέπεται η συντήρηση της ασφαλτόστρωσης)
3. Η διενέργεια ερευνών, γεωλογικών, εδαφολογικών, οικολογικών, βοτανολογικών, χλωριδικών, καταγραφών πανίδας και χλωρίδας γενικά, διενέργεια μετρήσεων ποιότητας υδάτων, εδάφους και αέρα.
4. Η διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών, ερευνών καθώς και η συντήρηση πολιτιστικών μνημείων και θησαυρών, όπως προβλέπει ο νόμος 3028/02.
5. Η εκτέλεση έργων και εργασιών που αποσκοπούν στη βελτίωση, διατήρηση, διαχείριση ή/και αποκατάσταση των χαρακτηριστικών του οικοσυστήματος.
6. Η επιστημονική έρευνα των στοιχείων του οικοσυστήματος μετά από έγκριση του φορέα διαχείρισης.
7. Η ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης, και την αναψυχή, καθώς επίσης και η εγκατάσταση και συντήρηση ελαφριάς υποδομής και η συντήρηση της υφιστάμενης, για την εξυπηρέτηση των παραπάνω δραστηριοτήτων, μόνο σε θέσεις που θα υποδειχθούν από το φορέα διαχείρισης (εφόσον οριστεί ή υφίσταται), κατόπιν μελέτης και μετά από έγκριση των αρμόδιων υπηρεσιών .
8. Η άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις νόμιμα υφιστάμενες γεωργικές εκτάσεις.
9. Η χρήση των υφιστάμενων γεωργικών αποθηκών
10. Τα έργα ερμηνείας του περιβάλλοντος (μονοπάτια, παρατηρητήρια και η σήμανσή τους) και η συντήρησή τους από δημόσιες υπηρεσίες, φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης (εφόσον υπάρχει ή άλλως μετά από έγκριση των Υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Πολιτισμού της Περιφέρειας) και με στόχο τη διαχείριση και φύλαξη της περιοχής.
11. Η λειτουργία υφιστάμενων κτηνοτροφικών μονάδων, οι οποίες δύνανται να βελτιώνονται και να εκσυγχρονίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και εφόσον το μέγεθος και ο τρόπος διάθεσης των αποβλήτων τους δεν έρχεται σε αντίθεση με τα οριζόμενα στο παρόν.
12. Η μελισσοκομία όπως ασκείται μέχρι σήμερα εφόσον δε δημιουργεί προβλήματα
13. Η διέλευση μόνο από τα υφιστάμενα μονοπάτια και το υφιστάμενο δίκτυο δασικών δρόμων.
14. Η παραμονή και χρήση των παράκτιων ζωνών για κολύμβηση και ερασιτεχνική αλιεία.

Στην περιοχή αυτή απαγορεύεται κάθε άλλη δραστηριότητα, όπως π.χ. : η ασφαλτόστρωση των υπαρχουσών οδών, η δημιουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), η δόμηση έως την έγκριση / θεσμοθέτηση της ΕΠΜ για την κάθε περιοχή, η εγκατάσταση νέων μαντριών, στάβλων, γεωργικών αποθηκών, και γενικά κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων μόνιμων ή προσωρινών, η εισαγωγή ξένων προς το οικοσύστημα ειδών χλωρίδας και πανίδας, η εκχέρσωση εκτάσεων, καθώς και εξόρυξη κάθε είδους υλικού, η κατασκευή έργων αποστράγγισης, η διάνοιξη τάφρων και καναλιών, η διέλευση οχημάτων εκτός του υφιστάμενου οδικού δικτύου (off road), δραστηριότητες που επιδρούν στο ρυθμό και τον τρόπο

παροχής άμμου στην παράκτια ζώνη (π.χ. λιμενικά έργα). Επιτρέπονται μόνο έργα που θα αφορούν αποκλειστικά την προστασία και διαχείριση των υδροτοπικών οικοσυστημάτων.

4.6. Νομοθεσία Προστασίας Ακτών

Το συνταγματικό κατοχυρωμένο δικαίωμα της πρόσβασης στον αιγιαλό και την παραλία στην Αντίπαρο αυτή τη στιγμή φαλκιδεύεται με κάθε δυνατό τρόπο. Π.χ. όσοι δεν έχουν χτίσει μαντρότοιχο πάνω στον αιγιαλό τον δημιουργούν στην αρχή της ιδιοκτησίας τους, που μπορεί να απέχει αρκετά από την παραλία αλλά μ' αυτό τον τρόπο αποκλείουν τη δυνατότητα πρόσβασης του επισκέπτη στην παραλία. Αυτό δεν είναι ένα μεμονωμένο φαινόμενο αλλά στην ουσία καλύπτει σχεδόν όλο το μήκος της Ανατολικής ακτής και αρκετά τμήματα της Νοτίου. Δυστυχώς από πουθενά δεν φαίνεται κάποιο ίχνος ελπίδας ότι κατάσταση μπορεί να αλλάξει και αυτό θα λειτουργήσει εις βάρος της ανάπτυξης της Αντιπάρου, που κινδυνεύει να μετραπεί σε ένα κλειστό κλαμπ προνομιάχων, που έχουν την οικονομική δυνατότητα να συντηρούν πανάκριβες βίλες, και να ιδιωτικοποιούν τις παραλίες, απομονώνοντας οποιονδήποτε επισκέπτη θέλει να χαρεί τις ομορφιές της παραλίας.

Η νομοθεσία για την πρόσβαση στις ακτές και τις παραλίες, που χρειάζεται μετά την επέλαση της αποικιοκρατικής παραθεριστικής κατοικίας στο νησί της Αντιπάρου, δυστυχώς καταστρατηγείται με την ανοχή όλων. Παραθέτουμε τμήματα του Νόμου 1337 της 12/14.3.83 σχετικά με την προστασία των ακτών. Η εφαρμογή αυτών των κανόνων θα βοηθήσει στην διάσωση του Αιγιαλού και θα σώσει ότι έχει απομείνει από τις αυθαίρετες καταπατήσεις των παραλιών.

Ορισμοί

1. «Αιγιαλός» είναι η ζώνη της ξηράς, που βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της.
2. «Παραλία» είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό, καθορίζεται δε σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα

Προστασία ακτών

1. Από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ή οικισμών προ του 1923 και σε ζώνη πλάτους 500 μ. από την ακτή ή την όχθη δημόσιων λιμνών (εκτός αν έχει οριστεί μεγαλύτερο πλάτος Ζ.Ο.Ε. κατά το άρθρ. 29 του νόμου αυτού) δεν επιτρέπονται οι περιφράξεις. Κατ' εξαίρεση περιφράξεις επιτρέπονται σε περίπτωση που είναι αναγκαίες για την προστασία καλλιεργειών ή άλλων ειδικών χρήσεων που προσδιορίζονται με Π.Δ/γμα που εκδίδεται μια φορά με πρόταση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος. Με το Δ/γμα αυτό καθορίζονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης αυτής, που επιτρέπει την κατ' εξαίρεση περίφραξη, ως και ο τρόπος, το είδος και η έκταση της περίφραξης αυτής. Επίσης από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού στις πιο πάνω περιοχές είναι δυνατό με απόφαση της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας να επιβληθεί η διακοπή των εργασιών κάθε είδους περίφραξης, καθώς και η κατεδάφιση περιφράξεων που έχουν τελειώσει, εφόσον οι περιφράξεις αυτές παρεμποδίζουν την πρόσβαση προς την ακτή ή την όχθη δημόσιας λίμνης και στο μέτρο που η διακοπή ή η κατεδάφιση εξυπηρετεί την πρόσβαση αυτή ή που συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Οι περιφράξεις κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού θεωρούνται αυθαίρετες και εφαρμόζονται για την κατεδάφισή τους οι διαδικασίες του άρθρ. 17 του παρόντος.

2. Ως ακτή για την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης νοείται το προς την ξηρά όριο του αιγιαλού και, αν η οριογραμμή αυτή δεν έχει προσδιορισθεί κατά τις κείμενες διατάξεις, νοείται η διαχωριστική γραμμή ξηράς - θάλασσας.

3. Οι κάτοχοι ή οι οπωσδήποτε χρησιμοποιούντες κτίσματα ή άλλες εγκαταστάσεις που έχουν ανεγερθεί στον αιγιαλό κατά παράβαση του άρθρ. 2 του ΑΝ 2344/1940 "περί αιγιαλού και παραλίας" ως ισχύει ή του ΝΔ 2687/1953 "Περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού" ως ισχύει, αποβάλλονται εντός 6 μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος χωρίς καμία αξίωση αποζημίωσης.

4. Τα κτίσματα αυτά μπορεί να διατεθούν στους ΟΤΑ ή σε κοινωφελή ιδρύματα ή οργανισμούς για την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών, μέχρι την κατεδάφισή τους.

Δρόμοι προς τις ακτές

1. Επιτρέπεται για δημόσια ωφέλεια ή απαλλοτρίωση ιδιοκτησιών για τη δημιουργία οδών προσπέλασης προς την παραλία και τον αιγιαλό καθώς και των αναγκαίων χώρων στάθμευσης οχημάτων. Οι οδοί είναι δημοτικές ή κοινοτικές κατά περίπτωση και δεν υπάγονται στις κατηγορίες των οδών που παρέχουν ειδικές δυνατότητες κατάτμησης και ανοικοδόμησης. Για την απαλλοτρίωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν 1065/1980 "περί κυρώσεως δημοτικού και κοινοτικού κωδικός".

2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο οδοί προσπέλασης δημιουργούνται σύμφωνα με γενικότερο σχεδιασμό που καταρτίζεται από τις αρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος και διαμορφώνονται ως πεζόδρομοι, χωρίς να αποκλείεται σε ορισμένες πρόσφορες θέσεις η διαμόρφωση οδών και χώρων στάθμευσης για τροχοφόρα σύμφωνα με τα οριζόμενα με την πράξη κήρυξης της απαλλοτρίωσης, μέσα στα πλαίσια του παραπάνω σχεδιασμού.

Νόμος 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 285/19.12.2001)

Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητας αυτών

1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται.

2. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους.

3. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ' εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

4. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

5.1. Γενικά προβλήματα

Το μικρό αυτό νησί της Αντιπάρου μόλις ένα μίλι μακριά από την Πάρο είναι ένα κλασσικό παράδειγμα κυκλαδίτικης ομορφιάς. Τα κάτασπρα σπίτια, τα λιτά σοκάκια., τα σπαρμένα ξωκλήσια και ο αμυντικός χαρακτήρας του οικισμού είναι μερικά από τα γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν την Κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική και παρατηρούνται στον ομώνυμο οικισμό. (Άρθρο, «Αντίπαρος – Λουσμένη στο φως», 27/2/2015). Ο Δήμος Αντιπάρου δηλώνει ότι δεν θέλει να παρουσιάσει κάποια συγκεκριμένη ταυτότητα για το νησί αλλά θέλει να διατηρήσει την εικόνα του ως έχει. Για τον οικισμό της Αντιπάρου αυτό όντως πραγματοποιείται, καθώς όλος ο πληθυσμός τους, με την βοήθεια του Δήμου φροντίζει για την καλύτερη εικόνα του τόπου και την διατήρηση των παραδοσιακών κυκλαδίτικων στοιχείων. Όμως βγαίνοντας από τον παραδοσιακό οικισμό την Αντιπάρου, θέλοντας να ανακαλύψει κανείς, τις άλλες ομορφιές τους νησιού, συναντά εικόνες που θυμίζουν ένα κλασσικό πολυτελή παραθεριστικό θέρετρο. Βίλλες με αυθάδη χαρακτηριστικά που απολαμβάνουν χλιαρές αντιδράσεις από τις αρχές, πολυτελή συγκροτήματα μέσα σε προστατευόμενες περιοχές (Υγρότοπος, Ψαραλυκή Β' Αντιπάρου), κλεισμένοι δρόμοι που οδηγούν στην θάλασσα από εγωπαθείς ιδιοκτήτες, οι οποίοι όχι μόνο καταπατούν τον αιγιαλό αλλά ιδιωτικοποιούν και την παραλία μπροστά από την ιδιοκτησία τους. Σήμερα η δόμηση επεκτείνεται σε παραλίες και πλαγιές, ισοπεδώνει την ιδιαιτερότητα του τοπίου, αυθαδιάζει απέναντι στο περιβάλλον και τις ίδιες τις ανάγκες του ανθρώπου. Οι ευθύνες μοιράζονται σε όλα τα επίπεδα, από τον αδιάφορο κράτος μέχρι και τον απλό πολίτη.

5.2. Ιεράρχηση και Ομαδοποίηση Προβλημάτων

Ιεράρχηση και Ομαδοποίηση Προβλημάτων

Παρακάτω παρουσιάζουμε μία διαφορετική ιεράρχηση και ομαδοποίηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το νησί της Αντιπάρου όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης, την επιτόπια έρευνα και τις συνεντεύξεις με τον Δήμαρχο αλλά και υπαλλήλους του Δήμου Αντιπάρου. Η ομαδοποίηση αυτή γίνεται με σκοπό την ανάλυση των προβλημάτων ένα προς ένα εκτενέστερα σε σχέση με την μέθοδο του SWOT.

Τα προβλήματα ομαδοποιούνται στις παρακάτω τέσσερις κύριες κατηγορίες :

- ❖ Πολεοδομικά και οικιστικά προβλήματα
- ❖ Προβλήματα τεχνικής και κοινωνικής υποδομής
- ❖ Περιβαλλοντικά προβλήματα
- ❖ Προβλήματα υγείας, παιδείας και πρόνοιας

Πολεοδομικά και οικιστικά προβλήματα

- Η ανυπαρξία ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου ρυθμιστικό ή πολεοδομικό όπου να αναφέρονται ξεκάθαρα οι όρων δόμησης για όλο το νησί.
- Η άναρχη και αυθαίρετη δόμηση σχεδόν σε ολόκληρο το νησί, εις βάρος του περιβάλλοντος.

- Η έντονη εξάρτηση των οικισμών μεταξύ τους αλλά και μεταξύ των άλλων Δήμων και κυρίως από τον Δήμο Πάρου. Ουσιαστικά η Πάρος αποτελεί την γέφυρα σύνδεσης της Αντιπάρου με την υπόλοιπη Ελλάδα. Η μεταφορά ανθρώπων και αγαθών γίνεται μόνο μέσω της Πάρου και επηρεάζεται άμεσα από τα καιρικά φαινόμενα που δυσκολεύουν τα δρομολόγια των μικρών πλοίων που εξυπηρετούν τη γραμμή Πούντα Πάρου- Αντίπαρος.
- Τα ασαφή όρια των οικισμών (εκτός του οικισμού της Αντιπάρου), επιτρέπουν πολλές φορές το κτίσιμο κατασκευών χωρίς σαφείς όρους δόμησης και χωρίς κανένα έλεγχο από την πολεοδομία, δημιουργώντας υπέρογκες κατασκευές.
- Η ανάμειξη των χρήσεων γης αλλά και η κατασκευή κτισμάτων στα παράλια του νησιού έχουν δημιουργήσει καταπατήσεις του αιγιαλού και των ζωνών των παραλιών και πολλές φορές ιδιωτικοποιούν την παραλία.
- Η αλλαγή χρήσης των οικοδομημάτων (από χώρο κατοικίας μετατρέπονται σε χώρους διαμονής και εστίασης)
- Τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός του νησιού υπερδιπλασιάζεται με αποτέλεσμα να παρατηρείται συνωστισμός στο νησί και σοβαρά προβλήματα.

Προβλήματα τεχνικής υποδομής

- Προβλήματα στην ύδρευση της Αντιπάρου. Ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες οι ανάγκες για νερό αυξάνονται και τα νερά των γεωτρήσεων αλλά και τα υπόγεια ύδατα δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες τους νησιού. Το έργο της Αφαλάτωσης ολοκληρώθηκε πριν λίγους μήνες αλλά ακόμα δεν έχει επίσημα παραδοθεί στον Δήμο και δεν έχει ξεκινήσει η λειτουργία του. Πάντως αναμένεται να διευκολύνει κατά πολύ το νησί ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαμε κιόλας να μετρήσουμε την συνολική κατανάλωση νερού καθώς από τις διάφορες γεωτρήσεις (με άδειες ή και χωρίς), δεν έχουμε επαρκή στοιχεία. Παρόλα αυτά το νησί πρέπει να αναπτύξει και ένα καλύτερο σύστημα διαχείρισης των υπόγειων υδάτων του νησιού.
- Το νησί έχει ανάγκη εκσυγχρονισμού του οδικού δικτύου, καθώς εκτός από τον κύριο άξονα που συνδέει τους οικισμούς, οι υπόλοιποι είναι χωματόδρομοι και μικροί σε πλάτος.
- Για το λιμάνι της Αντιπάρου οποιαδήποτε αλλαγή, είναι σχεδόν ακατόρθωτη, καθώς λόγω του χαμηλού βάθους του, δεν επιτρέπεται ο ελλιμενισμός μεγάλων πλοίων. Για τον λόγο αυτό τα πλοία που χρησιμοποιούνται για την μετακίνηση των επιβατών και των οχημάτων είναι οι γνωστές παντόφλες. Παρόλα αυτά, η περιοχή δίπλα στο λιμάνι, μπορεί με μια νέα διάπλαση να αξιοποιηθεί δημιουργώντας μια μαρίνα που θα μπορεί να υποδεχθεί κότερα και ιστιοφόρα.

Περιβαλλοντικά προβλήματα

- Η άναρχη και αυθαίρετη δόμηση που παρατηρείται σε όλες τις περιοχές του νησιού έχει επιφέρει σοβαρά προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον και οι ογκώδεις κατασκευές (Πολυτελείς Βίλλες) έχουν αλλοιώσει και σε πολλές φορές έχουν καταστρέψει την φυσική ομορφιά του τοπίου της Αντιπάρου. Ένα παράδειγμα αυτής της δόμησης είναι ο κατακερματισμός και η οικοπεδοποίηση που έχει δεχθεί ο οικισμός του Αγίου Γεωργίου.
- Παρατηρείται επίσης, αυθαίρετη δόμηση ακόμα και εντός διακηρυγμένων προστατευόμενων περιοχών όπως σε υγροτόπους και περιοχές NATURA.
- Τους καλοκαιρινούς μήνες επικρατεί ασυδοσία, ηχητική βουή και υπερπληθυσμός ενώ το χειμώνα τα ίδια τοπία μοιάζουν βομβαρδισμένα, έρημα από ζωή και πραγματικές προοπτικές.
- Η φθίνουσα τάση του πρωτογενή τομέα έχει επιφέρει εγκατάλειψη των καλλιεργήσιμων εκτάσεων του νησιού.
- Ακόμα και η εγκατάλειψη του μεταλλείου της Αντιπάρου, έχει προκαλέσει αλλοίωση το φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, χωρίς να υπάρχει ένα σχέδιο αποκατάστασης του.

Προβλήματα Υγείας, παιδείας, πρόνοιας

- Το νησί εκτός από έναν αγροτικό γιατρό στο υποτυπώδες ιατρείο δεν διαθέτει κανένα άλλο είδος υγειονομικής περίθαλψης και δεν μπορεί να αντιμετωπίσει δύσκολες καταστάσεις. Οι ασθενείς μεταφέρονται στο Κέντρο Υγείας Πάρου και από εκεί αν χρειαστεί διακομίζονται στο Νοσοκομείο της Σύρου ή σε Νοσοκομεία των Αθηνών. Επίσης διαθέτει 3 φαρμακεία συγκεντρωμένα στον οικισμό της Αντιπάρου.
- Το νησί της Αντιπάρου δεν διαθέτει κάποιο βρεφονηπιακό σταθμό ούτε κάποιο κέντρο περίθαλψης της τρίτης ηλικίας.
- Όσον αναφορά την παιδεία το νησί δεν διαθέτει παιδικό σταθμό (εκτός από νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο) και Λύκειο. Τα παιδιά που ολοκληρώνουν το γυμνάσιο πρέπει σε καθημερινή βάση να μεταφέρονται στο νησί της Πάρου προκειμένου να πηγαίνουν στον Γενικό Λύκειο Παροικίας ή στο Ε.Π.Α.Λ. ή Ε.Π.Α.Σ. της Παροικίας.

5.3. Η Ανάλυση S.W.O.T. για την Αντίπαρο

Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο σχεδιασμού και οργάνωσης ενός συνεκτικού πλαισίου λήψης αποφάσεων, που μπορεί να αφορά ένα θεσμό, μια επιχείρηση, μια γεωγραφική περιοχή, μια δημόσια πολιτική κτλ. Το αρκτικόλεξο SWOT προκύπτει από τις αγγλικές λέξεις: *Strengths*, *Weaknesses*, *Opportunities*, *Threats* (αντίστοιχα στα ελληνικά: δυνατό σημεία, αδύνατα σημεία, ευκαιρίες, απειλές). Η τεχνική αυτή είναι ιδιαίτερα διαδομένη στα πλαίσια της Διοίκησης Επιχειρήσεων για πάνω από 50 χρόνια. Είναι επίσης εργαλείο προγραμματισμού των δράσεων και των δημοσίων οργανισμών καθώς και διαμόρφωσης αποφάσεων χωρικού σχεδιασμού.

Ο τρόπος οργάνωσης και ανάλυσης των δεδομένων σε αυτό το εργαλείο γίνεται βάσει μιας διπλής ανάλυσης : α) της εσωτερικής ανάλυσης (πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα) και β) των εξωτερικών επιδράσεων (απειλές – ευκαιρίες).

Αναλυτικότερα μελετά και αναλύει τις έννοιες των :

- ❖ *Strengths*: Πλεονεκτήματα, δυνάμεις, οι πηγές ή η ικανότητα που μπορεί να χρησιμοποιήσει μια οργάνωση αποτελεσματικά για να πετύχει τους στόχους της. Στη περίπτωση του σχεδιασμού τα πλεονεκτήματα, οι δυνάμεις της περιοχής έτσι όπως εμφανίζονται στην παρούσα φάση σε διάφορους τομείς.
- ❖ *Weaknesses*: Αδυναμίες, περιορισμοί, σφάλματα ή ελλείψεις στην οργάνωση που εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων της. Στην περίπτωση του σχεδιασμού τα μειονεκτήματα ή αδυναμίες μιας περιοχής ενός τομέα σύμφωνα με την υπάρχουσα κατάσταση.
- ❖ *Opportunities*: Ευκαιρίες, οποιαδήποτε ευνοϊκή συνθήκη στο (εξωγενές) περιβάλλον της οργάνωσης. Στη περίπτωση του σχεδιασμού παράγοντες ή εξελίξεις λ.χ. πολιτικές, οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές που αν αξιοποιηθούν θα διευκολύνουν την υλοποίηση της πολιτικής.
- ❖ *Threats*: Απειλές, οποιαδήποτε ανεπιθύμητη κατάσταση στο (εξωγενές) περιβάλλον της οργάνωσης που είναι δυνητικά ζημιογόνος στη στρατηγική της. Στη περίπτωση του σχεδιασμού δυνητικά εμπόδια στην ομαλή πορεία υλοποίησης του.

Οι στόχοι μιας τέτοιας μελέτης αφορούν : Συλλογή βασικών συμπερασμάτων της ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, τη σύνθεση συμπερασμάτων έτσι ώστε ο φορέας να αποκτήσει ολοκληρωμένη εικόνα και τη διαμόρφωση βασικών προτάσεων. Την μέθοδο αυτή επιλέξαμε και εμείς έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η κατανόηση των προβλημάτων και καθώς και των πλεονεκτημάτων που έχει το νησί της Αντιπάρου αλλά και να δοθεί έμφαση στις απειλές που δέχεται αλλά και στις ευκαιρίες που του εμφανίζονται από

αυτή τη αυξημένη τουριστική ανάπτυξη. Παρακάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα της ανάλυσης αυτής.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Ανυπαρξία ενιαίου νομοθετικού πλαισίου όρων δόμησης	Σημαντικός αριθμός παραγωγικού πληθυσμού (ηλικίας :25 - 60)
Άναρχη και αυθαίρετη δόμηση σε πολλές περιοχές του νησιού, εις βάρος του περιβάλλοντος	Έντονο τουριστικό ενδιαφέρον περιοχής
Έντονη εξάρτηση των οικισμών και μεταξύ τους αλλά και μεταξύ των άλλων Δήμων (π.χ. Δ. Πάρου)	Σημαντική αξία του τοπίου λόγω αρχιτεκτονικής οικισμών και ήπιου αναγλύφου
Ελλείψεις υποδομών υποστήριξης τουρισμού	Πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και φυσικό περιβάλλον
Έλλειψη κοινωνικών υποδομών και τεχνικών υποδομών	Υπαρξη κατάλληλης γεωργικής έκτασης και ευνοϊκές κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες για ανάπτυξη γεωργικής δραστηριότητας
Έλλειψη σωστής διαχείρισης υδάτινων πόρων	Σημαντική αύξηση του πληθυσμού την τελευταία 20ετία της τάξης του 48%
Έλλειψη εξειδικευμένων συμβούλων	Έντονη ανάπτυξη του τριτογενή τομέα παραγωγής
Ανάμειξη χρήσεων γης και θέματα σεβασμού του αιγιαλού και των παραλιακών ζωνών	Ιδανικό περιβάλλον για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
Φθίνουσα τάση απασχόλησης πρωτογενή τομέα	Συνδυασμός αντιθέσεων (Privacy - Cosmopolitan life style)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού	Υποβάθμιση περιβάλλοντος λόγω υπερδόμησης και υπερσυγκέντρωσης πληθυσμού
Αξιοποίηση ιστορικών και αρχαιολογικών μνημείων	Εξασθένηση και μαρasmus πρωτογενή τομέα παραγωγής
Ανάπτυξη τουριστικών υποδομών, εναρμονισμένες με το φυσικό τοπίο και την μορφή του τοπίου	Υποβάθμιση πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικού τοπίου λόγω ανάπτυξης του τουρισμού
Ανάπτυξη Περιβαλλοντικής πολιτικής, προστασίας και διατήρησης οικιστικών συνόλων, μορφολογίας εδάφους και προστασία οικοσυστημάτων	Έντονος ανταγωνισμός από γειτονικούς νησιώτικους προορισμούς
Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η αξιοποίηση του τοπικού ανθρωπίνου δυναμικού	Περιβαλλοντικές μεταβολές / λειψυνδρία
Η εκπαίδευση και η ενημέρωση του υπάρχοντος ανθρωπίνου δυναμικού σε καινοτομικές οικονομικές δραστηριότητες	Ενεργειακό πρόβλημα και πρόβλημα ύδρευσης
Δυνατότητα αξιοποίησης Ευρωπαϊκών, Εθνικών και Περιφερειακών προγραμμάτων για το δυνατό πληρέστερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων του νησιού	Τουριστικός κορεσμός
Προοπτική ανάπτυξης Μελισσοκομικής Δραστηριότητας και Αρωματικών φυτών	Πολιτισμική αλλοίωση του πληθυσμού

5.4. Προοπτικές και προτάσεις

Αναλύοντας την πολεοδομική και οικιστική κατάσταση του Δ. Αντιπάρου και όλων των προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί μέσα από την έξαρση του τουρισμού φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι εάν θέλουμε το νησί της Αντιπάρου να διατηρήσει όλα αυτά τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά που του προσδίδουν τον Κυκλαδίτικο χαρακτήρα και να μην γίνει μια μικρή Μύκονος θα πρέπει να ληφθούν σε αυτό δραστικά μέτρα σε όλους τους τομείς.

Μέσα από το Φ.Ε.Κ. 1138/2009 εγκρίνεται το Ειδικό πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, στο οποίο παρέχονται κατευθύνσεις, κανόνες και κριτήρια για την χωρική διάρθρωση, οργάνωση και ανάπτυξη του τουρισμού στον Ελλαδικό χώρο και των αναγκαίων προς τούτο υποδομών καθώς και τη διατύπωση ενός ρεαλιστικού προγράμματος δράσης για

την επόμενη δεκαετία (2009-2024). Ο σκοπός του είναι η προστασία και η ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, των πόρων δηλαδή για τον τουρισμό, η οποία είναι και απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβίωση και τη ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα του τουρισμού. Ο στόχος του πλαισίου είναι η διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών έτσι ώστε να επιτευχθούν τα παρακάτω :

- Να προωθηθεί η αειφόρος και ισόρροπη ανάπτυξη του τουρισμού, σύμφωνα με τις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές, κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου αλλά και προστασίας των υδάτινων πόρων και του εδάφους και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- Την ποιοτική περιβαλλοντική αναβάθμιση, θεματική, χρονική και χωρική διερεύνηση της τουριστικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος και της ταυτότητας του.
- Την προσαρμογή του σχεδιασμού στις νέες προκλήσεις και πολιτικές για την βελτίωση της απόδοσης στον τομέα του τουρισμού.
- Τη διάχυση της ανάπτυξης του τουρισμού σε περισσότερες γεωγραφικές περιοχές με πολιτικές που θα ενθαρρύνουν και θα αποθαρρύνουν τη συγκέντρωση των επενδύσεων στον τουρισμό.
- Την βελτίωση του συνολικού οικονομικού αποτελέσματος της τουριστικής δραστηριότητας και του βαθμού απόδοσης της. Κ.τ.λ.

Το νησί της Αντιπάρου αποτελεί μια από τις πολλές περιοχές που αφορούν αυτό το Ειδικό Πλαίσιο καθώς εμπεριέχεται στην κατηγορία των νησιών αλλά και ειδικότερα ο οικισμός της Αντιπάρου είναι χαρακτηρισμένος ως παραδοσιακός. Οι ενέργειες και οι δράσεις που συνδέονται με την εξυπηρέτηση του τουρισμού πηγαίνουν ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, στην προκειμένη περίπτωση των νησιών και στις παράκτιες περιοχές. Πιο συγκεκριμένα για την πιο αποτελεσματική ανάπτυξη του τουρισμού στα νησιά, διακρίνονται και αυτά με την σειρά τους σε κατηγορίες για τις οποίες και δίνονται για αυτά οι αντίστοιχες κατευθύνσεις. Το νησί της Αντιπάρου ανήκει στην δεύτερη κατά σειρά κατηγορία που αφορούν νησιά με σημαντική τουριστική δραστηριότητα ή νησιά που αναπτύσσονται τουριστικά ή με χωρίς άλλη ιδιαίτερα δυναμική παραγωγική δραστηριότητα και εκμεταλλεύσιμους πόρους. Στα νησιά αυτά πρέπει να δοθεί έμφαση σε δράσεις που έχουν σκοπό α) την αντιμετώπιση συγκρούσεων μεταξύ των δραστηριοτήτων, β) τον έλεγχο των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης και γ) την αποτροπή της μονόπλευρης εξάρτησης τους από τον τουρισμό. Ο σχεδιασμός των χρήσεων γης πρέπει να διερευνά πρώτον, την σκοπιμότητα καθορισμού ζωνών τουριστικής ανάπτυξης στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές και να τις ορίζει και δεύτερων, τον προσδιορισμό ζωνών προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του τοπίου στις οποίες θα περιορίζεται ή και θα απαγορεύεται η δυνατότητα δόμησης.

Παρόλα αυτά σε κάθε περίπτωση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η φέρουσα ικανότητα των περιοχών, με την ιδιαίτερη επισήμανση ότι η ανεπάρκεια και υπέρβαση της αντοχής των πόρων θα πρέπει να αποτελεί απαγορευτικό κριτήριο για τη χωροθέτηση ζωνών ή τουριστικών μονάδων.

Όσων αναφορά τους Παραδοσιακούς οικισμούς στους οποίου εμπίπτει ο οικισμός της Αντιπάρου προτείνεται

- Η δημιουργία ενός μηχανισμού ελέγχου των χρήσεων γης και της έντασης της τουριστικής δραστηριότητας βάσει των εξής κριτηρίων: τη επιφάνεια δομημένου χώρου, συνολικός αριθμός τουριστικών επιχειρήσεων με έδρα ή πραγματική λειτουργία στον οικισμό, αριθμός υφιστάμενων κλινών. Στόχος είναι η διαφύλαξη της αξίας του πόρου και η προστασία του παραδοσιακού χαρακτήρα.
- Διαμόρφωση αυστηρότερων κανόνων για τη μορφολογία των νέων κτισμάτων, ενίσχυση δράσεων αποκατάστασης κελυφών και αναζωογόνησης τους.
- Ελέγχου δυνατότητας επέκτασης ή μη των οικισμών κατά τρόπο ώστε να διαφυλάσσεται η αξία του πόρου και να προστατεύεται ο παραδοσιακός χαρακτήρας του οικισμού.
- Ανάπτυξη δράσεων τοπικών συμφώνων ποιότητας οι οποίοι να αφορούν στη διατήρηση και ανάδειξη αξιόλογων μορφολογικών στοιχείων και ιδιαίτερα τοπική αρχιτεκτονική παραδοσιακών Κυκλαδίτικων στοιχείων.

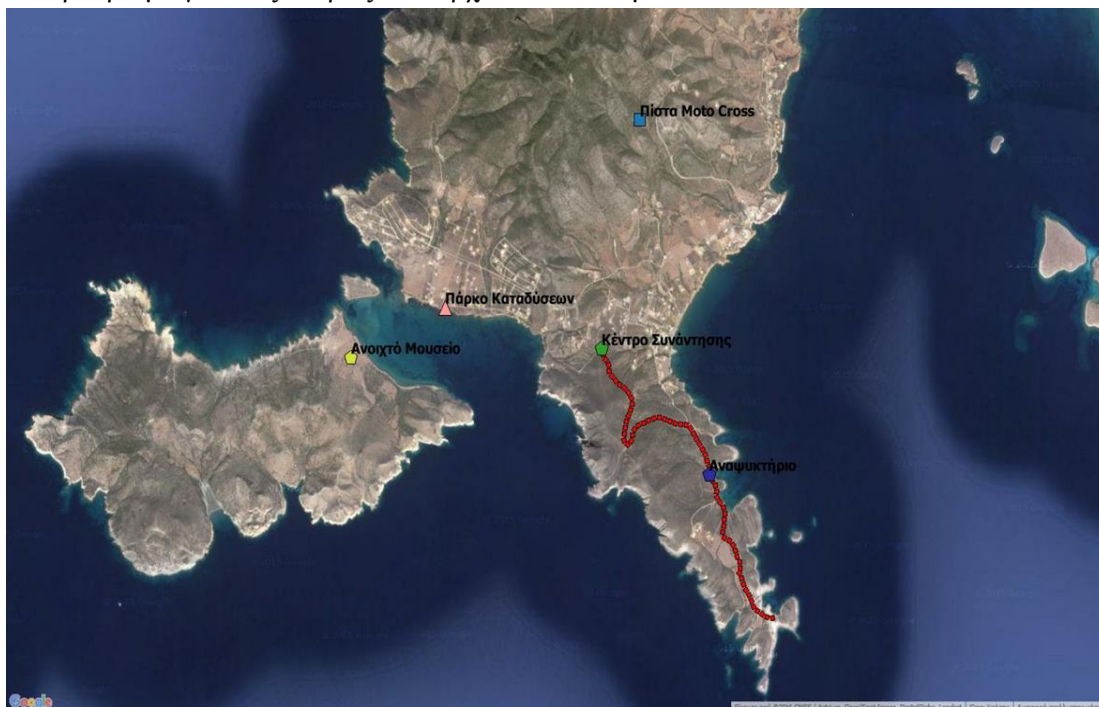
Βασισμένοι λοιπόν στις κατευθύνσεις που προτείνει το Ειδικό πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό στο νησί της Αντιπάρου παραθέτουμε τις προσωπικές προτάσεις.

Προτάσεις ανάπτυξης

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ του Τουρισμού το νησί της Αντιπάρου προσφέρεται για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών Τουρισμού καθώς όσον αναφορά τον Τουρισμό το νησί βρίσκεται ακόμα σε στάδιο ανάπτυξης .Οι εναλλακτικές μορφές Τουρισμού χαρακτηρίζονται από δυναμική ζήτηση και μέγιστη αξιοποίηση των φυσικών πόρων του νησιού. Μέσω αυτών των μορφών Τουρισμού το νησί μπορεί να επιτύχει μια βιώσιμη και αειφόρα τουριστική ανάπτυξη. Οι μορφές εναλλακτικού Τουρισμού που προτείνονται είναι:

- 1) Τουρισμός φύσης (οικοτουρισμός). Αναπτύσσεται σε περιβαλλοντικά ενδιαφέρουσες περιοχές όπως περιοχές δικτύου φύσης (NATURA 2000) και υγρότοπους.
 - ❖ Πρόταση να δημιουργηθεί μια περιπατική διαδρομή εντός του Νοτιοανατολικού ακρωτηρίου της Αντιπάρου (Παναγία Φανερωμένη) με έμφαση στην φυσιολατρική διάσταση.
 - ❖ Δημιουργία πίστας mountain bike στο Νοτιοανατολικό άκρο του λόφο Προφήτη Ηλία.
- 2) Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής. Προτείνεται δημιουργία θαλάσσιου καταδυτικού πάρκου το οποίο θα είναι εφραπτόμενο στην Παραλία του Αγίου Γεωργίου στο Νοτιοδυτικό άκρο του νησιού. Το συγκεκριμένο πάρκο θα προστατεύεται από την αλιεία και από άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες. Λόγω της υποθαλάσσιας μορφολογίας, το χαμηλό βάθος και την γεινίαση με τον Αρχαιολογικό χώρο του Δεσποτικού η περιοχή είναι κατάλληλη για μια τέτοια δραστηριότητα.

- 3) Αρχαιολογικός Τουρισμός . Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος του αρχαιολογικού χώρου του Δεσποτικού το νησί της Αντιπάρου έχει ένα παραπάνω πλεονέκτημα έναντι άλλων Τουριστικών προορισμών. Ο Αρχαιολογικός πλούτος και πολιτισμός που παρουσιάζονται μέσα από τα ευρήματα του Δεσποτικού αποτελούν πόλο έλξης αρχαιολόγων και τουριστών από όλο τον κόσμο. Η ολοκλήρωση των ανασκαφών στο νησί του Δεσποτικού και η δημιουργία ενός Μουσείου είναι επιτακτική και θα δημιουργήσει τον απόλυτο προορισμό για τους λάτρεις του Αρχαίου Πολιτισμού.

Προτάσεις παιδείας-υγείας-Πρόνοιας

- 1) Δημιουργία Κέντρου Υγείας πρωτοβάθμιας περίθαλψης και επάνδρωση του με κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.
- 2) Δημιουργία Παιδικού και Βρεφονηπιακού σταθμού για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων μητέρων έστω και για εποχιακή λειτουργία (θερινή περίοδο)
- 3) Δημιουργία ΚΑΠΗ Κέντρου Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων για την φροντίδα των ατόμων τρίτης ηλικίας.

Προτάσεις περιβαλλοντικών προβλημάτων

- 1) Έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης μέσω αυστηρότερου Πολεοδομικού ελέγχου.
- 2) Ανάπτυξης της μελισσοκομίας .Επειδή το νησί είναι πλούσιο σε αυτοφυή αρωματικά φυτά που είναι ενδημικά όπως θυμάρι, ρίγανη, θρούμπη, ρείκι, προσφέρονται για μελισσοκομία και παραγωγή μελιού εξαιρετικής ποιότητας.
- 3) Τα ίδια αυτά αυτοφυή αρωματικά φυτά της Αντιπάρου μπορούν να προσφέρουν ένα σημαντικό έσοδο από την αύξηση της παραγωγής τους μέσω της καλλιέργειας των.

- 4) Πρόταση δημιουργίας πρώιμων ανοιχτών καλλιέργειών, στην Νοτιοανατολική πλευρά του νησιού κοντά στον οικισμό του Σωρού, λόγω του υπήνεμου και προσήλιου αναγλύφου και του ήπιου κλίματος της περιοχής.

Προτάσεις ανάπτυξης Τεχνικής Υποδομής

- 1) Απαγόρευση διάνοιξης νέων γεωτρήσεων όσο αυτό είναι εφικτό και ταυτόχρονη μείωση άντλησης των υπάρχοντων, λόγω εξάντλησης υδάτινων αποθεμάτων και περιορισμένου υδροφόρου ορίζοντα.
- 2) Εκσυγχρονισμός υπάρχοντος οδικού δικτύου (ασφαλτόστρωση ή τσιμεντόστρωση δρόμων)
- 3) Δημιουργία μαρίνας σκαφών αναψυχής στον όρμο του Αγίου Γεωργίου μετά από εκπόνηση αυστηρής μελέτης περιβαντολ-λογικών επιπτώσεων. Η πρόταση αυτή γίνεται με την επιφύλαξη μακροπρόθεσμα να λειτουργήσει ανασταλτικά στην βιώσιμη ανάπτυξη του νησιού.

Προτάσεις Πολεοδομικών και οικιστικών προβλημάτων

Το υπέρτατο όραμα για την επίλυση των υαρχόντων και μελλοντικών πολεοδομικών και οικιστικών προβλημάτων της Νήσου Αντιπάρου είναι η εκπόνηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου. Παρόλα αυτά λόγω της της οικονομικής κρίσης που περνά η χώρα μας τα τελευταία χρόνια, ο σχεδιασμός έχει περιέλθει σε δεύτερη μοίρα, και αντ' αυτού προτείνονται προσωρινές λύσεις οι οποίες όχι μόνο δεν λύνουν τα προβλήματα αλλά επιδεινώνουν την υπάρχουσα κατάσταση. Για να ξεκινήσουν οι διαδικασίες εκπόνησης ενός Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου απαιτείται, αρχικά πολιτική βούληση, θέληση από την τοπική αυτοδιοίκηση και ένταξη της μελέτης σε κάποιο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την χρηματοδότηση της. Επειδή μια τέτοια μελέτη είναι χρονοβόρα και δαπανηρή, προτείνονται μικρότερες πολεοδομικές λύσεις, οι οποίες μπορεί να μην δίνουν οριστική λύση στα προβλήματα αλλά τα περιορίζουν.

- 1) Εκπόνηση μελέτης και χάραξης ορίων των Οικισμών του Αγίου Γεωργίου, του Σωρού και του Κάμπου.
- 2) Εκπόνηση μελέτης σχεδιασμού και καθορισμού χρήσεως γης εντός και εκτός των οικισμών του νησιού.
- 3) Μελέτη σχεδιασμού και χάραξης του Αιγιαλού της Νήσου Αντιπάρου με αυστηρούς όρους.

5.5. Συμπεράσματα

Η Αντίπαρος είναι ένα πανέμορφο νησί που παρουσιάζει ιδιαίτερο περιβαντολογικό και τουριστικό ενδιαφέρον. Το νησί προσφέρει ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα λόγω των αντιθέσεων που παρουσιάζει. Υπάρχει από τη μια ο Οικισμός της Αντιπάρου που καταφέρνει να διατηρεί την γραφικότητα και τον παραδοσιακό χαρακτήρα του, ακόμα και μέσα από το κοσμοπολίτικο στυλ, και από την άλλη προσφέρει την απομόνωση και την ηρεμία ενός ακατοίκητου νησιού.

Η Αντίπαρος ήταν ένα κλασσικό Κυκλαδίτικο ψαροχώρι χωρίς ιδιαίτερη φήμη και καμία ανάπτυξη. Λειτουργούσε σε χαμηλότερους και πιο ήρεμους ρυθμούς από τα υπόλοιπα νησιά. Η παλιά Αντίπαρος αντιπρότεινε, το δικό της ήρεμο μοντέλο διακοπών χάρη τις φυσικές ομορφιές της, την γραφικότητα του οικισμού και το σπήλαιο με τους εντυπωσιακούς σταλαγμιτικούς σχηματισμούς. Λόγω αυτού απέκτησε την παγκόσμια φήμη που επικρατεί μέχρι σήμερα, καθώς αποτελεί δημοφιλέστερο τουριστικό προορισμό τα καλοκαίρια για Έλληνες και Ευρωπαίους επισκέπτες, αλλά και τόπο επένδυσης Αμερικανών παραθεριστών (πολλοί γνωστοί ηθοποιοί του Hollywood και τραγουδιστές έχουν πλέον σπίτια στο νησί). Θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε ότι παρέμεινε το γραφικό ψαροχώρι των περασμένων δεκαετιών, όμως ο νέος πληθυσμός δείχνει πραγματικό ενδιαφέρον για την Τουριστική ανάπτυξη του, πάντα με γνώμονα την διαφύλαξη του παραδοσιακού χαρακτήρα παρ' όλη την ανυπαρξία σοβαρών κοινωνικών και τεχνικών υποδομών που χρειάζονται για στηρίξουν τον Τουρισμό. Παρόλα τα θετικά που έφερε στην οικονομία και στην ανάπτυξη του νησιού, το φαινόμενο του Τουρισμού, έφερε μαζί του και τις αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο. Οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης, αν δεν δέχεται και τον ανάλογο έλεγχο προκαλεί μακροπρόθεσμα δυσμενείς επιπτώσεις σε όλους τους τομείς. Στην Αντίπαρο ακόμα δεν παρατηρείται ιδιαίτερη υπερδότηση, αλλά αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών χαρακτηριστικών του τοπίου. Έχουν δημιουργηθεί ογκώδεις και πολυτελείς αυθαίρετες κατοικίες σε όλες τις εκτός σχεδίου περιοχές, λόγω ανυπαρξίας ενός ενιαίου πλαισίου δόμησης και έλλειψης ελέγχου των υφιστάμενων όρων δόμησης. Σε πολλές περιπτώσεις η καταπάτηση του αιγιαλού και η ιδιωτικοποίηση της παραλίας προκαλούν σοβαρά προβλήματα στην ελεύθερη πρόσβαση των ακτών και γι' αυτό απαιτείται η άμεση χάραξη του Αιγιαλού και να παρθούν αποφάσεις για την προστασία του δικαιώματος αυτού. Άλλο ένα σοβαρό ζήτημα της Αντιπάρου είναι η ανυπαρξία θεσμοθετημένων ορίων στους οικισμούς το οποίο δίνει πολλά παράθυρα για παρονομίες.

Οριστική λύση ενδείκνυται να δώσει η μελέτη και ο σχεδιασμός ενός Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, στο οποίο θα διορθώνονται όλες οι ασάφειες των Νομοθετικών διατάξεων που ισχύουν σήμερα. Επειδή η διαδικασία εκπόνησης ενός Γ.Π.Σ. απαιτεί και χρόνο και χρήματα (τα οποία δεν διατίθενται) μία προσωρινή λύση θα ήταν ένας Πολεοδομικός Σχεδιασμός για τους οικισμούς και αυστηρότερος Πολεοδομικός έλεγχος, ιδιαίτερα στις εκτός σχεδίου περιοχές. Εμείς οι Έλληνες τον τόπο μας δεν τον αγαπάμε, τον θεωρούμε στρέμματα προς εκμετάλλευση, δάση προς οικοπεδοποίηση και ακρογιαλιές προς ίδιο όφελος.

Συμπερασματικά μπορώ να πω ότι δεν αρκεί η σύλληψη ενός έστω ιδιοφυούς σχεδίου για να βάλει σε τάξη το χάος που επικρατεί, χρειάζεται η επιστημονική προσέγγιση του θέματος, η πολιτική βούληση αλλά και άνθρωποι με ικανότητες και ήθος για την εφαρμογή του.

Βιβλιογραφία

Μελέτες- Έρευνες

Επιχειρησιακό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Μελέτη βιωσιμότητας υπό σύσταση Δημοτικής Επιχείρησης Αποχέτευσης Αντιπάρου (2012)

Ιωσηφίδης Θ., Κίζος Θ., Σπιλάνης Γ. (2003) : Οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της ανάπτυξης σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές, Συνέδριο «Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές και στρατηγικές ανάπτυξης», Μυτιλήνη, διαθέσιμο στο: http://www.aegean.gr/lid/internet/elliniki_ekdosi/TEL_DIMOSI/Keynote_LFA_conference_new.pdf)

Μισαηλίδης Ν., Σπιλάνης Γ., Σπυριδωνίδης Η. (2002) : Προσπελασιμότητα στα νησιά του Αιγαίου: πραγματική και εικονική απόσταση, Εισήγηση στο 7^ο Εθνικό Συνέδριο Χαρτογραφίας: «Νησιωτική Χαρτογραφία», Μυτιλήνη

Παπακωνσταντίνου Α., (2004) : Η συνταγματική Αρχή της Βιώσιμης Ανάπτυξης των Νησιωτικών Περιοχών, διαθέσιμο στο: <http://www.nomosphysis.org.gr>

Σπιλάνης Γ. (2000) : Τουρισμός και περιφερειακή ανάπτυξη: η περίπτωση των νησιών του Αιγαίου, Τουριστική Ανάπτυξη: Πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις, Εξάντας, σ.149-187, Αθήνα

Σόμπολος Τρύφων «Ανάλυση του οικιστικού δικτύου της Ν. Αίγινας Προβλήματα-προοπτικές»

Ναούμη Βασιλική, Ε.Μ.Π. 2015, Διπλωματική Εργασία, «Περιοχές Ελεγχόμενης προσβασιμότητας στον Κόσμο. Η Περίπτωση του οικισμού Μανδράκι στη Νίσυρο»

Ταμουραντζή Αμαλία, Ε.Μ.Π. 2008, Διπλωματική Εργασία, «Ανάλυση του οικιστικού δικτύου της νήσου Άνδρου. Διαφοροποιήσεις - Μετασχηματισμοί – Προοπτικές»

ΔΠΕ (Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών) (2006) : Δίκτυο Αειφόρων Νήσων Αιγαίου – ΔΑΦΝΗ, Αθήνα

Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2004) : Νησιά του Αιγαίου. Προστασία του Φυσικού και Δομημένου Περιβάλλοντος, Αθήνα

Άρθρα Εφημερίδας

Παναγιώτα Μπίτσικα, 2000, Το Βήμα, «Χωροταξική αναρχία στα νησιά, Το «κίνητρο» του εύκολου κέρδους και η απουσία του κράτους.

Γιώργου Λιάλιου, 2007, Καθημερινή, «Το τσιμέντο πνίγει τις Κυκλάδες»

Ελευθερίας Κόλλια, 2001, Το Βήμα, «Όνειρο η θερινή κατοικία, Από τα «εκτός σχεδίου» λυόμενα των φτωχών στις επαύλεις των πλουσίων»

Προκόπη Γιόγιακα, 2001, Τα Νέα, «Οι βίλες του Χόλιγουντ δεν ταιριάζουν με τις Κυκλάδες»

Βιβλία

Αγγελίδης Μηνάς (2000) Χωροταξικός Σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη Αθήνα ,Εκδόσεις Συμμετρία

Αποστόλου Ε (2007). Διπλωματική εργασία «Η διερεύνηση της οικιστικής ανάπτυξης της περιοχής της Ραφήνας με την βοήθεια των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Τσίκα- Χατζοπούλου Σ.(2003) «Πολεοδομικό δίκαιο» Πανεπιστημιακές εκδόσεις Ε.Μ.Π.

Αραβαντινός Αθαν.(2007) «Πολεοδομικός Σχεδιασμός για την βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου» Αθήνα Εκδόσεις Συμμετρία- Αναθεωρημένη έκδοση

Χρήστος Γεωργούσης (1998) «Κυκλάδες Πάρος-Αντίπαρος» εκδόσεις Φιλιππότη Αθήνα

Συνεντεύξεις

Δήμος Αντιπάρου (2015) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο Αντιπάρου κ. Αναστάσιο Φαρούπο

Συνέντευξη με την κα Νάνσυ Κριτσωτάκη Τοπογράφο Μηχανικό Αντιπάρου

Συνέντευξη με την κα Αργυρώ Κονταράτου Τοπογράφο Μηχανικό Πάρου

Στατιστικά δεδομένα

Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία «Απογραφή πληθυσμού, κατοίκων και κτιρίων Κυκλάδων και Αντιπάρου»

Λιμεναρχείο Πάρου δρομολόγια πλοίων για Αντίπαρο

Κοινοπραξία Ε/Γ Ο/Γ πλοίων Αντιπάρου

Τεχνικό Επιμελητήριο Κυκλάδων

ΕΟΤ Κυκλάδων

Ηλεκτρονικές διευθύνσεις

<http://www.antiparos.gr/el/>

<http://antiparios.blogspot.gr/>

[www.google](http://www.google.com) earth.com

www.el.wikipedia.org

www.ypai.gr

www.minenvi.gr

www.ethnos.gr

<http://www.fireisland.com>

<http://www.sark.co.uk>

<http://www.lamma-island.com>

Φύλλα Εφημερίδος της Κυβερνήσεως –Μελέτη

- ΦΕΚ Α' 285/19.12.2001, Νόμος 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις»
- ΦΕΚ 594/Δ/13.11.1978 «Περί χαρακτηρισμού ως παραδοσιακών οικισμών τινών του Κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών»
- ΦΕΚ 345/Δ/2.6.1989 «Καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης των οικοπέδων των οικισμών του Νομού Κυκλάδων, που έχουν χαρακτηρισθεί ως παραδοσιακοί με το από 19.10.1978 (ΦΕΚ 594/Δ) Προεδρικό Διάταγμα.
- ΦΕΚ 1487/10.10.2003 «Έγκριση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου»
- ΦΕΚ 3155/12.12.2013 «Έγκριση τροποποίηση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής μελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού»
- Π.Δ. 209/Δ/2.6.1976 «Περί εγκρίσεως ρυμοτομικού σχεδίου οικισμού επί εκτάσεως του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχών, Αργυροχών και Ωρολογοπωλών Αθηνών και Προαστίων Χ.Α.Ω. και τινών ιδιωτικών εκτάσεων εις θέσιν «Άγιος Γεώργιος κλπ.» της Κοινότητας Αντιπάρου (Κυκλάδων) και καθορισμός των όρων και περιορισμών δόμησης των οικοπέδων αυτού»
- ΦΕΚ 266/13.10.2011 «Τροποποίηση του από 2.6.1976 Π.Δ./τος «Περί εγκρίσεως ρυμοτομικού σχεδίου οικισμού επί εκτάσεως του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχών, Αργυροχών και Ωρολογοπωλών Αθηνών και Προαστίων Χ.Α.Ω. και τινών ιδιωτικών εκτάσεων εις θέσιν «Άγιος Γεώργιος κλπ.» της Κοινότητας Αντιπάρου (Κυκλάδων) και καθορισμός των όρων και περιορισμών δόμησης των οικοπέδων αυτού»
- ΦΕΚ 504/14.7.1988 «Χαρακτηρισμός οικισμών του Νομού Κυκλάδων ως παραδοσιακών και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης αυτών»
- ΦΕΚ 732/Δ/7.7.1993 «Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης των εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχών των νήσων Πάρου –Αντιπάρου (Ν. Κυκλάδων)»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΩΝ

Καλύψεις Γης Νήσου Αντιπάρου

Υπόμνημα

• Οικισμοί Αντιπάρου

- Διακεκομμένη αστική οικοδόμηση
- Χώροι οικοδόμησης
- Μη αρδευόμενη αρόσιμη γη
- Αμπελώνες
- Σύνθετα συστήματα καλλιέργειας
- Γεωργική γή με εκτάσεις φυσικής βλάστηση
- Φυσικοί βοσκότοποι
- Σκληροφυλλική βλάστηση
- Παραλίες αμμόλοφοι αμμουδιές

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

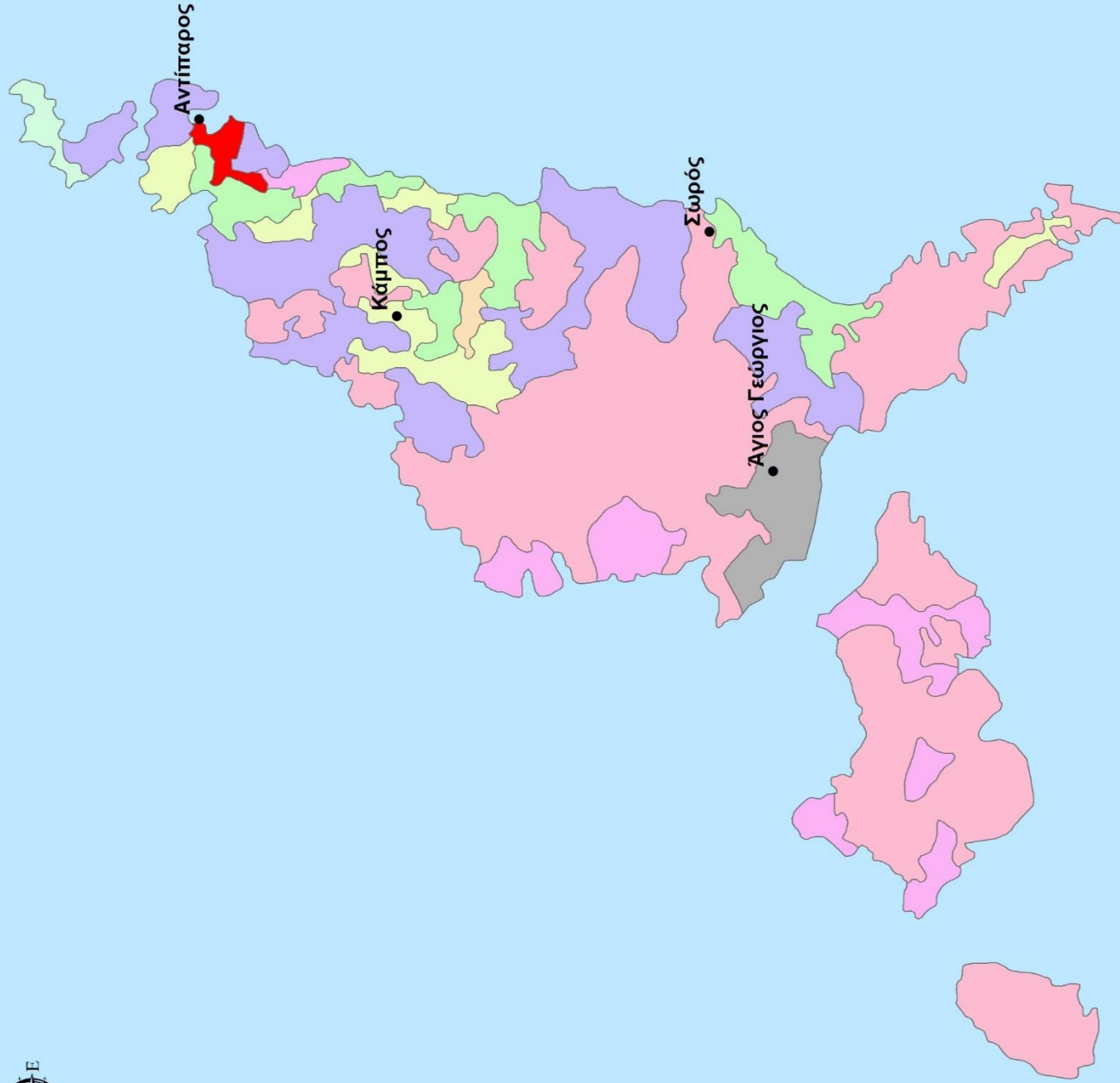
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

0 0,75 1,5 3 4,5 6 χλμ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Υτόμνημα

Κλίση Εδάφους

0 - 10

10,01 - 25

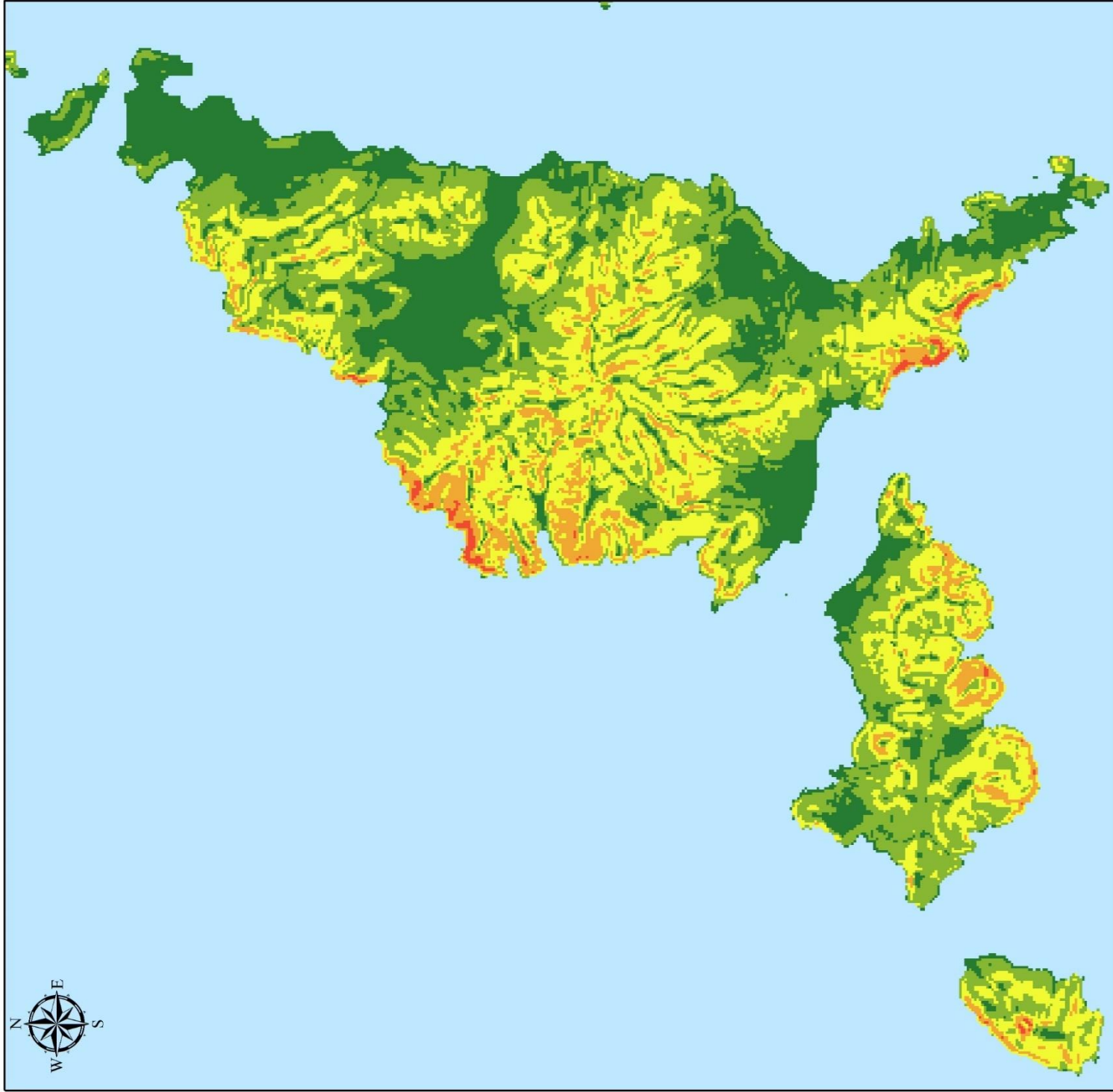
25,01 - 45

45,01 - 75

75,01 - 95

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Υπόμνημα

Υψόμετρο

1 - 40

40,1 - 80

80,1 - 140

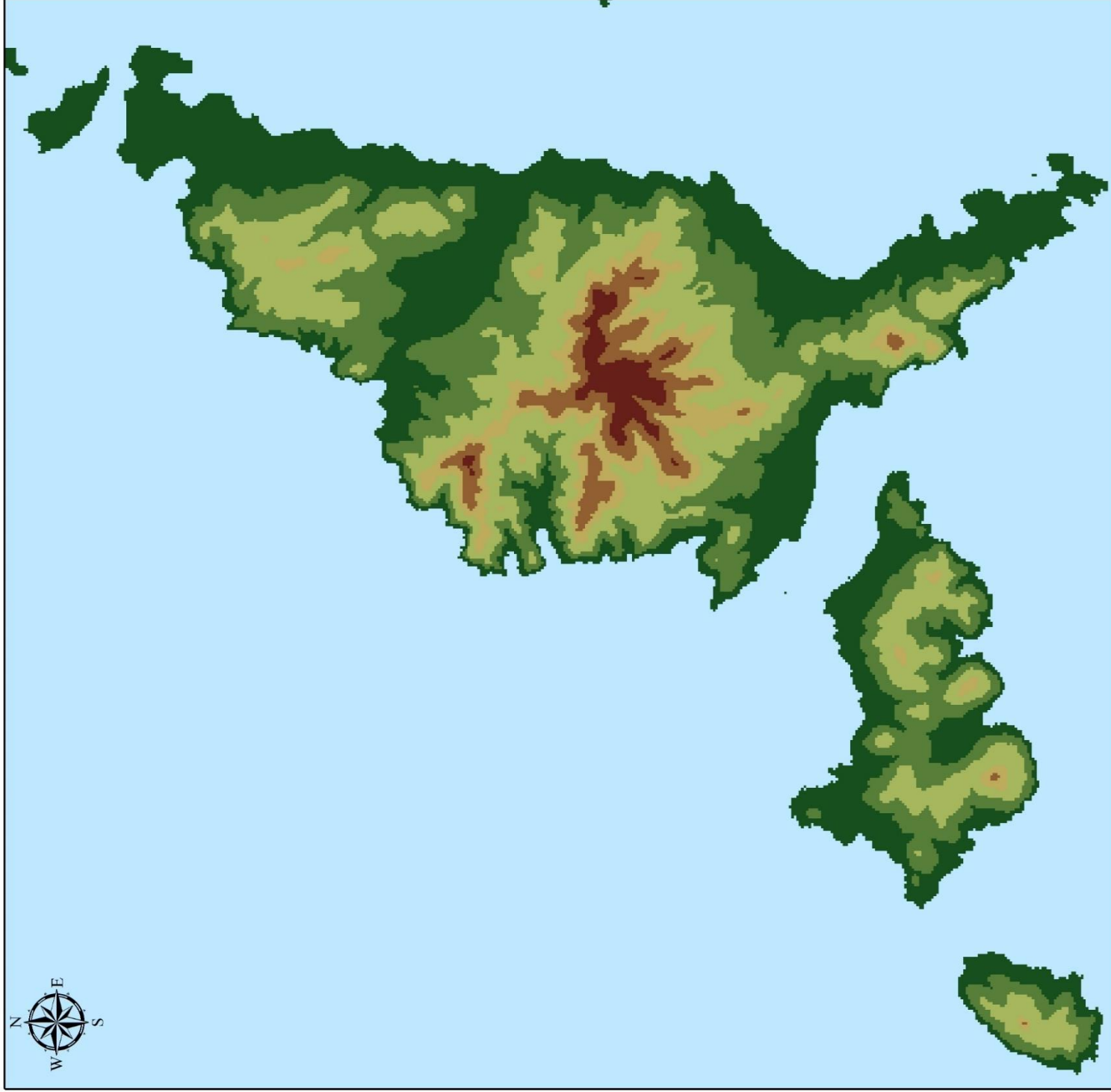
140,1 - 180

180,1 - 220

220,1 - 300

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Καλύψεις Γης Νήσου Αντιπάρου

Υπόμνημα

- Οικισμοί Αντιπάρου
- Νησιώτικοι Υγρότοποι
- Natura2000

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

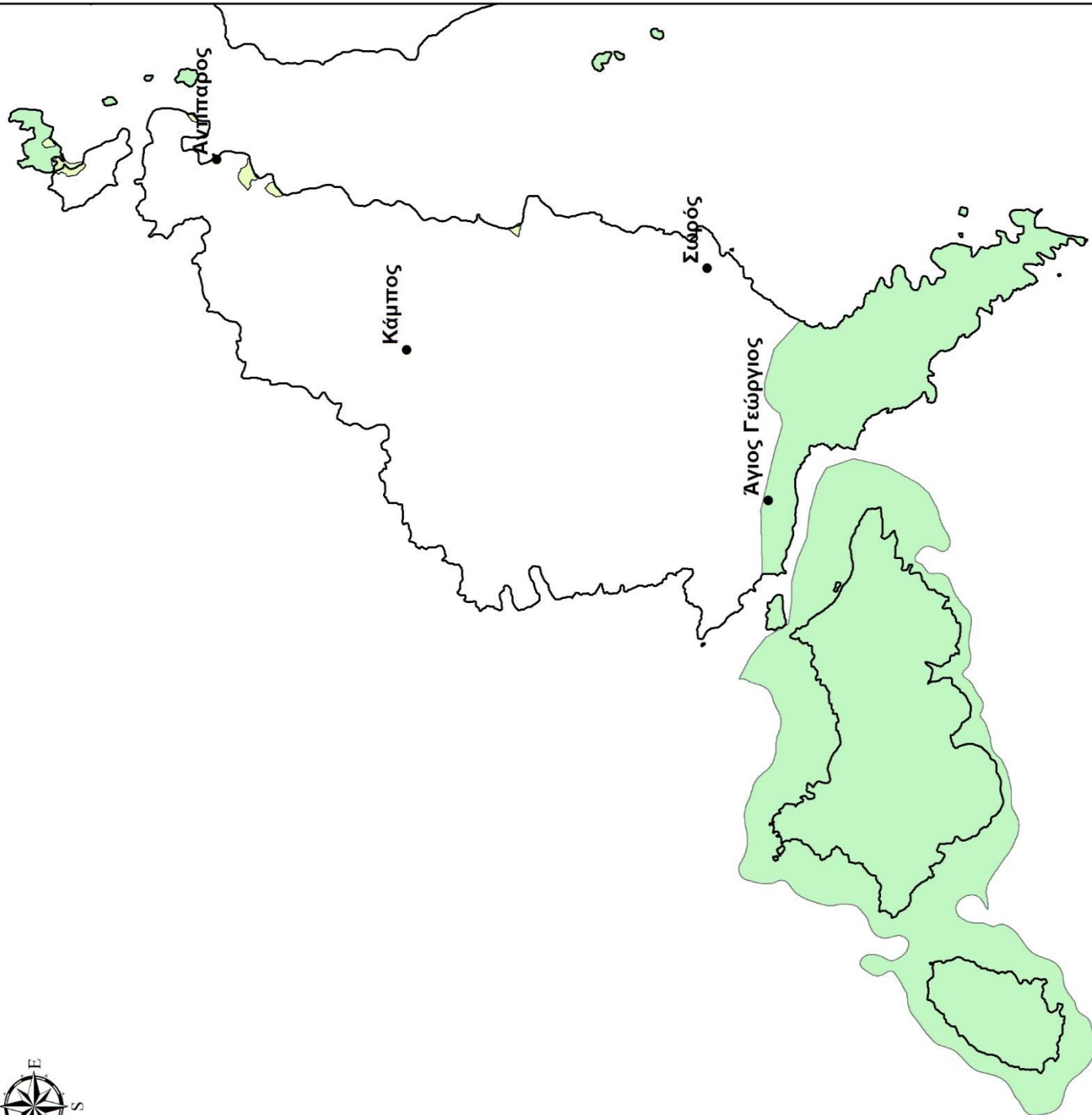
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

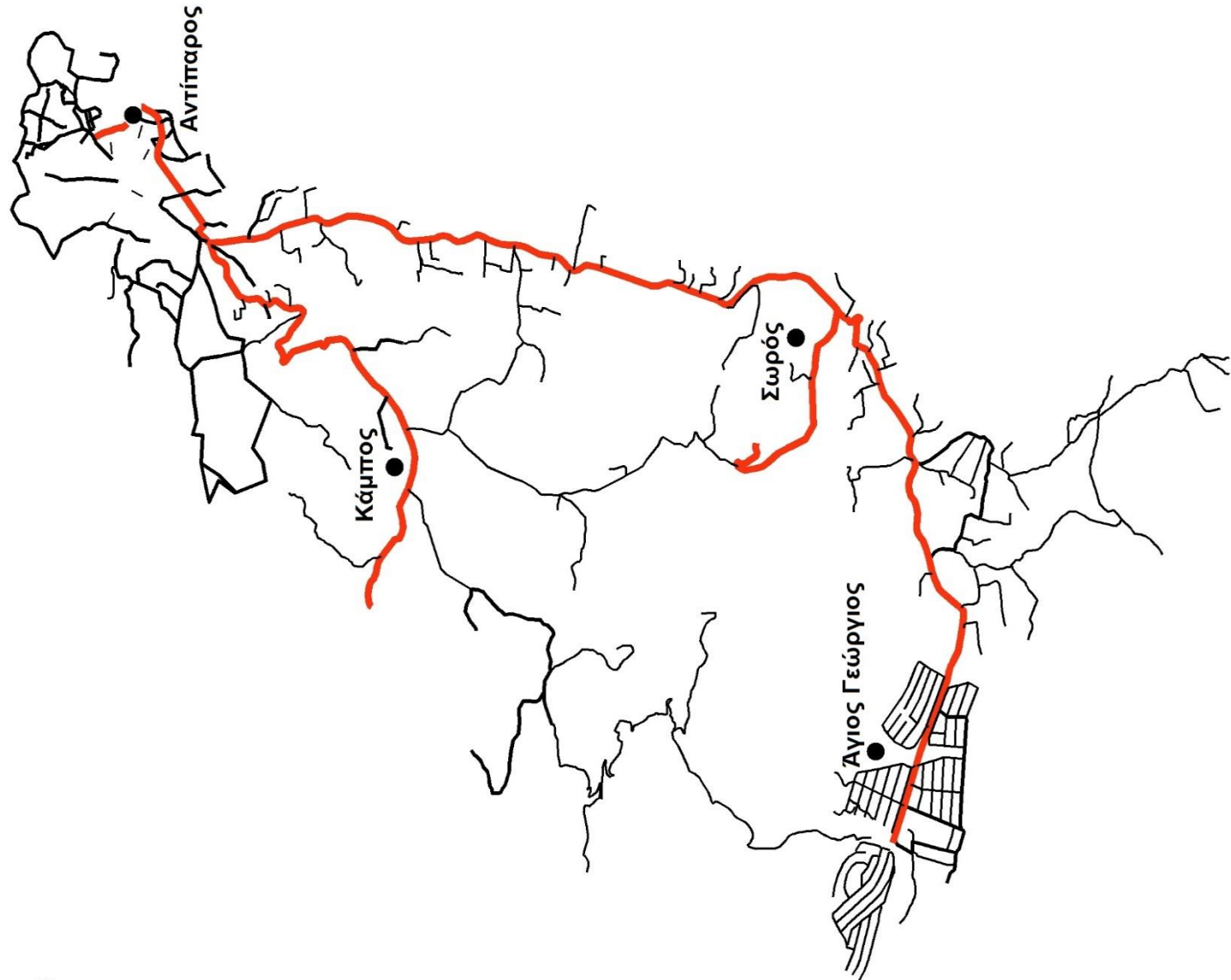

Οδικό Δίκτυο Νήσου Αντιπάρου

Δρόμοι Αντιπάρου

Τύποι

- Κύριο Οδικό Δίκτυο
- Δευτερεύων Οδικό Δίκτυο
- Χωματόδρομοι
- Πεζόδρομοι
- Οικισμοί Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

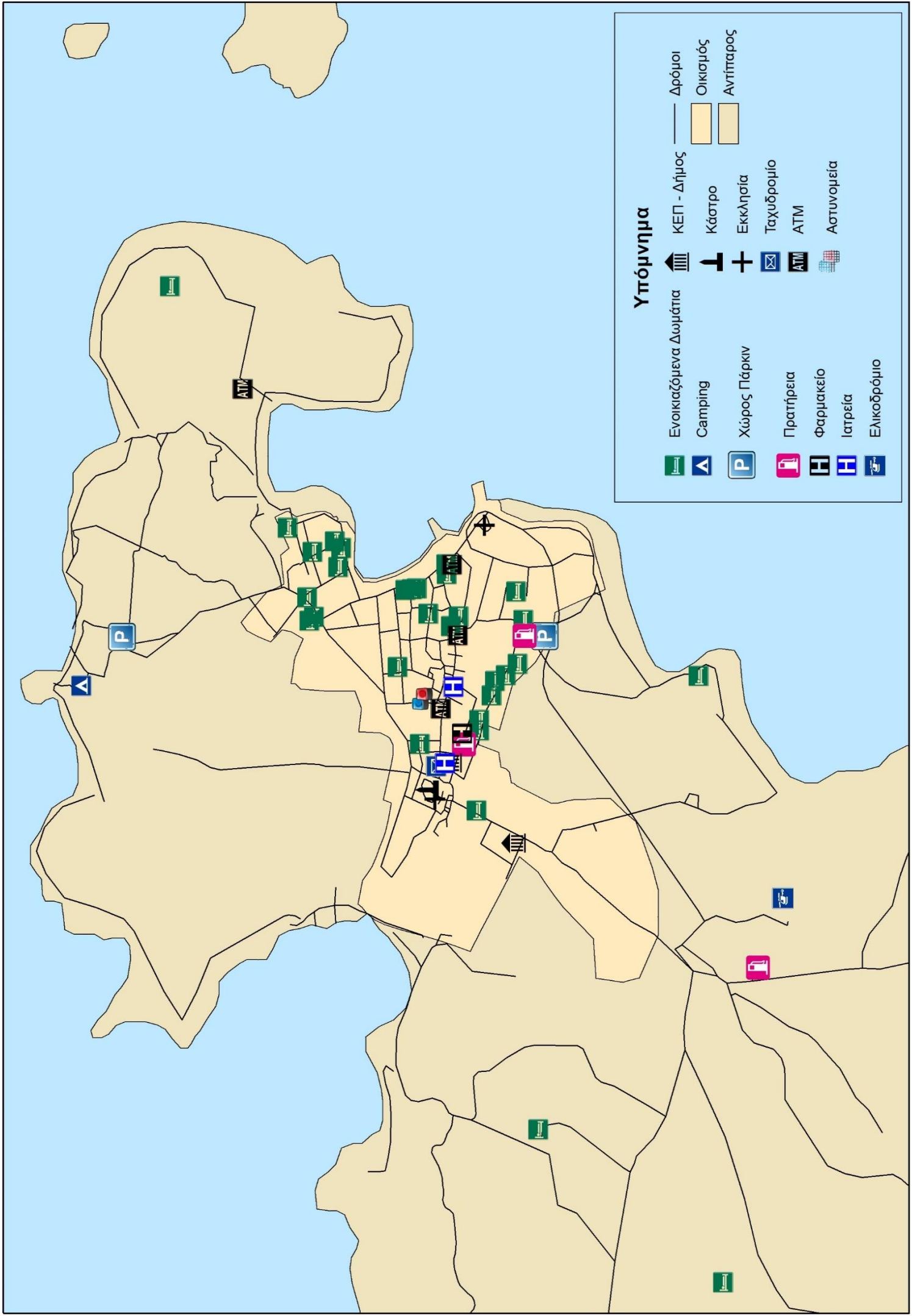
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Υπόμνημα

	Ενοικιαζόμενα Δωμάτια		ΚΕΠ - Δήμος		Δρόμοι
	Camping		Κάστρο		Οικισμός
	Χώρος Πάρκιν		Εκκλησία		Αντίπαρος
	Πρατήρεια		Ταχυδρομίο		ATM
	Φαρμακείο		ATM		Αστυνομεία
	Ιατρεία		Αστυνομεία		
	Ελικοδρόμιο				

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

Δόμηση Εκτός Οικισμού

Δόμηση Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

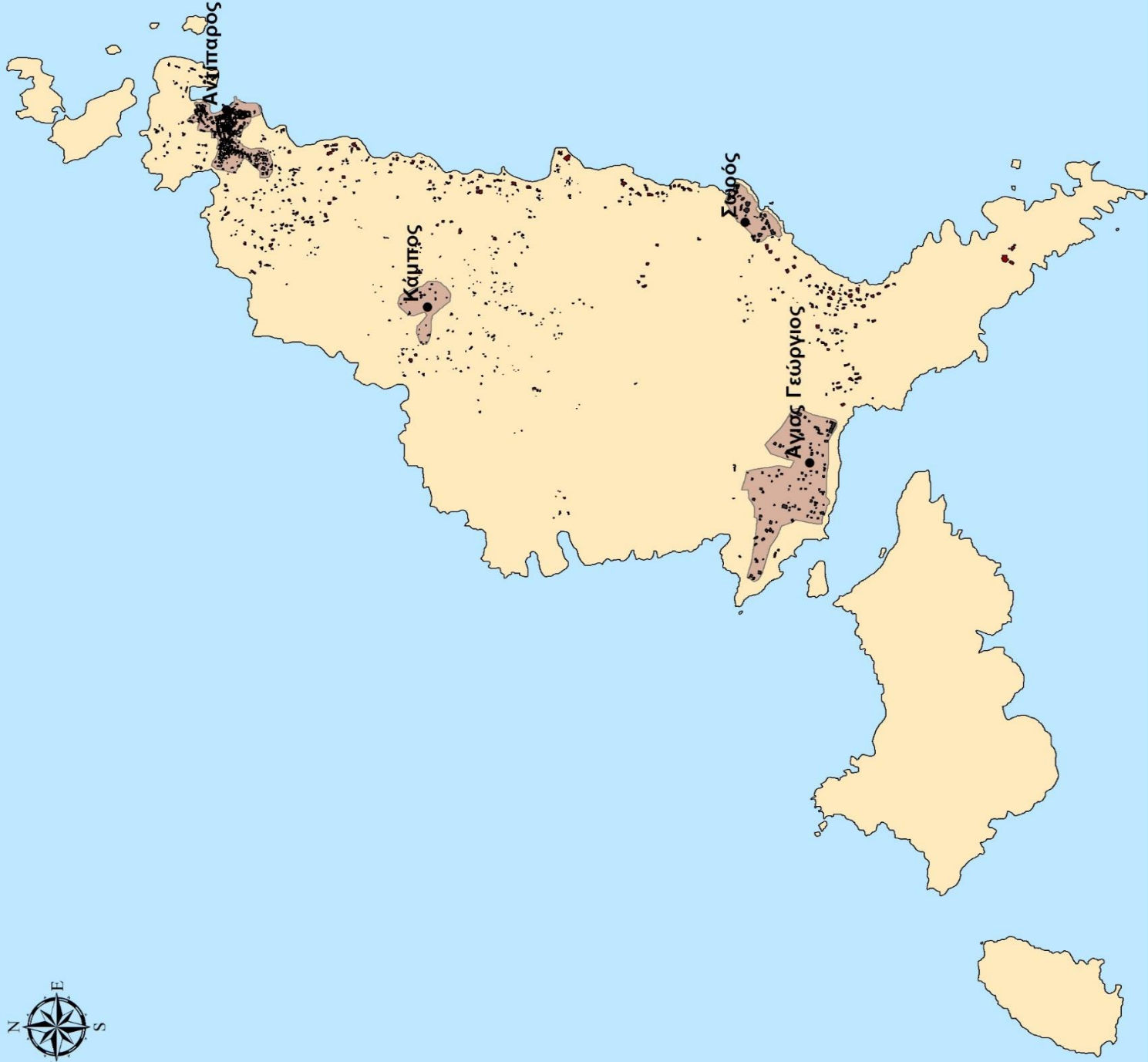
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

0 0,5 1 2 3 4 χλμ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

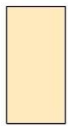
Δόμηση Εκτός Οικισμού

Δόμηση Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

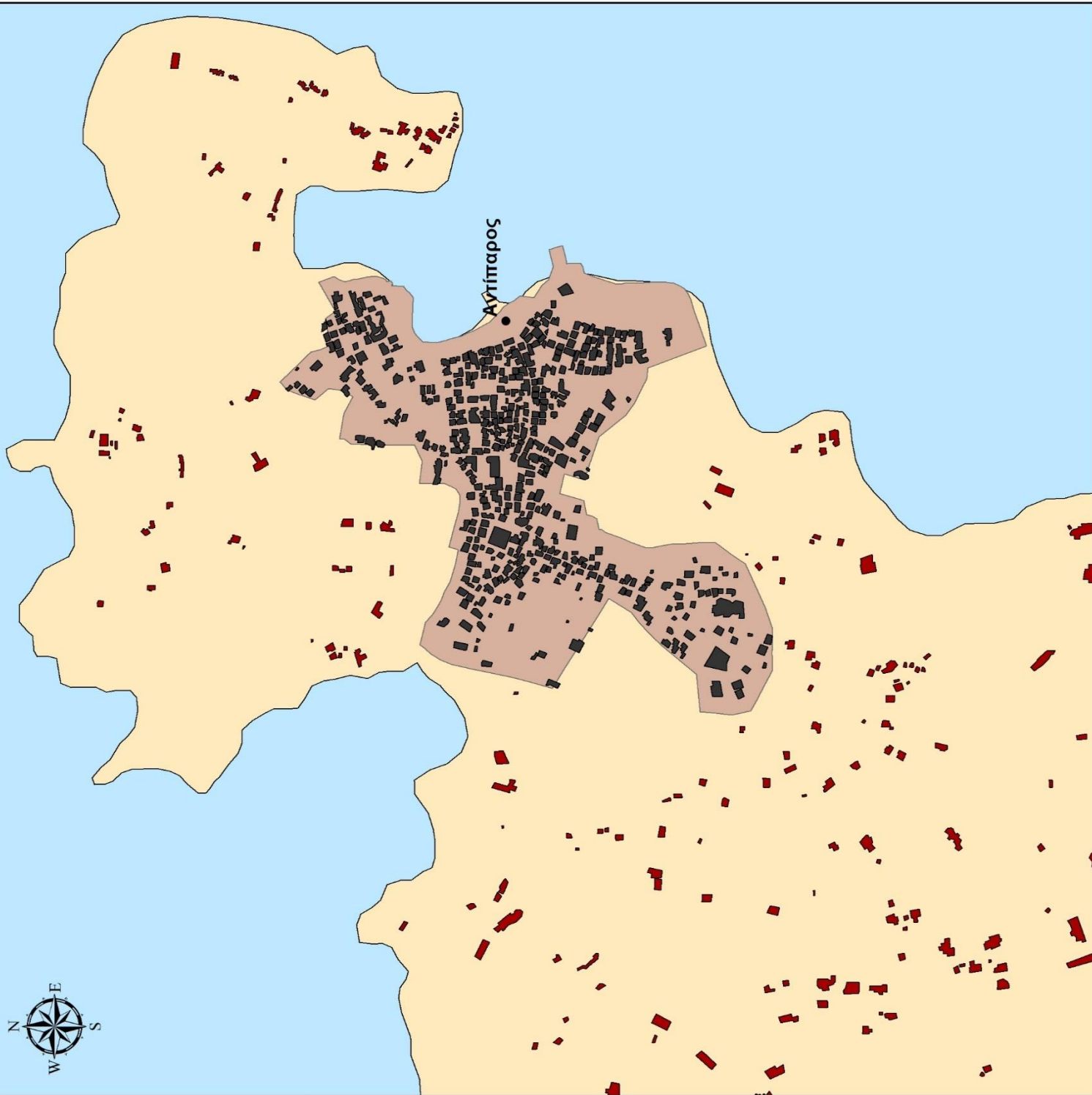
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

0 0,1 0,2 0,4 0,6 0,8 χλμ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Δομημένες Περιοχές Οικισμού
Αγίου Γεωργίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

Δόμηση Εκτός Οικισμού

Δόμηση Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

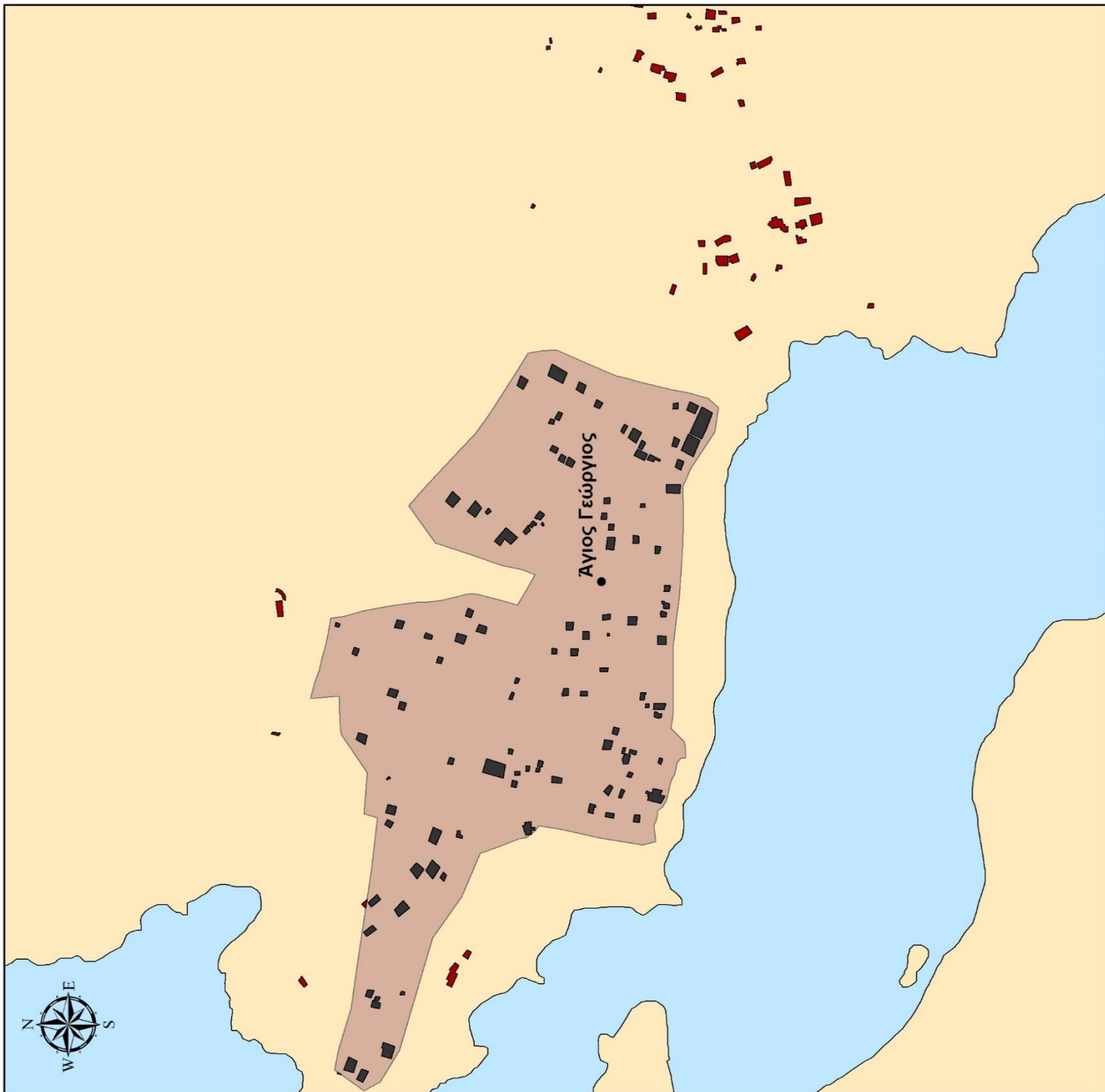
ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

Δόμηση Εκτός Οικισμού

Δόμηση Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

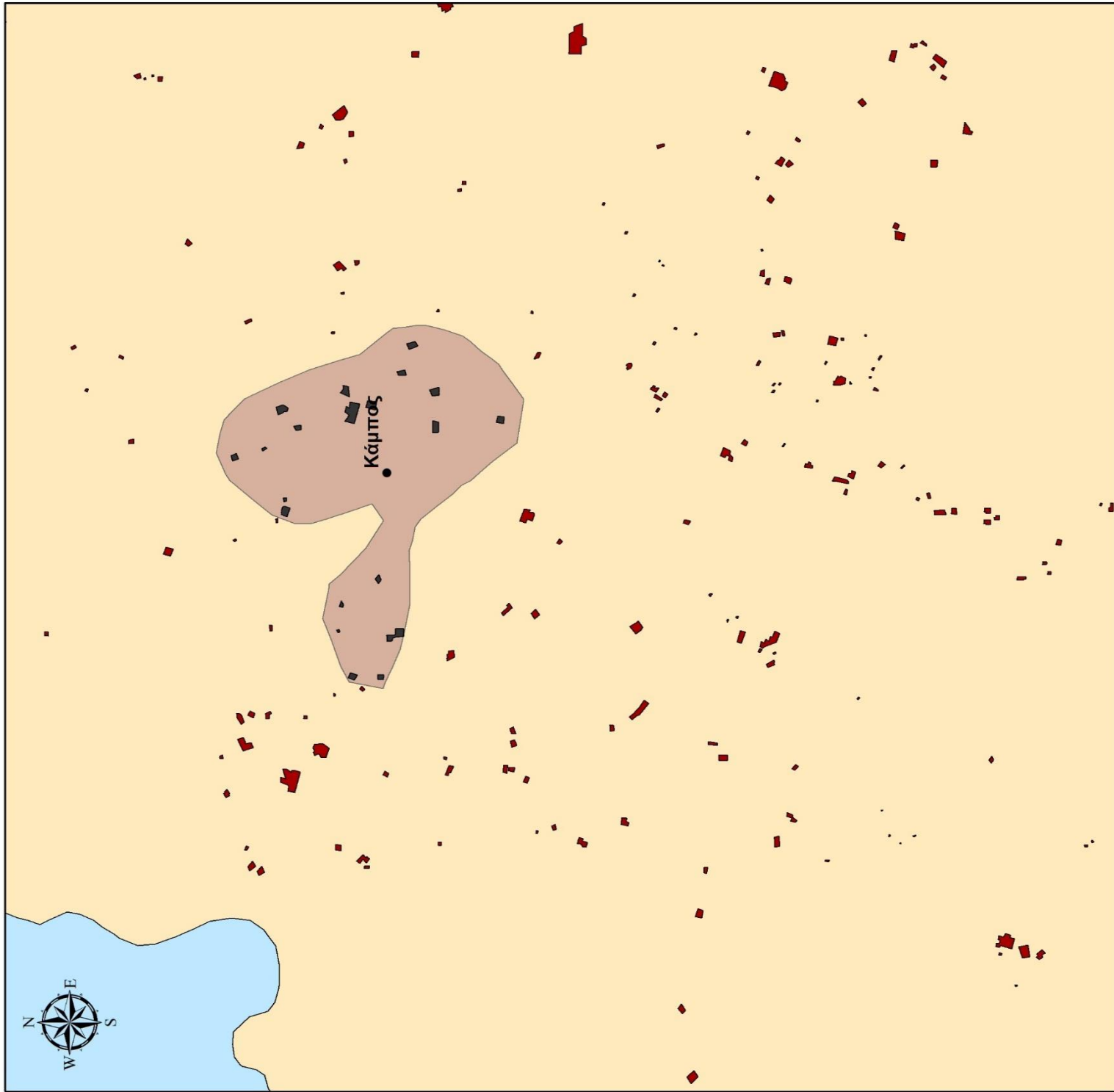
ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

0 0,1 0,2 0,4 0,6 0,8 χλμ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

Δόμηση Εκτός Οικισμού

Δόμηση Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

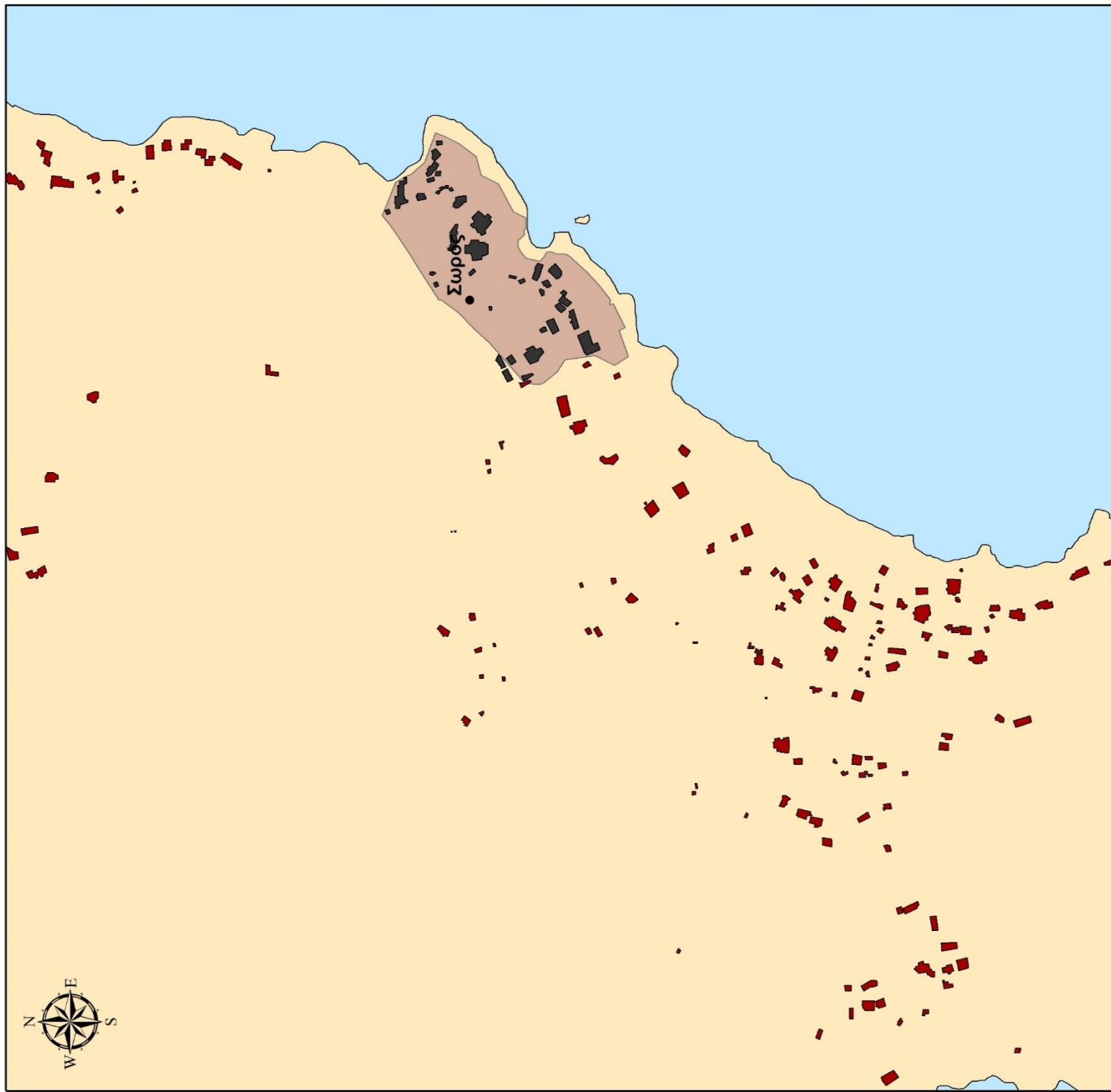
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

• Οικισμός

Αυθάρετη Δόμηση

Αυθάρετη Δόμηση

Καταπάτηση Αιγιαλού

Καταπάτηση Αιγιαλού

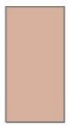
Καταπάτηση Αιγιαλού

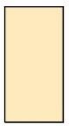
Κτίρια Εκτός Οικισμού

Κτίρια Εντός Οικισμού

Όρια Οικισμών Αντιπάρου

Όρια Νησιού Αντιπάρου

ΠΗΓΗ : Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αντιπάρου,
Google Earth, Κτηματολόγιο

Ε.Μ.Π. / ΣΑΤΜ / ΔΠΜΣ "ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ"
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

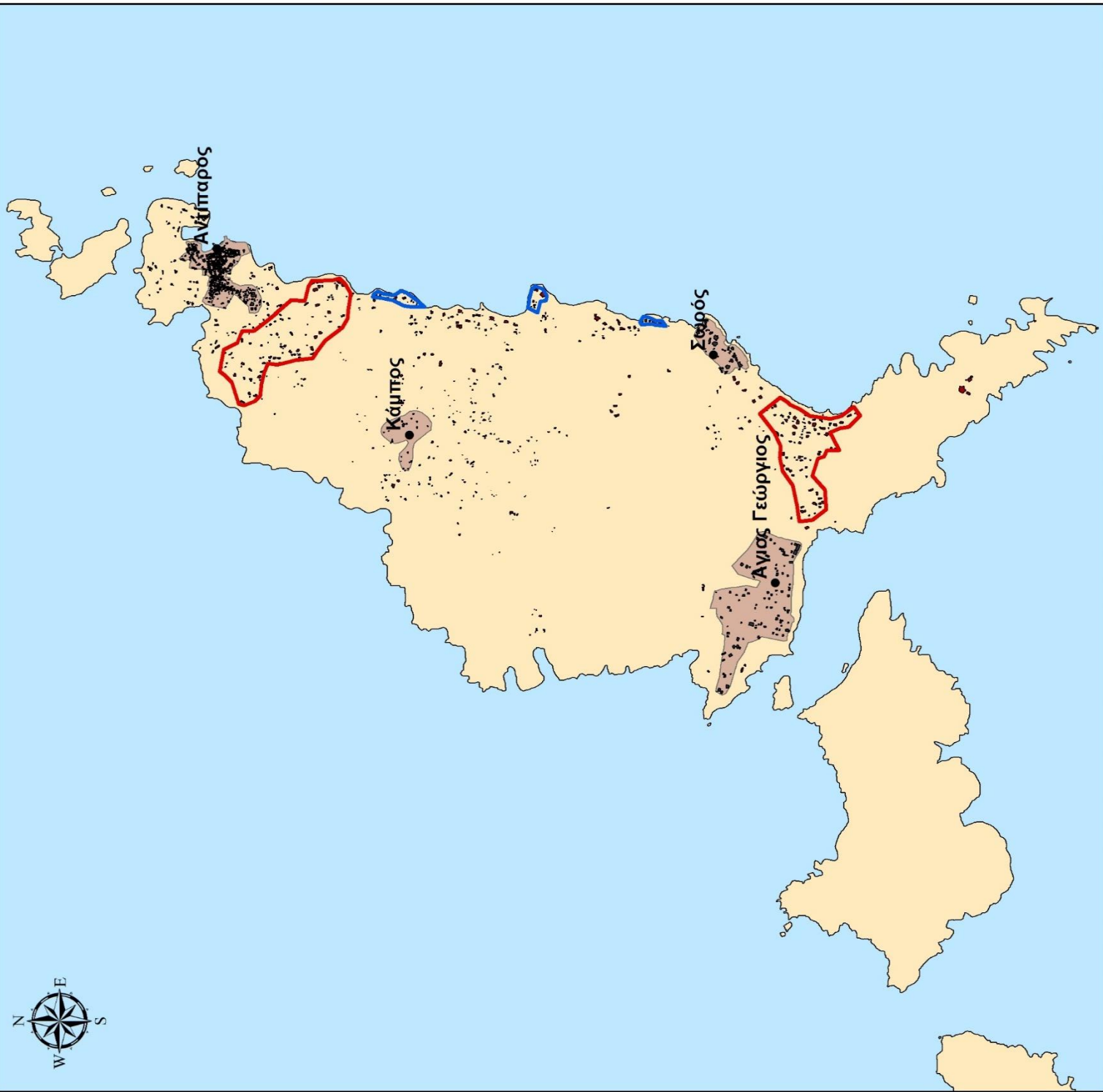
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΥΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΟΛΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:70.000

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Πίστα Moto Cross

Κέντρο Συνάντησης

Αναψυκτήριο

Πάρκο Καταδύσεων

Ανοιχτό Μουσείο

Ανοιχτές Καλλιέργειες

Μελισσοκομία

Ανοιχτές Καλλιέργειες

